

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

ARMÉN

OCH

FLYGVAPNET

SAMT

VETERINÄRVÅRD

VID

ARMÉN

Å R 1938

STOCKHOLM 1939

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

391794

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelsens underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid
armén. År 1938. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

ARMÉN

OCH

FLYGVAPNET

SAMT

VETERINÄRVÅRD

VID

ARMÉN

Å R 1938

STOCKHOLM 1939

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

391794

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

A L'ARMÉE

ET

AUX FORCES AERIENNES

AINSI QUE

SERVICE VÉTÉRINAIRE

A L'ARMÉE

EN 1938

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1938

AV

KUNGL. ARMÉFÖRVALTNINGENS
SJUKVÅRDSSTYRELSE

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

A L'ARMÉE EN 1938

PUBLIÉ PAR

LA DIRECTION
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE
DE L'ARMÉE

TILL KONUNGEN.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet samt över hälso- och sjukvården vid armén under år 1938.

Stockholm den 17 oktober 1939

Underdånigst

David Lindsjö

Oskar Nordlander

/ *R. W. Moosberg.*

D. Nr 1003.

INNEHÅLL.

[Medieval stil (1, 2, 3 . . .) betecknar, att siffrorna endast äro approximativa.]

TEXTAVDELNING.

	TEXTAVDELNING.	Sid.
A.	Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelsens verksamhet	1
	Verksamheten vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå	7
	Tab. A. Inom armén rekvirerade och levererade glasögon samt glasens beskaffenhet	7
	» B. Inom olika vapenslag levererade glas med angivande av glasens styrka	8
	Sjukvårdsstyrelsens åtgärder beträffande skyddskoppsympningen vid armén	9
	Tab. C: 1. Skyddskoppsympning av manskap vid armén	9
	Tab. C: 2. Sjuklighet på grund av ympning vid armén	9
B.	Fältläkarkåren	10
C.	Utgifter för truppsjukvården	10
D.	Besiktningen av värnpliktiga	11
E.	Utdrag ur läkarnas årsberättelser	14
F.	Sjukligheten och sjukvården bland manskapet	25
	Tab. F. Platser, intagna, vård dagar m. m. för civila sjuka å garnisonssjukhusen	26

TABELLBILAGOR.

Tab. 1.	Utgifter för truppsjukvården	28
» 2.	Sammandrag av rapporterna öfver besiktningarna å värnpliktiga	30
» 3 a,	3 b. Kroppsfel och sjukdomar hos värnpliktiga, vid besiktningarna förda till grupp TO	31
» 4 a,	4 b. » » » » » » » » » » O	33
» 5 a,	5 b. » » » » » » » » » » SB	35
» 6 a,	6 b. » » » » » » » » » » 4	37
» 7 a,	7 b. » » » » » » » » » » 3	39
» 8 a.	Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförh. inom olika inskrifningsomr.	41
» 8 b.	Kroppsfel och sjukdomar hos förut inskrivna värnpliktiga (förda till grupp O)	42
» 8 c.	Kroppsfel och sjukdomar hos förut inskrivna värnpliktiga (förda till grupp 4)	43
» 9.	Sjukligheten bland manskapet vid arméns truppförband	44
» 10.	Sjukdomar bland manskapet vid arméns truppförband	48
» 11.	Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis	64
» 12.	Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén	68
» 13.	Avlidna efter dödsorsak bland arméns manskap inom olika områden och efter ålder	69
» 14 a.	Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka	70
» 14 b.	Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka från armén och flottan	70
» 15.	Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall	71
» 16—20.	Å garnisonssjukhusen operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna militära patienter	75

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
A. Activité du bureau médical de la Direction de l'Administration médicale de l'armée . . .	1
Activité du bureau de lunettes	7
Demarches faites par la Direction concernant la revaccination	9
B. Corps des médecins militaires	10
C. Dépenses pour le service médical de l'armée	10
D. Examens des conscriptionnaires	11
E. Extraits des rapports annuels des médecins militaires	14
F. Morbidité chez les conscrits	25

Tableaux.	Page
Tabl. 1. Dépenses pour le service médical des troupes	28
<i>Col. 1: Régiments ou détachements. Col. 2: Nombre de jours de service. Col. 3: Dépenses (cour.). Col. 4—13: Dépenses par soldat et par jour en ore. Col. 4: Matériaux. Col. 5: Entretien des matériaux. Col. 6: Fournitures. Col. 7: Séjour à l'hôpital. Col. 8: Médicaments. Col. 9: Soins aux dents. Col. 10: Transferts. Col. 11: Pour épidémies. Col. 12: Dépenses diverses. Col. 13: Totaux.</i>	
2. Résumé des rapports sur les inspections médicales des conscriptionnaires	30
<i>Col. 2: Totaux des examinés. Col. 3—5: Non conscrits. Col. 6—12: Conscrits. Col. 13: Non conscrits en %. Col. 14: Conscrits en %. Col. 15: En tout.</i>	
3 a, 3 b. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, inscrits par l'inspection à groupe TO, de 20 ans, resp. de plus de 20 ans	31
4 a, 4 b. Idem, idem, groupe O	33
5 a, 5 b. Idem, idem, groupe SB	35
6 a, 6 b, 6 c. Idem, idem, groupe 4	37
7 a, 7 b. Idem, idem, groupe 3	39
8 a. Causes de modifications des relations de service des conscrits	41
8 b. Vices corporels et maladies des conscriptionnaires, inscrits auparavant et comptés à groupe O	42
8 c. Idem, idem, groupe 4	43
9. Morbidité parmi les conscrits	44
<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Restés de l'année précédente. Col. 4—6: Malades entrés par âge. Col. 7—18: Malades entrés par mois. Col. 19: Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. Col. 22: Total des malades (restés et entrés). Col. 23: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 24: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décédés. Col. 26: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
10. Maladies parmi les conscrits	48
Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas des lésions corporelles et d'empoisonnements. <i>Col. 150: Ruptures et distensions des muscles et tendons. Col. 151: Distorsions. Col. 152: Luxations, simples, compl. Col. 153: Fractures, simples, compl. Col. 154: Contusions. Col. 155: Blessures d'armes tranchantes ou pointues. Col. 156 a, b, c: Blessures d'armes à feu. Col. 157: Excoriations causées par la chaussure. Col. 158: Excoriations causées par l'équitation. Col. 159 a, b: Brûlures et traumatismes causés par explosion. Col. 160: Engelures. Col. 161: Coups de soleil et coups de chaleur. Col. 162: Intoxications aiguës. Col. 163: Traumatismes d'autres sortes. Col. 164: Suicides, tentatives de suicide. Col. 165: Maladies indéterminées. Col. 166: Cas d'observation. Col. 167: Total des malades entrés.</i>	
Tabl. 11. Certaines maladies épidémiques par mois	64
12. Maladies vénériennes dans l'armée	68
13. Causes de décès parmi les conscrits	69
14 a. Totaux des malades traités aux hôpitaux de garnison	70
14 b. Conscrits malades (de l'armée et de la marine) traités aux hôpitaux de garnison	70
15. Cas de maladies parmi les conscrits traités aux hôpitaux de garnison	71
16—20. Opérations pratiquées aux hôpitaux de garnison	75

Note. Chiffres en types spéciaux (1, 2, 3 . . .) sont à regarder comme approximatifs.

A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet.

Under år 1938 har arbetet å sjukvårdsstyrelsen präglats av det oroliga utrikespolitiska läget. Då verksamheten därmed avsevärt ökats, har Kungl. Maj:t på grund av otillräcklig ordinarie personal ställt extra personal till förfogande. Olika utredningar hava sålunda igångsatts och ett flertal kommittéer organiserats.

Följande arbetsuppgifter hava förelagts dessa kommittéer:

- utredning beträffande sjukvårdsmateriel;
- ordnandet av det militära apoteksväsendet;
- röntgenutrustning vid truppförbanden;
- motoriserade sjukvårdsformationer;
- utredning om behov av läkemedel och råvaror;
- krigssjukhusvårdens organisation;
- tandvårdsärenden;
- central rullföring av läkare, tandläkare och apotekare.

Under år 1938 hava å sjukvårdsstyrelsens fältläkarbyrå och sjukvårdsinspektionen handlagts sammanlagt 5 661 ärenden, varav 227 av hemlig natur.

Bland ärenden, som avse arméns *sjukvårdsväsende i allmänhet*, kunna nämnas angående

ny blankett av formulär nr 2 till sjukvårdsstyrelsens besiktningssreglemente den 22 jan. 1937;

utrustning av i särskild vinterutbildning 1938 deltagande personal;

förläggning av truppförbanden med särskild hänsyn till vintermånaderna och till beredskapsförbanden;

sjukvård åt personal vid försvarsväsendet vid mobilisering och i krig;

fri sjukvård för officerare, underofficerare, arbetare m. fl.;

röntgenundersökning av lungor hos värnpliktiga och fast anställda. livsmedelsarbetare vid intendenturförråd samt husmödrar och kokerskor m. fl. vid truppförband;

registrering av inkomna epidemirapporter samt utfärdande av bestämmelser avseende erhållande av enhetlighet i rapporternas tidsomfattning;

försvarsväsendets under krig erforderliga organisation av den bakteriologiska verksamheten;

P. M. angående hälso- och sjukvårdstjänsten vid Järvafältet;

föreskrifter att tjäna till ledning vid scharlakansfeberbekämpandet vid truppförbanden;

rapport och kompletterande rapport angående de bakteriologiska undersökningarna vid A 1 1935—1936;

sjukvårdstjänsten vid i Boden förlagda truppförband;
fältutrustningslista för sjukhuståg;
ventilationsanordningar i kronobageriet i Karlsborg;
civil personals utnyttjande av varmbadnrättning i Karlsborg;
omarbetning av go 459/1933 rörande tjänstgöring m. m. för värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare;
samarbete mellan cheferna för fackutbildningskurserna för värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare för planläggning av nästkommande års kurser;
undervisning vid universiteten (Karolinska institutet) i krigskirurgi och gassjukvård;
utredning rörande under åren 1935—1937 vid truppförband företagna cyanvätebehandlingar;
medicinskt-kemiska institutionens vid Lunds universitet prövning och analys av amerikansk profylax mot senapsgasskador;
kostundersökningar m. m. vid truppförband i Boden.

*

Beträffande frågor, som *beröra läkarpersonalens tillsättande, tjänstgöring o. s. v.* hava bl. a. följande ärenden förevarit angående
förslag till bestämmelser för utbildning av militärläkare (enligt 1936 års härordning [1930 års försvarskommission]);
nya bestämmelser ang. militärläkarkursen.

*

Beträffande *övrig sjukvårdspersonals utbildning o. s. v.* hava handlagts bl. a. ärenden angående
förslag till bestämmelser för utbildning av sjukvårdsmanskap och sjukbärare vid infanteriet och vid artilleriet;
förslag till instruktion för trängtrupperna tilldelade sjukvårdsmän (sjukbärare och sjukvårdsmanskap);
förslag till arméorder angående utbildning m. m. av beställningsmän jämte därmed sammanhängande frågor, lärarbehov, koefficientberäkningar, turberäkningar m. m.

*

Bland ärenden rörande *verksamheten vid garnisonssjukhusen och vård å dessa även för civila sjuka* märkas
utarbetande av reglemente för militärsjukhuset i Eksjö;
ändring av reglementet för garnisonssjukhuset i Linköping;
bestridande av läkarvård vid till Karlsborg förlagd del av Östgöta flygflottilj;
inredande av läkarbostad vid garnisonssjukhuset i Karlsborg;
föreslaget samarbete med landstinget i Gotlands län angående sjukhusvården på Gotland;

modernisering eller nybyggnad av garnisonssjukhuset i Skövde;
modernisering och upprustning av militärsjukhuset i Sollefteå;
utredning rörande utvidgning av garnisonssjukhuset i Boden;
löneförhöjning åt betjäningsspersonal vid garnisonssjukhuset i Stockholm;
åtgärder i samband med garnisonssjukhusets och garnisonsapotekets överflyttning till Karolinska sjukhuset och beträffande garnisonssjukhusets venerologiska avdelning till I 2:s sjukavdelning;
nya sjukhuslokaler för KKS, A 3, Ing 1 på Laxön, fullföljande av reparationsarbeten på sjukavdelningarna vid I 14, Visborgs slätt.

•

Sedan 1938 års riksdag ställt medel till förfogande för anskaffning av sjukvårdsmateriel, har sjukvårdsstyrelsen kunnat påbörja anskaffning för komplettering av den hittillsvarande utrustningen.

Sjukvårdsstyrelsens verksamhet, avseende *modernisering, förvaring och nyanskaffning av sjukvårdsmateriel m. m.* har sålunda medfört handläggning av bl. a. följande ärenden:

utredning om tillgången av sjukvårdsmateriel inom landet;
utredning rörande arméns röntgenturustning;
förberedande utredning angående modernisering av fältbåren;
anskaffning av modeller av fältbår från Tyskland, Frankrike, Polen och Finland;
instruktion för användning av cykelbår vid infanteriet;
anskaffning av förbinderibilar med släpvagn, försöksvis använda under arméfälttjänstövningarna 1938;
framställning av förbandsgas av inhemskt råmateriel;
arméns krigsberedskap i fråga om ögonglas;
bestämmelser för den frivilliga landstormens inköp eller lån av viss armén tillhörig materiel m. m.;
omarbetande av gällande bestämmelser rörande landstormsmaterielens förvaltning;
plan angående förrådsbyggnad i Örebro.

Det *internationella samarbetet inom militärmedicinen m. m.* har föranlett handläggning av bl. a. följande ärenden:

representerande av Sverige vid Rödakorskonferens i London och sammankomst i Luxemburg;
professor A. E. Westmans val till Sveriges representant vid ett militärläkarmöte i Rochester, Minnesota U. S. A. den 13.—15. oktober 1938;
norske sanitetschefens anhållan om uppgifter rörande apoteksförhållanden inom svenska armén;
inbjudan från chefen för Haerens Sanitet, Oslo, till jubileum den 29. augusti 1938;

möte i Nordisk militärmedicinsk förening i Helsingfors 1940;
inbjudan till 10. internationella militärläkare- och apotekarkongressen i Washington 7.—15. maj 1939;

förfrågan från Comité international de la Croix Rouge angående sjukvårdspersonalens utrustning och apparat för blodtransfusion i fält;

anhållan från Comité international de la Croix Rouge om upplysningar rörande reumatism vid armén;

förfrågan från Comité international de la Croix Rouge angående Sveriges anslutning till densamma.

*

Bland *avgivna särskilda* yttranden över kungl. remisser, m. m., kunna följande anföras:

1936 års lönekommittés betänkande med förslag till civilt avlöningsreglemente;

försvarsväsendets lönenämnds den 17. december 1937 gjorda förslag till reglemente angående avlöning för personal under krigstjänstgöring (krigsavlöningsreglemente);

förhandlingsrätt för olika personalorganisationer;

1936 års lönekommittés anhållan om uppgift rörande beställningshavares på aktiv stat vid fältläkarkåren förenande av befattningar såsom läkare å kommuns stat;

1936 års lönekommittés utredning rörande läkarvårdsskyldigheter för militära tjänsteläkare med anledning av förslag om fri sjukvård i hemmet åt vissa befattningshavare;

framställning från Försvarsväsendets civila personalförbund angående åtgärder i syfte att ordna vissa kollektivavtalsfrågor för försvarets civila arbetare;

försvars-, social- och ecklesiastikdepartementens p. m. angående åtgärd för tillgodoseende av det civila läkarbehovet vid mobilisering;

ställande av extra arbetskraft till medicinalstyrelsens förfogande för fortsatt utarbetande av förslag till gemensam plan för den militära och civila sjukhusvården i krig;

omarbetning av arméförvaltningens krigsinstruktion;

förslag till lag om sjukhusvård i krig jämte förslag till tillämpningsförfordning;

förslag till anvisningar för handhavande m. m. av gasskyddsmateriel;

bestämmelser om smittrening av ansiktsskydd till gasmask;

förslag till luftförsvarsreglemente;

Nationalmuseii skrivelse angående skyddsanordningar mot luftangrepp m. m. för deponerade konstverk;

förslag till inkvarteringsbesvärets upphörande samt upphävande av därmed sammanhängande äldre författningar;

yttrande över förslag rörande restriktioner beträffande övningar i kyla i anledning av fälttjänstövningar i övre Norrland 1937;

grundläggande meddelanden och uppgifter rörande förläggning m. m. under arméfälttjänstövningarna 1938 med utrustningsbestämmelser för infanteriets, artilleriets, kavalleriets och trängens sjukvårdsförband;

chefens för infanteriets förslag till utrustningsbestämmelser för i arméfälttjänstövningar deltagande infanteriförband;

chefens för armén utkast till ao rörande särskild vinterutbildning och vinterfälttjänstövningar samt anvisningar för utarbetande av utrustningsbestämmelser;

förläggning av A 10 (Östgöta luftvärnsregemente);

förslag till go angående rullföring och redovisning av klass B tillhörande värnpliktiga m. m.;

förslag till formulär för betygsblanketter för fullgjord fackutbildning;

omarbetning av uppskovskungörelsen;

fastställande av formulär till läkarintyg för militär befattningshavare, som söker invalidpension eller sjukpension enligt 1 § 2 mom. SF nr 321/35;

Stockholms stadskollegii framställning angående utlåning av vissa lokaler inom Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar på grund av rådande epidemier;

hemställan från Skaraborgs läns landsting om lån av sjuksköterskor från truppförbanden och deras ersättande med manliga sjukvårdare (framställningen föranledd av scharlakansfeberepidemierna, avslagen av Kungl. Maj:t);

användning av smör i stället för margarin i 1938 års normalportionsstat;

desinfektion mot mal med cyanväte vid K 4 samt ändring av föreskrifter rörande desinfektion;

betänkande med förslag till trafikförsäkringslag;

M.O:s undersökning angående tältförläggningen av vaktmanskapet vid kungl. slottet i Stockholm under scharlakansfeberepidemien april och maj 1938;

riksdagens revisorers anhållan om uppgift rörande efter den 1 juli 1936 kontrakterade materielleveranser.

*

Å *sjukvårdsinspektionen* handläggas bl. a. ärenden rörande tillsättning och avgång av fältläkarkårens personal, utbildning av arméns läkare och manliga sjukvårdspersonal, kommenderingar av extra läkare vid truppförbanden, utbildning, rullföring och fördelning till tjänstgöring av värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare, ändring av värnpliktsförhållanden, m. m. Enligt kungl. brev den 3 februari 1939 skall vid sjukvårdsinspektionen föras ett register över landets samtliga läkare, tandläkare och apotekare, såväl krigstjänstskyldiga som icke krigstjänstskyldiga, vilket register skall tjäna som underlag för mobiliseringsplaceringen av ifrågavarande personalkategorier. Mobiliseringsplaceringen omhänderhaves av sjukvårdsinspektionen i samarbete med kungl. medicinalstyrelsen samt i förekommande fall i samråd med marinöverläkaren, förste flygläkaren, rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap och luftskyddsinspektionen. I samma brev har Kungl. Maj:t förordnat, att ärenden rörande uppskov med inställelse till värnpliktstjänstgöring vid

mobilisering för värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare tillsvidare skola i anslutning till frågan om mobiliseringsplaceringen handläggas av generalfältläkaren och chefen för medicinalstyrelsen gemensamt, i förekommande fall efter samråd med marinöverläkaren, förste flygläkaren och rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap; skolande i fall, där generalfältläkaren och chefen för medicinalstyrelsen stanna i olika meningar, ärendena hänskjutas till avgörande av Konungen i kommandoväg.

Genom detta register över landets samtliga läkare, tandläkare och apotekare erhåller medicinalstyrelsen och sjukvårdsinspektionen den överblick över landets tillgång på läkare, tandläkare och apotekare i krig, som ej tidigare varit möjlig. De torde därefter kunna mobiliseringsplaceras på ett sådant sätt, att ansökningar om uppskov endast i undantagsfall behöva förekomma.

För lösande av de arbetsuppgifter, som genom ovan berörda kungl. brev ålagts sjukvårdsinspektionen, har Kungl. Maj:t ställt medel till förfogande för utökning av inspektionens personal med en läkare (begränsad tjänstgörings-skyldighet) och 1 skrivbiträde.

Fältläkarmöte har ägt rum den 5.—6. februari 1938 med följande deltagare: generalfältläkaren, överfältläkaren, fältläkare C. O. Barre, fältläkare N. V. Carlson, apotekare A. Cedergren, fältläkare T. Eckman, förste marinläkare N. G. M. Ekman, regementsläkare K. B. Fernstedt, professor D. Holmdahl, fältläkare O. R. Hybbinette, fältläkare P. A. Johanson, apoteksföreståndaren vid G. S. K. A. Karsmark, fältläkare D. M. Lindsjö, regementsläkare A. H. Lindvall, bataljonsläkare N. Lönberg, fältläkare N. G. Rahm, regementsläkare O. A. E. Strömberg, regementsläkare T. W. Thorburn, professor G. Thourén, kapten G. A. Thörnell, förste flygläkare C. E. Westerberg, marinöverläkare J. H. Westermarck, regementsläkare Å. E. Wilton samt fältläkare O. Wistrand.

Följande ärenden voro föremål för överläggning:

1. Orientering om de nya krigssjukvårds- och krigsmaterielplanerna (inledare kapten G. A. Thörnell).
2. Tuberkulos inom armén (inledare regementsläkare Herman Lindvall).
3. Läkemedelsorganisationen vid armén (inledare generalfältläkaren, föreståndaren för garnisonsapoteket i Stockholm).
4. Samarbetet med landstingen inom det militära sjukvårdsväsendet (inledare generalfältläkaren, major C. B. Kjellström).
5. Sjukvårdspersonalens vid armén utbildning (inledare regementsläkare Åke Wilton).
6. Tandvården vid armén (inledare professor G. Thourén).
7. Den nya militära sjukvårdsutrustningen (inledare bataljonsläkare Nils Lönberg).

Läkarfältövning har ägt rum i Haparandatrakten under tiden 9.—15. juni 1938 under ledning av fältläkaren i fältläkarkåren, regementsläkaren vid I 20 Lundgren.

Militärläkarkurs har under chefsskap av fältläkare P. G. Lundgren varit anordnad i Stockholm under tiden 7. november—20. december 1938. Kursen har genomgått av bataljonsläkarna vid I 14 A. E. H. Fagerström, I 13 E. J. E. Hultin, tf bataljonsläkarna vid övre Norrlands trupper E. S. Smith, T 1 J. G. Agge, I 8 O. Månsson, bataljonsläkarna vid fältläkarkåren A. W. Clausen, O. P. B. Paulsen, bataljonsläkarna i fältläkarkårens reserv M. H. R:son Abe-lin, S. R. Rudberg, S. O. Nervell samt legitimerade läkaren R. Nilsson.

•

Av läkare inom sjukvårdsstyrelsen och sjukvårdsinspektionen hava följande arbeten under året publicerats:

Erhardt, R. Referat av Tidskrift i militär hälsovård. Nordisk medicinsk tidskrift.

Lindvall, H. Tuberkulos inom armén. Tidskrift i militär hälsovård.

Nordlander, O. Årsberättelse av föredraganden i krigslagfarenhet, krigsförvaltning, träng- och sjukvårdsväsende. K. krigsvet. akad. handl. 1938.

Nordlander, O. och Lönberg, N. Utdrag ur reseberättelse över studieresa i Tyskland 1938. Tidskrift i militär hälsovård.

Verksamheten vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå.

Sedan 1922 erhåller manskap vid armén, om detta är för tjänstens fullgörande nödvändigt eller om besvär från ögonen så kräva, glas på statens bekostnad från en gemensam central, den s. k. glasögondepån. Glasen bliva bä-rarens egendom.

Tab. A. Inom armén under år 1938 rekvirerade och levererade glas-ögon samt glasens beskaffenhet.

Truppförband	Antal glasögon (par)					Glasens beskaffenhet, antal glas						
	Rekvi-rerade av		Levererade			Sfer. glas	Sfer. + glas	Cyl. glas	Skydds-glas		Andra glas	Sum-ma leve-rerade glas
	list	speci- ej spec.	trupp- läkare, brillor	skjut- glasögon	andra glasögon				rök- färgade	hallauer		
I. arméfördelningen . .	10	91	1	97	3	134	18	28	—	—	22	202
II. , . .	4	54	—	53	5	94	10	9	—	—	3	116
III. , . .	54	43	—	91	6	114	34	39	—	—	7	194
IV. , . .	129	110	22	213	4	281	36	150	—	—	11	478
Övre Norrlands trupper .	72	1	—	68	5	76	17	52	—	—	1	146
Gotlands trupper	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Skolor	6	2	—	4	4	6	5	5	—	—	—	16
Summa	275	302	24	526	27	707	120	283	—	—	44	1154
På 100 i varje grupp	48	52	4	91	5	61	10	25	—	—	4	1000

Tab. A lämnar en översikt av antalet till armén levererade glasögon samt av glasens beskaffenhet. Under året hava utlämnats 577 par glasögon. Motsvarande siffra år 1937 var 515.

De av truppläkarna utförda undersökningarna visa ungefär samma procent-siffra som under föregående år. Skjutglasögon utgöra allttjämt omkring $\frac{9}{10}$ av hela antalet utlämnade glasögon. De sferiska minusglasen (»sfer. — glas»), som förordnas åt närsynta, utgöra som förut $\frac{9}{10}$, de sferiska plusglasen (»sfer. + glas»), som förordnas åt översynta, $\frac{1}{10}$ och cylinderglasen (»cyl. — glas»), som förordnas åt astigmat, mellan $\frac{2}{10}$ och $\frac{3}{10}$ av hela antalet glas.

Gruppen »skjutglasögon» omfattar sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d. v. s. minst 0.8. Rubriken »Andra glasögon» avser skyddsglas och glas, som utdelas till icke vapenföra eller till sådana vapenföra, vilka visserligen ej erhålla »skjutsyn» men dock för tjänstens fullgörande eller till följd av besvär från ögonen behöva ögonglas.

Tab. B. Inom olika vapenslag år 1938 levererade glas med angivande av glasens styrka.

Vapenslag	Sferiska glas			Sferiska + glas			Cylindriska glas			Skydds- glas färgade hallaner	Andra glas	Summa glas	På 100 av samt- liga
	< 3 D	3-6 D	> 6 D	< 3 D	3-6 D	> 6 D	< 3 D	3-6 D	> 6 D				
Infanteriet	449	142	18	62	36	—	217	10	—	—	40	974	85
Kavalleriet	13	4	—	3	1	—	6	—	—	—	3	30	3
Artilleriet	13	4	—	5	—	—	13	—	—	—	1	36	3
Ingenjörtrupperna .	6	2	—	2	4	—	11	1	—	—	—	26	2
Signaltrupperna . .	—	2	—	—	—	—	4	—	—	—	—	6	—
Trängen	24	16	—	2	—	—	8	4	—	—	—	54	5
Intendenturkåren .	2	6	—	—	—	—	2	2	—	—	—	12	1
Skolor	6	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—	16	1
Summa	513	176	18	79	41	—	266	17	—	—	44	1 154	100.0
På 100 i varje grupp	73	25	2	66	34	—	94	6	—	—	—	—	—
På 100 av alla glas	61			10			25			4			100.0

Tab. B visar glasens fördelning på de olika vapenslagen och ger därjämte kännedom om glasens styrka. Infanteriets avsevärda övervikt beror dels på detta vapenslags höga numerär, dels på möjligheten att inom detsamma utnyttja även dem som behöva glaskorrektion. Vid kavalleriet, artilleriet och ingenjörtrupperna äro ögonglas ej tillåtna för de vapenföra värnpliktiga.

Sjukvårdsstyrelsens åtgärder beträffande skyddskoppypningen vid armén år 1938.

Enligt sjukvårdsstyrelsens föreskrift göres tillsvidare ympning med 2 snitt, dock med endast 1 snitt, där kraftigare reaktion är att vänta. Besiktning sker som regel endast en gång, nämligen å 4. dygnet. Ytterligare besiktning sker allenast om reaktion då utebliver, och i så fall på 8. dygnet.

En sammanfattning av resultatet återfinnes i **Tab. C: 1.**

Tab. C: 1. Skyddskoppypning av manskap vid armén år 1938.

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande efter		Ej reagerande		Reagerande i % av besiktigade.
				första ympningen	andra ympningen	om-ympade	ej om-ympade	
<i>Primovaccination.</i>								
2 snitt	523	523	—	500	10	11	2	97·5
1 snitt	121	121	—	101	15	5	—	95·9
<i>Revaccination.</i>								
2 snitt	33 560	33 491	69	31 023	1 308	1 123	37	96·5
1 snitt	152	152	—	143	9	—	—	100·0

I allt kunde 34 287 ympade tillfredsställande besiktigas. Av dessa reagerade 33 109 eller 96·6 % av de ympade.

Av ympningen föranledd inskränkning i tjänstbarheten åskådliggöres i **Tab. C: 2.**

Tab. C: 2. Sjuklighet på grund av ympning vid armén år 1938.

	Antal besiktigade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten									
		Antal man	% sjuk-skrivna av besiktigade	befrielse från vissa övningar		sjukskrivna vid trupp		vårdade å sjukhus		i allt	
				antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
Primoympning	644	227	35·2	136	0·6	337	1·5	626	2·8	1 099	4·9
Revaccination	33 643	1 247	3·7	1 068	0·8	1 400	1·1	1 813	1·5	4 281	3·4

Nedsatt tjänstbarhet visade 35·2 % av de såsom primovaccinationer angivna fallen, men blott 3·7 % av revaccinationsfallen med 4·9 dagar per man bland de förra och 3·4 dagar per man bland de senare. Olägenheterna av ympningen hava alltså i likhet med föregående år varit helt obetydliga. Däremot hava besvärerna av primoympningen — liksom förut — visat sig vara väsentligt mera svårartade och mera långvariga än av revaccinationen.

B. Fätläkarkåren.

Fätläkarkårens stat enligt 1936 års försvarsbeslut omfattar från och med den 1. juli 1937 inalles 107 läkare, nämligen:

- 1 generalfätläkare
- 1 överfätläkare
- 4 fätläkare
- 37 regementsläkare
- 39 bataljonsläkare och
- 25 bataljonsläkare vid fätläkarkåren.

Vid årets början voro å fätläkarkårens stat 11 läkartjänster lediga, därav 1 fätläkare-, samt 4 regements- och 4 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband ävensom 2 bataljonsläkartjänster vid fätläkarkåren.

Under året hava av olika anledningar 20 befattningar blivit lediga. Av dessa hava 10, därav 9 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband och 1 bataljonsläkartjänst vid fätläkarkåren, blivit lediga genom transport eller befordran samt 10, därav 5 regementsläkarbeställningar och 5 bataljonsläkartjänster vid fätläkarkåren, blivit lediga efter avsked.

Sammanlagt 31 befattningar hava således varit lediga under längre eller kortare tid av året. Av dessa hava 19 blivit återbesatta, varav 9 regementsläkarbeställningar, 5 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband och 5 bataljonsläkarbeställningar vid fätläkarkåren. Vid årets slut voro därmed 12 läkartjänster lediga, därav 1 fätläkare-, 8 bataljonsbeställningar vid truppförband och 3 bataljonsläkarbeställningar vid fätläkarkåren.

*

Fätläkarkårens övergångsstat har bestått av 1 bataljonsläkare med regementsläkares tjänsteställning.

Fätläkarkårens reservstat räknade 2 fätläkarbeställningar, båda besatta.

Fätläkarkårens reserv omfattade vid årets slut 171 medlemmar, därav 9 fätläkare, 14 regementsläkare och 148 bataljonsläkare.

Ur reserven hava under året utträtt 4 regementsläkare och 7 bataljonsläkare och i densamma hava inträtt 5 fätläkare och 20 bataljonsläkare.

*

Under året hava avlidit bataljonsläkarna i fätläkarkårens reserv F. E. O. Guilletmot och N. B. Sellgren.

C. Utgifter för truppsjukvården.

En tablå över kostnader för truppsjukvården (Tab. 1) visar, med bortseende från intendenturkompanier och vissa skolor, att totala dagskostnaden pr man och dag vid trängen gått till avsevärt högre belopp än vid andra

vapenslag; maximum nås av Skånska trängkåren med 6·91, därefter av Göta trängkår med 5·86 öre pr dag. Bland andra vapenslag komma i främsta rummet Bodens ingenjörskår (6·09) därefter Jönköping-Kalmar reg. (4·69); lägsta siffran visar Bohusläns regemente (2·49), därefter Västernorrlands regemente (2·51). Medeltalet håller sig omkring 3 à 4 öre. Söker man efter orsakerna till dagkostnadens variation, kunna möjligen vissa upplysningar erhållas ur specifikationen i samma tablå samt ur tabellerna över sjukdomarna vid truppförbanden; den höga siffran för Bodens ingenjörskår beror på stora kostnader för sjukhusvård och för nyanskaffning av materiel samt för medikamenter. Att ingå på en närmare diskussion om detta, torde dock vara omöjligt, då man vet, huru många olika faktorer, som härvidlag inverka och som ej framgå ur dessa sammanställningar. Så mycket torde dock kunna sägas, att utgifter för epidemier ingenstädes synas hava varit utslagsgivande för omkostnadernas storlek. Däremot synes tandvården, som finnes särskilt upptagen, för vissa truppförband och i särskild grad för Svea trängkår hava inverkat. Sjukhuskostnaderna spela även för vissa truppförband viss roll, ävensom kostnader för nyanskaffning av materiel och för förbrukningsmateriel.

Kostnaderna avse räkenskapsåret $\frac{1}{7}$ 1937— $\frac{30}{6}$ 1938.

D. Besiktningen av värnpliktiga.

I samband med ny härordning har nytt besiktningsreglemente den 22. januari 1937 (SF nr 16/1937) fastställts.

Här nedan anföras huvuddragen av Kungl. Maj:ts kungörelse av den 22. januari 1937 (SF nr 15/1937) angående läkarundersökning av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten, samt av värnpliktiga.

Bestämmelser beträffande värnpliktiga.

I. *Studenter och likställda samt sjökaptenen och likställda* hänföres, på grund av läkarundersökningen, till någon av följande besiktningsgrupper:

- a) *dugliga till krigstjänst* (vapenföra)
 - 1) i vapentjänst (grupp SV);
 - 2) endast i viss befattning (grupp SB);
- b) *för tillfället odugliga till krigstjänst* (grupp TO), eller
- c) *odugliga till krigstjänst* (grupp O).

II. *Värnpliktiga i allmänhet* hänföres, på grund av läkarundersökningen till någon av följande besiktningsgrupper:

- a) *dugliga till krigstjänst*
 - 1) vapenföra (grupp 1—3),
 - 2) icke vapenföra (grupp 4);
- b) *för tillfället odugliga till krigstjänst* (grupp TO);
- c) *odugliga till krigstjänst* (grupp O).

Rörande närmare beskrivning av dessa gruppers omfattning hänvisas förutom till ovannämnda kung. även till denna berättelse år 1937.

Sammandrag av rapporterna om besiktningarna av värnpliktiga år 1938 visa, att antalet prövade uppgick till 54 186, av vilka 48 343 i 20-års-åldern, 5 014 överåriga och 829 underåriga. Av samtliga prövade blevo 4 667 helt frikallade (O), 3 571 förklarade tillfälligt odugliga till krigstjänst (TO) men 45 948 (84·8 %) inskrevos. Av de inskrivna voro 41 297 vapenföra (1, 2, 3), 2 089 icke vapenföra (4), vartill kommo av studenter och likställda 2 310 vapenföra (SV) och 252 till viss befattning uttagna (SB) (Tab. 2). Härvid må dock anmärkas, att alltjämt en viss dubbelräkning äger rum. En detaljerad redogörelse härom har lämnats i årg. 1920, vilken även efter den nya lagens tillämpning torde i princip äga giltighet.

Av förut inskrivna värnpliktiga hava 2 699 förts till grupp O, d. v. s. frikallats och 146 överförts till grupp 4, d. v. s. till icke vapenföra (Tab. 8 a).

För de till gruppen tillfälligt odugliga tillförda redogöres i Tab. 3 a och 3 b och för de helt kasserade i Tab. 4 a och 4 b med angivande av de sjukdomar och bildningsfel, som föranlett, att de värnpliktiga — vid läkarebesiktningarna och efterbesiktningarna — förklarats tillfälligt odugliga resp. helt frikallats.

Av 20-åriga i TO-gruppen ledo 5·0 % av bildnings- och utvecklingsfel samt av överåriga 3·7 %. De viktigaste kassationsorsakerna (grupp O) bland 20-åringarna voro liksom de närmast föregående åren stödje- och rörelseorganens sjukdomar, tuberkelsjukdomar, cirkulationsorganens sjukdomar och sinnessjukdomar, med respektive 17·6, 16·2, 15·4 och 11·6 % av samtliga frikallade. Bland de överåriga voro tuberkulossjukdomar och cirkulationsorganens sjukdomar de långt övervägande orsakerna med 17·8 resp. 14·8 % av de frikallade, därefter bildnings- och utvecklingsfel, sinnessjukdom samt stödje- och rörelseorganens sjukdomar med resp. 13·7, 10·0 och 7·7 %.

Hos värnpliktiga, som vid inskrivningarna förts till grupp SB, dominera bland 20-åriga (Tab. 5 a) sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (38·1 %), ögonen (20·3 %), samt cirkulationsorganen (9·6 %) bland överåriga (Tab. 5 b) — dock rör det sig här om små absoluta tal — sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (35·9 %), cirkulationsorganen (15·4 %) samt bildnings- och utvecklingsfel (12·8 %).

De vid besiktningarna till grupp 4 förda ledo tjugoåriga av sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (29·2 %), i cirkulationsorganen (16·5 %), öronen (14·5 %) och överåriga av bildnings- och utvecklingsfel (30·4 %), av sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (16·3 %), i matsmältningsorganen (10·4 %), i cirkulationsorganen (10·0 %) (Tab. 6 a, 6 b).

Bland de vid inskrivningarna till grupp 3 uttagna (Tab. 7 a, 7 b) framträda fel eller sjukdomar i stödje- och rörelseorganen (45·9 %), ögonen (25·0 %) och cirkulationsorganen (9·9 %) hos 20-åriga samt hos överåriga likaledes dessa sjukdomar (resp. 32·9, 15·2 och 18·0 %).

Beträffande kroppsfel och sjukdomar lämnas i efterföljande tabell en sammanfattning för såväl 20-åriga som överåriga inom olika inskrivningsområden i absoluta och relativa tal (på 100 prövade). Av tabellen, som endast omfattar

Översikt av värnpliktiga, som vid besiktningarna befunnits behäftade med kroppsfel och sjukdomar, fördelade å olika grupper samt inskrivningsområden, i allt och på 100 prövade, år 1938.

Inskrivningsområden	I allt		20-åriga					Överåriga				
	20-åriga	Överåriga	TO (Tab. 3 a)	O (Tab. 4 a)	SB (Tab. 5 a)	4 (Tab. 6 a)	3 (Tab. 7 a)	TO (Tab. 3 b)	O (Tab. 4 b)	SB (Tab. 5 b)	4 (Tab. 6 b)	3 (Tab. 7 b)
Malmöhus södra . . .	504	66	3·7	6·6	0·9	2·3	9·5	9·8	17·4	0·3	9·8	9·1
Malmöhus norra . . .	532	133	5·5	5·6	0·4	2·5	7·9	12·7	15·7	0·4	11·2	9·7
Hallands . . .	556	146	4·0	8·8	0·3	3·6	6·9	6·8	19·4	1·0	11·4	16·7
Kronobergs . . .	727	147	4·1	7·6	0·4	3·6	9·5	13·7	25·2	0·4	9·7	15·9
Norra Smålands . . .	820	239	5·7	9·3	0·2	3·6	10·0	21·5	25·2	0·3	8·8	11·9
Kopparbergs . . .	418	64	4·9	8·0	0·1	2·4	5·6	19·2	18·3	0·8	10·0	5·8
Gävleborgs . . .	434	80	4·7	7·1	0·4	3·2	7·8	15·8	12·6	—	4·7	8·9
Jämtlands . . .	546	134	5·1	8·0	0·2	3·2	6·2	20·6	17·2	0·9	10·7	8·1
Västernorrlands . . .	590	189	8·3	6·8	0·1	5·5	10·1	21·6	20·1	0·4	16·3	13·3
Västgöta-Bobus . . .	503	97	4·7	7·4	0·6	1·9	4·8	6·6	20·0	1·3	7·0	7·4
Älvsborgs . . .	597	134	4·1	9·1	0·1	2·7	7·2	16·7	20·3	—	7·7	9·8
Skaraborgs . . .	438	133	5·3	9·3	0·2	2·7	3·7	27·0	25·0	—	9·7	6·1
Värmlands . . .	618	145	6·3	5·2	0·1	6·1	9·4	16·0	12·8	0·5	21·5	15·5
Östergötlands . . .	581	152	5·2	6·3	0·3	2·9	8·0	9·4	16·7	1·0	16·7	11·2
Örebro . . .	591	76	4·2	6·7	0·2	6·0	8·2	9·5	21·4	0·8	16·7	11·9
Södermanlands . . .	643	59	3·6	8·2	0·5	4·3	12·0	17·0	23·4	—	11·7	10·6
Stockholms . . .	1 269	430	8·6	7·6	0·2	2·3	7·4	17·3	14·4	1·8	5·6	12·9
Uppsala . . .	414	93	2·2	7·1	0·2	1·9	8·3	14·0	16·6	0·1	7·0	20·4
Västerbottens . . .	554	219	11·2	8·7	0·1	3·4	5·6	28·1	24·4	—	8·4	7·5
Norrbottnens . . .	541	182	9·5	11·2	—	2·6	6·2	40·2	18·4	—	5·0	6·1
Gotlands . . .	87	4	1·0	8·6	—	5·4	6·4	—	33·3	—	—	—
I allt	11 963	2 922	5·5	7·7	0·4	3·3	7·8	17·7	18·8	0·8	9·8	11·2

Anm. De här ovan anförda talen äro beräknade på grundval av de tabeller i tabellavdelningen, som angivas i kolumnhuvudet. Rörande antalet prövade se Tab. 3 a resp. 3 b.

de vid läkarbesiktningarna behandlade, framgår, att av 20-åriga inemot 25 % mer eller mindre lidit av sjukdom eller bildningsfel och av överåriga över 58 %. Lägsta siffran inom grupp O för 20-åriga visar Värmlands (5·2), därefter Malmöhus norra inskrivningsområde (5·6), högsta siffran Norrbottens (11·2), därefter Norra Smålands och Skaraborgs (9·3). Bland överåriga inom denna grupp har Gävleborgs i.o. lägsta siffran (12·6), därefter Värmlands (12·8), högsta siffran Gotlands (33·3) och Kronobergs och norra Smålands (25·2). Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid läkarbesiktningarna komma ytterligare de som framträda vid efterbesiktningarna (Tab. 8 b och 8 c).

Bland förut inskrivna värnpliktiga (Tab. 8 a), som vid efterbesiktningarna under året frikallats (till grupp O överförda), till ett antal av 2 699, har tuberkulosen haft stor utbredning, i det att ej mindre än 19·7 % av samtliga av denna anledning frikallats; därefter komma sinnessjukdomar med 17·5 % stödje- och rörelseorganen 10·6 % och cirkulationsorganens med 10·1 % (Tab. 8 b.) Av förut inskrivna, till grupp 4 överförda värnpliktiga, till antalet 146, ledo 39·0 % av sjukdomar i stödje- och rörelseorganen, 13·7 % i nervsystemet och 11·0 % i matsmältningsorganen (Tab. 8 c).

E. Utdrag ur läkarnas årsberättelser.

I. arméfördelningen.

Norra skånska infanteriregementet.

Utbildning i hälso- och samarittjänst har försiggått i överensstämmelse med gällande bestämmelser. Särskilt intresse har ägnats åt undervisning i gassjukvård och behandling av gasskadade. Under årets arméfälttjänstövning fick regementet sig tilldelat två förbinderibilar, som försöksvis användes och prövades vid sjukvårdstjänsten. Det bör emellertid framhållas de avsevärda fördelar, som dessa förbinderibilar visade sig äga för sjukvårdstjänstens rationella bedrivande under fältförhållande. En mycket viktig faktor härvidlag är också den, att läkaren personligen har tillfälle att förflytta sig med motorfordon, ett förhållande, som icke blott utgör en avsevärd fördel, utan rent av torde bliva nödvändigt, därest läkaren skall kunna fullgöra sina under fältförhållande åtminstone tidvis mycket krävande arbetsuppgifter.

(Gahrton.)

Södra skånska infanteriregementet.

Samtliga till regementet för första gången inryckta värnpliktiga hava tuberkulinprövats vid inryckningen samt de, vilka därvid befunnits tuberkulinnegativa, jämväl vid utryckningen.

På samtliga nyinryckta har också resistensprov med senapsgas utförts.

(Graff.)

Kronobergs regemente.

Av epidemiska sjukdomar hava förekommit 49 fall av scharlakansfeber och 158 fall av påssjuka. Dessa sjukdomar hava samtidigt talrikt förefunnits bland den civila befolkningen och hava förts in i kasernerna genom värnpliktiga, som återkommit från besök i hemmen. För att söka motverka scharlakansfebersmittans spridande vidtogos intensiva desinfektions- och isoleringsåtgärder, varjämte truppen under 6 veckors tid 2 gånger dagligen besiktigades av läkare. Denna besiktning visade sig vara av mycket stort värde, då man på detta sätt upptäckte många tidiga fall, som ännu ej kände sig sjuka, men vilka voro smittförande. De sjuka överfördes omedelbart till epidemisjukhuset i Växjö. Scharlakansfebern var i de flesta fallen av lindrig natur men komplicerades dock i 5 fall av lunginflammation, varav tvenne ynglingar avledo å epidemisjukhuset. Tvenne fingo ledvärk och myocardit. Samtidigt utbröt å regementet en svårartad epidemiskt förlöpande halsinfektion av septisk karaktär, som angrep 345 man. Otvivelaktigt stod denna infektion i samband med scarlatinan, ehuru ynglingarna icke fingo utslag och sålunda ej kunde avpolletteras till epidemisjukhuset, som dessutom på grund av platsbrist vägrade mottaga dem. För infektionens scarlatinösa karaktär talar att de vpl insjuknade med hög feber, starkt påverkat allmäntillstånd och ofta med omöcknat sensorium samt att sjukdomen komplicerades med svåra halsböldar (21 fall), mellanöroninflammationer (25 fall), svåra bronchiter, pleuriter (10 fall), lunginflammationer (17 fall), lungempyem med operativt ingrepp (3 fall), lungabscess (1 fall), lymfadeniter, subkutana och intramuskulära abscesser samt ett fall av osteoperiostit. Trots dessa grava symtom inträffade dock å regementets sjukhus intet dödsfall, vilket i viss mån torde vara att tillskriva den utmärkta inverkan, som sulfonamidpreparaten syntes hava.

För att utröna tuberkulosens förekomst har under året gjorts ingående undersökningar av 693 värnpliktiga. Tuberkulinundersökning och sänkningsreaktion ut-

fördes å samtliga. Röntgenundersökning gjordes av dem, som i sjukhistorien uppgivit hereditet för tuberkulos eller som vid den kliniska undersökningen företett suspekta lungsymtom. Det visade sig, att 63.49 % reagerade positivt för tuberkulin, vilka sålunda tidigare genomgått någon tuberkulös infektion, och 36.51 % negativt. Genom de företagna undersökningarna upptäcktes tuberkulösa affektioner i mycket tidigt stadium hos 3 av de nyinryckta värnpliktiga, vilka sålunda kunde omedelbart hemförlovas och hänvisas till dispensären i hemorten; härigenom förhindrades smittas spridning från dessa till de övriga värnpliktiga. Under tjänstgöringstiden vid regementet insjuknade av de övriga undersökta 4 i tuberkulös sjukdom i tidigt stadium, därav en i knölros.

Behovet av tandvård är fortfarande synnerligen stort. Det är därför att beklaga att tandvårdsanslaget minskats med 200 kronor. Under året hava vid regementet tjänstgjort tre värnpliktiga tandläkare under 130 dagar, en tid som icke på långa vägar räckt till för vårdbehovet. Deras arbete har varit livligt uppskattat av manskapet, som gärna infunnit sig vid tandkliniken, ehuru denna varit öppen huvudsakligast under de värnpliktigas fritid. Här synes propagandan för tandvård hava burit frukt. Önskvärt vore därför, att regementet kunde få disponera tandläkare under längre tid än hittills, helst hela året. (Grubb.)

Kronobergs regementes detachment i Karlskrona.

De landstormsmän, som under året fullgjort sin repetitionsövning vid detachmentet, visade sig vara betydligt mindre ömtåliga för smärre åkommor och skador än värnpliktiga tillhörande linjen. Då de senare därvid gärna vilja bli sjukskrivna, var motsatsen fallet beträffande landstormsmännen. Måhända har en eventuell risk att ej i rätt tid kunna återtaga det ordinarie arbetet bidragit härtill hos dessa eller måhända har det berott på deras större mognad och omdöme. Ett befarat stort antal fotblåsor, skavsår o. d. hos landstormsmännen uteblev och därmed även förlusten av övningsdagar. Detta torde till största delen bero på detachementschefens omtanke att ordna lämpliga transporter till det omkring $1\frac{1}{2}$ mil från kasernen belägna övningsfältet. En noggrann fotvård bidrog även till resultatet.

Det måste hälsas med tillfredsställelse att de s. k. »konditionsproven» i år icke anbefallts. För personal över 40 år synes mig dessa nämligen kunna innebära vissa medicinska risker och förorsaka allvarliga framtida men. Uppfattningen om fysisk prestationsförmåga torde kunna vinnas på andra vägar. (Kihlstedt.)

Jönköpings-Kalmar regemente.

Den allmänna hygienens krav beträffande regementets byggnader, deras belysning, uppvärmning, luftväxling och övrig skötsel hava under året varit väl tillgodosedda. Mot den allmänna renhållningen, skötseln av tvätt, bad- och desinfektionsanordningar, har icke varit något att anmärka. Förplägnadens beskaffenhet, förvaring, tillredning och utportionering, renhållningen i kök, proviantmagasin, skulboädr, m. m. hava icke givit anledning till anmärkning. Individuell utspisning har tillämpats under hela året. Mot utrustningens beskaffenhet, underhåll och snygghet har ej heller varit något att erinra. Vikten av personlig renlighet har påpekats såväl vid de hygieniska föredragen som vid andra tillfällen.

Skyddskoppypning har under året verkställts i 872 fall.

Tuberkulinprovningar å nyinryckta värnpliktiga har verkställts uti 329 fall, därutav värinryckande 106, höstinryckande 133, samt dessutom å 90 fast anställda. Uti 158 fall ha proven utfallit positivt.

Efter erhållen 8 månaders utbildning vid militärsjukhuset hava 7 krigsreservsköterskor därifrån utexaminerats.

Utredningsarbetet med den planerade köks- och personalbyggnaden vid militärsjukhuset, till vilken såväl Jönköpings läns landsting som Kungl. Maj:t och Kronan på vissa villkor beslutat bidra med beräknade byggnadskostnader, har ytterligare fortskridit. (Hedenberg.)

Hallands regemente.

För att få väl kvalificerade sjukvårdsmän måste ändring i tillvägagångssättet vid uttagningen ske.

Vid större sjuklighet är sjukvårdsmannen betydligt mera bunden och har även betydligt mera ansträngande arbetsdag än hans jämnåriga vid truppen.

Befordringsmöjligheterna till underofficer äro för sjukvårdsmännen minimala i jämförelse med de vid trupp fast anställdes. När sjukvårdsmannen får avgå vid 34 års ålder äro hans möjligheter till god civilianställning ganska dåliga.

(Kindström.)

Skånska kavalleriregementet.

Ett ganska stort antal fall av trichofyti har förkommit liksom föregående år. Denna åkomma kunde då sättas i samband med en pågående ringormepizooti. Under innevarande år har endast ett par fall av ringorm uppträtt, men då smittämnet även lever som saprofytt på hästar, föreligger alltid risk för smitta bland dem som hava att handskas med dessa.

Jämlikt sjukvårdsstyrelsens skrivelse dnr 1369/1938 hava undersökningar företagits å värnpliktiga och fast anställda för konstaterande av ev. förefintlig tuberkulos. För att få en approximativ uppgift å antalet tuberkulinpositiva hava 111 vpl prövats med 0.1 resp. 1 mg tuberkulin; därvid ha 87 visat sig tuberkulinpositiva. Någon aktiv tuberkulos har icke upptäckts i något fall.

En vpl tandläkare har enligt sjukvårdsstyrelsens anmodan företagit en undersökning av tandförhållandena å regementets fast anställda manskap, varom rapport till sjukvårdsstyrelsen tidigare avgivits. Som väntat visade undersökningen, att avsevärda brister beträffande tandvården förelåg. Det framgick även, att av de undersökta mer än en tredjedel ej tidigare erhållit någon konserverande tandbehandling och man kan nog härav våga sluta, att ett så pass stort procenttal icke äger intresse för tändernas skötsel och att konserverande terapi å dessa vore lönlöst.

(Hedener.)

Smålands arméartilleriregemente.

Som i föregående årsberättelse framhållits, är tandvårdsanslaget för litet för att täcka de med tandvården förenade utgifterna. Kostnaderna för behandling av tandskador uppkomna genom olycksfall i tjänsten, vilka stundom hopa sig, bidraga starkt till anslaget överskridande.

(Herne.)

Göta ingenjörkår.

Den i föregående årsberättelse påtalade rel. stora förekomsten av impetigo vid kåren, har även år 1938 varit frapperande stor.

Tuberkulinprov har utförts på alla nyinryckta värnpliktiga och volontärer i samband med läkarbesiktningen. Undersökningen har utfallit enligt följande sammanställning:

	Antal undersökta	Antal neg.	% neg.
Vpl i l. tjänstgöring	421	201	ca 50
Fast anställda (volontärer)	28	13	, 50

Konditionsprov. För de så kallade konditionsproven har regelbunden, obligatorisk förträning tillämpats vid kåren. Läkareundersökning har verkställts dessförinnan å samtliga officerare och underofficerare med speciell kontroll av hjärtat och blodcirkulationen samt andningsorganen.

(Barreus.)

Skånska trängkåren.

På det fast anställda manskapet samt de efter den $\frac{1}{7}$ nyinryckta värnpliktiga hava verkställts särskilda lungundersökningar enligt utfärdade bestämmelser. Av de fast anställda reagerade 28 man eller 48 % tuberkulin positivt och 30 man eller 52 % negativt. För de värnpliktiga ställde sig siffrorna 70 man och 56 % positivt, respektive 56 man och 44 % negativt. För de värnpliktiga tillhörande anspannskompaniet, som till 88 % rekryterats från landsbygden, samt bilkompaniet, som till 50 % fått sina värnpliktiga från städerna, förhöllo sig siffrorna för anspkomp. 39 % positivt och 61 % negativt och för bilkomp. resp. 72 % och 28 %.

De jämlikt sjukvårdsstyrelsens skrivelse den $\frac{31}{12}$ 1935 dnr 2798 verkställda blodgruppsbestämningarna på volontärer vid sjukvårdskompaniet hava givit till resultat 4 man av grupp 0, 4 av grupp A och 1 av grupp B.

(Wifelt.)

II. arméfördelningen.

Under året har en större vinterfälttjänstövning ägt rum tiden 4.—13. mars i trakten av Stugun. Då särskild redogörelse för hälso- och sjukvårdsförhållandena under densamma tidigare lämnats, må här endast erinras därom, att den tillfredsställande utgången i väsentlig grad får tillskrivas, förutom en gynnsam väderlek, det förhållandet att såväl läkare som sjuksköterskor samt sjukvårdstrupper och sjuktransportmedel stodo till förfogande i tillräcklig mängd. En mindre fälttjänstövning, i vilken endast I 5 och A 4 deltog och som ägde rum i september i Östersundstrakten, må även omnämnas på grund av svårigheten att undgå barnförlamningssmittan, som såsom förut nämnts var mycket utbredd framför allt i Östersundstrakten. Ett mindre område, där fall av sjukdomen ej inträffat på den senare tiden, fanns emellertid att tillgå och till detta förlades övningen. Beröring med gårdar inskränktes så långt möjligt och allt gick väl.

Beträffande sjukvårdspersonalen må nämnas, att den förberedande beställningsmannautbildningen, som pågick tiden $\frac{2}{7}$ — $\frac{30}{8}$ vid militär-sjukhuset i Sollefteå, omfattade 10 man, vilka alla kunde godkännas och voro lämpliga för fortsatt utbildning vid furirskola å sjukvårdslinjen.

Gemensam yrkesutbildning av vpl sjukvårdsmanskap, tillhörande fördelningens samtliga infanteriregementen samt I 22, inalles 20 elever, ägde rum vid I 13 tiden $\frac{10}{6}$ — $\frac{28}{8}$. I regementschefens rapport framhålles såsom önskvärt, att utbildningstiden i gassjukvårdstjänst på bekostnad av sjuktransporttjänsten, som väl tål motsvarande reduktion, ökas från att omfatta 5 % av hela utbildningstiden till det dubbla. Vidare framhålles önskvärdheten av modernare och rikligare åskådningsmateriel för undervisningen i förbinderitjänst. Resultatet av utbildningen uppges hava varit synnerligen tillfredsställande.

Motsvarande yrkesutbildning av vpl sjukvårdsmanskap, tillhörande samtliga artilleritruppförband, ägde rum vid A 4 tiden $\frac{10}{6}$ — $\frac{24}{7}$. I utbildningen deltog 21 elever. Regementsläkaren och det honom biträdande underbefälet hade tydlig nedlagt mycket arbete på utbildningen och resultatet var även gott. Att kunskapsnivån var något ojämn, får väsentligen tillskrivas, att vid vissa truppförband vid uttagningen icke tillräckligt beaktats, att undervisningen i stor omfattning måste vara teoretisk.

(Johansson.)

Jämtlands fältjägarregemente.

Arbetet vid avd. V har under året i hög grad fått sin prägel av vidlyftiga och brådskande utredningar och planläggningar av åtgärder i händelse av mobilisering. Mycket arbete har också nedlagts på utförande av lungundersökningar å fast anställda och värnpliktiga jämlikt sjukvårdsstyrelsens skrivelse dnr 1369/1938.

Under eftersommaren och hösten 1938 uppträdde inom Jämtland en svårartad barnförlamningsepidemi med talrika fall särskilt inom Östersunds stad och trakten kring Storsjön.

I enlighet med föreskrifterna i sjukvårdsstyrelsens P. M. den 4/9 1936 och den 24/8 1937 angående åtgärder till förhindrande av barnförlamningens spridning företogs ingen isolering av personer, som kommit från smittad ort, utan värnpliktiga från hela inskrivningsområdet blandades med varandra. Ej heller utfärdades permissionsförbud. Medan regementet blev förskonat från den hemska sjukdomen, inträffade under augusti månad i Östersunds stad 24 fall, i länet i sin helhet 90 fall och under september månad i staden 30 fall och i hela länet 182 fall. Det ser nästan ut som om de värnpliktiga lättare skulle drabbas av barnförlamning under civila förhållanden än under tjänstgöringen vid regementet, där sträng kontroll och goda hygieniska förhållanden äro rådande. I denna riktning tala också erfarenheterna från 1937 års epidemi inom Jämtland, då av fyra vid regementet insjuknade värnpliktiga två med till visshet gräsande sannolikhet och troligen även de två övriga ådragit sig smittan i hemorten (se föregående årsberättelse).

(Janson.)

Dalregementet.

Sjukvårdspersonalens verksamhet och utbildning har varit utan anmärkning. Under året har fördelningens sjukvårdssoldatskola för vpl sjukvårdsmanskap varit förlagd här — en tid delvis kombinerad med utbildning av regementets sjukbärare — och de extra uppgifter, som därigenom kom att föreläggas regementets sjukvårdsbeställningsmän, löstes med både kunnighet och intresse. Äldste sjukvårdsfuriren erhöll i juni, efter 12 års väl vitsordad tjänst, avsked, varvid en god civil befattning kunde erbjudas honom. Sedan den 11/10 utbildas 2 furirer i furirskola å sjukvårdslinjen vid T 3.

(Brodin.)

Hälsinge regemente.

Den månatliga vägningen som kontroll på volontärernas och det värnpliktiga manskapets kroppsliga befinnande under tjänstgöringen har fortgått och visat sig vara en enkel och pålitlig metod. På viktslistorna kan man också utläsa den allmänna förbättringen av de värnpliktigas kroppsbeskaffenhet under och genom militärtjänsten. Antalet *ändringar i värnpliktsförhållandet* har varit lågt.

Bland officerare och underofficerare hava ett jämförelsevis stort antal sjukdomsfall inträffat.

Det jäktade arbetstempot under det förflutna året har för visso varit betungande för nyssnämnda personalgrupper. En ständig ansträngning utan nödig avspänning kan vålla en sådan minskning av kroppens, framför allt nervsystemets, reservkrafter, att tillstötande sjukdom lättare blir ödesdiger. Missförhållandet mellan den oundvikliga arbetsbördan och personalens prestationsförmåga synes mig starkt tala för en sådan ökning av aktiva kadern, att befattningshavarna i allmänhet må kunna få lagstadgad semester och att en daglig tjänstgöringstid av mer än 8 timmar endast i undantagsfall skall vara behövlig. Den militära personalens huvudsakliga uppgift vid de lägre truppförbanden är skolning av fast anställt och värnpliktigt manskap för krigarens värv. Såväl denna uppgifts svåra och allvarliga art som människomaterialets växlande beskaffenhet ställa stora krav

på de militära lärarna i alla grader och göra deras yrke minst av allt till en sinekur.

Under året har sjukhuset underkastats en grundlig omdaning, renovering och nyinredning, vilket kunnat ske för rimliga kostnader. Trots att lokalerna för den dagliga, egentliga sjukvården blivit väsentligt större, är sängplatsantalet oförändrat. (Löfmark.)

Norrlands artilleriregemente.

Som av tidigare ingivna rapporter och sjukbesked framgår, har även under det gångna året stor sjuklighet varit rådande vid regementet. Bland de därvid förekommande allvarligare sjukdomarna intager nu som tidigare *lunginflammationen* det främsta rummet. Någon egentlig epidemi av denna sjukdom har icke förevarit, utan hava de många fallen — inalles 28 — varit tämligen likformigt fördelade under tiden medio av februari—medio av juni. Ett påfallande stort antal har åtföljts av exsudat resp. empyem. Av fallen hade ett dödlig utgång. Frågan om den huvudsakliga anledningen till den hemsökelse av många och ofta mycket svårartade lunginflammationsfall, för vilken regementet, alla i förebyggande syfte vidtagna åtgärder till trots, under en följd av år varit utsatt, står alltså öppna. -- Den — sedd ur synpunkten av den vid ifrågavarande årstid ute i bygderna ofta rådande höga sjuklighetsfrekvensen av »förkylningssjukdomar» — *ogynnsamma tidpunkten* för den stora vårinryckningen i början av april, *sammanförandet* vid en sådan tidpunkt av så många vpl från ett geografiskt sett mycket utbrett område, omfattande ej mindre än 12 rullföringsområden, till den relativt trånga förläggningen vid ett trupperband samt de i förläggningssorten som regel rådande *klimatförhållandena*, enligt vunna erfarenheter särskilt påfrestande för de från Ro 57—58—59—60—61 och 62 kommande kontingenterna, äro enligt min mening faktorer av central betydelse för denna fråga.

En sjukdom, som under året förekommit i anmärkningsvärt stor omfattning, är den *akuta polyarthrit* även den liksom *pneumonien* i flera fall åtföljd av komplikationer. Av färsk *tuberkulos* i form av *erythema nodosum* resp. *pleuritis exsudativa*, i ett par fall åtföljda av *hilusaffektioner* och i ett fall av *parenkymförändringar*, har ävenledes förekommit ett flertal fall. I likhet med föregående år hava *tuberkulinundersökningar* gjorts i mycket stor omfattning. Vid bedömande av sedermera under tjänstgöringen uppträdande sjukdomstillstånd, vilka av en eller annan anledning misstänkts vara av *tuberkulös* natur, och icke minst vid bedömande av sådana fall, som föranleda avgivande av utlåtande jämlikt militärsättningsförordningen, synas mig dessa generellt genomförda *tuberkulinundersökningar* hava varit av stort värde, även om endast ett negativt utfall kan tillmätas avgörande betydelse.

Regementets sjukhus undergår för närvarande en genomgripande renovering. I bottenvåningen hava sålunda överallt dubbelkopplade fönster insatts och flertalet väggar och tak beklänts med tretex eller masonite samt målats, varjämte helt ny belysningsarmatur är under uppsättande. En isoleringsavdelning rymmande 15 patienter och försedd med eget disk- och serveringsrum samt egna tvättanordningar och w. c. under inredning. Då därjämte ytterligare 2 sjuksalar i sitt nuvarande skick å nedre botten kunna avstängas tillsammans med invidliggande badrum jämte w. c., komma vårdmöjligheterna för infektiösa sjukdomsfall än mer att utökas. För sjukvården utgöra dessa goda isoleringsmöjligheter å sjukhuset en utomordentlig tillgång. Den nyrenoverade bottenvåningen, inrymmande jämväl expeditionens-, undersöknings- och behandlingslokaler samt kök, kommer härmed att erhalla en såväl ändamålsenlig som mycket tilltalande omgestaltning. Som ett önskemål framstår nu, att i en framtid motsvarande förbättringar skola komma till utförande även i den för huvudparten sjuka avsedda övre våningen. (Svensson.)

Norrlands trängkår.

Under nov. månad förekom vid kårens norra kasern en kolosförgiftning av större mått.

Orsaken till kolosförgiftningen ansågs bero på det föråldrade värmesystemet i förening med tillfälliga yttre atmosfäriska förhållanden.

Provisoriska åtgärder — för att förhindra ett återupprepande härav — hava nyligen vidtagits genom inmonterande av elektriska fläktar i värmekamrarna.

(Roosmark.)

III. arméfördelningen.**Skaraborgs regemente.**

Sjukligheten vid regementet har under året varit ökad. Under försommaren och under sommarmånaderna förekommo ovanligt många fall av halsfluss och svalgkatarrar. Scarletina har hos regementets egen personal förekommit i 71 fall.

(Roswall.)

Älvsborgs regemente.

Hälsotillståndet vid regementet har under året varit mindre tillfredsställande, beroende på den svåra scharlakansfeberepidemi, som härjat inom inskrivningsområdet.

(Andréen.)

Bohusläns regemente.

Liksom under föregående år har SR tagits på alla nyinryckta och tuberkulinprov utförts i stor utsträckning. Röntgenundersökning av lungorna hava utförts i 81 fall, varvid två fall av lungtbc konstaterats.

(Brändstedt.)

Värmlands regemente.

I detta sammanhang vill jag framhålla, att en läkare är otillräcklig för att vid ett truppförband tillfredsställande tillgodose egentlig sjukvård, undervisning, utbildning av sjukvårdsmanskap samt trupphygien.

(Morsing.)

Livregementets husarer.

Under januari—augusti inträffade 33 fall av scarlatina i samband med epidemi å förläggningssorten, alla av lindrigt slag och utan komplikationer.

(Abelin.)

Göta artilleriregemente.

Till den för artilleriet gemensamma skolan för utbildning av sjukvårdsmanskap, förlagd till A 4, ha tre elever varit kommenderade. Dessa tillgodogjorde sig utbildningen och förrättade sin tjänst efter återkomsten från skolan till full belåtenhet. Det vill synas som om denna skola skulle giva gott resultat och det vore skäl att överväga, om det icke kunde vara lämpligt att sammanföra även sjukbärarna till en gemensam skola. Utbildningen i större avdelning blir både effektivare och mångsidigare än då fem—sex man skola utbildas.

Hälsotillståndet har under året varit gott. I samband med vårkontingentens inryckning uppträdde som vanligt ett ökat antal sjukdomar i svalget och övre luftvägarna. Bakteriefloren i svalget hos dessa var identiskt samma som hos de scarlatinafall, som började uppträda i medio av maj månad (Wassén). Sammanlagt inträffade 30 fall av scarlatina med sista fallet i augusti. En ny epidemi har åter

börjat, det första fallet den 19. december. Då sjukdomen hela tiden har gått i staden, måste man förr eller senare vänta ett uppdykande av nya fall. Sjukdomen har dess bättre haft ett tämligen godartat förlopp. (Strömberg.)

Karlsborgs luftvärnsregemente.

Den över hela landet spridda scharlakans epidemien motsågs på grund av de svåra isoleringsmöjligheterna ävensom det nära samröret mellan militärer och civila å härvarande förläggningssort med bävan. Att antalet scharlakansfeberfall begränsades till 16 torde möjligen kunna bero på de isoleringsåtgärder (med permissionsförbud samt förbud för nöjestillställningar) som utfärdades *profylaktiskt* då sjukdomen började angripa närliggande socknar. (Fernstedt.)

Göta trängkår.

Under året har scarlatina gått epidemiskt bland manskapet med kulmen omkring 15. maj, inalles 44 fall. Alla fallen voro dock lindriga. (Bergstrand.)

IV. arméfördelningen.

Sjukvårdsbeställningsmännens utbildning har fått en lösning, som åtminstone i vissa avseenden synes innebära ett väsentligt framsteg. Deras sjukhusutbildning vid garnisonssjukhuset i Stockholm kom genom en väsentlig avlastning av handräckningsarbetet samt genom tillgång på en särskild instruktions-sköterska att stå på ett avsevärt högre plan än tidigare. Huru fortsättningen av utbildningen kommer att te sig är ännu för tidigt att döma om, men synes den giva goda löften. Först efter några år torde det dock bliva möjligt att avgöra, huruvida tidigare uppställda krav kunna tillfredsställas i fråga om befordran till sjukvårdsunderofficer samt underlättande av övergång till lämpliga civila tjänster för dem, som icke kunna vinna dylik befordran. (Hybhinette.)

Svea livgarde.

Av nedanstående tabell framgår sjukdagarnas antal och deras förhållande till varandra vid I 1, I 2S och Int 1 under år 1938.

K v a r t a l	I 1		I 2 S och Int 1	
	Sjukdagar	Tjänstgöringsdagar	Sjukdagar	Tjänstgöringsdagar
1.	2 776	49 237	3 458	49 669
2.	5 552	93 917	6 297	65 677
3.	5 538	144 635	3 589	83 952
4.	1 964	119 351	1 740	56 413
	Summa 13 830	407 140	15 084	255 711

Till ovanstående komma omkring 450 personer från övriga förutnämnda bikontingenter berättigade till sjukvård vid I 1. Svea livgardes sjukavdelning belastas med en sjukvård vida överskridande normen för landets övriga truppförband. Detta gällande såväl läkare som övrig personal. Permanent utökning av läkarpersonalen vid denna sjukavdelning är därför ett trängande behov. (Frostell.)

Livregementets grenadjärer.

I mars månad började av streptokokker förorsakade eller med dylikt smittämne komplicerade sjukdomar uppträda. Sannolikt kom virus till regementet först från

Västernorrlands och Jämtlands län. Under andra kvartalets senare hälft synes smittimporten huvudsakligen kommit från Boforstrakten. Dit har under året en livlig inflyttning ägt rum från andra trakter. Uppmärksamheten på streptokokk-virus' förekomst väcktes genom ett fall av lunginflammation hos en stamänställd. komplikationer uppstod hos honom i form av varbildning i lung- och hjärtsäck, leder samt i huden. Han avled i början av april. Antalet fall av mera svårartade halssjukdomar ökades under april månad. Samtidigt uppträdde fall av påssjuka. Under maj—juni månad hemsöktes regementet av scharlakansfeber. Epidemien förorsakade 28 sjukdomsfall med 1 dödsfall. Dödsfallet inträffade till följd av septichämia med multipla abscesser i leder och senskidor å femtonde dygnet efter insjuknandet.

(Ihde.)

Upplands regemente.

Förhållandet mellan sjukdagar och tjänstgöringsdagar vid I 8 och A. U. S. under årets respektive kvartal framgår av nedanstående tabell.

	Kvartal I	II	III	IV
I 8	I: 23	I: 29	I: 47	I: 60
A. U. S.	I: 58	I: 10	I: 100	I: 10

(Boberg.)

Södermanlands regemente.

Marschskadorna te sig på följande sätt:

	Antal fall	Sjukdagar	Sjukdagar per fall		Antal fall	Sjukdagar	Sjukdagar per fall
Tendovaginit	14	47	3·4	Metatarsalinsufficienser	5	36	7·2
Ansträngningsperiostiter	14	71	5·1	Skoskav	47	145	3·1
Nageltrång	10	34	3·4		90	333	3·7

Marschskadorna hava tagit i anspråk 0·15 % av tjänstgöringsdagarna; fallen utgöra 7·5 % av vårdfallen och sjukdagarna 5·1 0/0 av samtliga.

Övriga skador te sig på följande sätt:

	Antal fall	Sjukdagar	Sjukdagar per fall		Antal fall	Sjukdagar	Sjukdagar per fall
Muskelbristningar	57	150	2·6	Kontusioner	112	375	3·3
Distorsioner	88	366	4·2	Sår och brännskador	26	161	6·2
Luxationer	2	29	14·5		294	1315	4·4
Frakturer	9	234	26·0				

Skadorna hava tagit i anspråk 0·61 % av tjänstgöringsdagarna; de utgöra $\frac{1}{4}$ av de vårdade och sjukdagarna c:a $\frac{1}{5}$ av samtliga. Idrottens andel framgår av följande tabell.

Form av idrott	Distorsioner		Kontusioner		Sen- o. muskel-bristn.	Brott, enkla	Övriga skador	Summa
	å nedre extremiteter	å övre extremiteter	å nedre extremiteter	å övre extremiteter				
Handboll	—	—	1	1	—	—	1	3
Fotboll	4	3	10	2	—	—	—	19
Skidlöpning	1	1	4	—	—	—	2	8
Orienterings- och terränglöpning	6	—	1	—	—	—	3	10
Bandy	—	—	—	—	—	—	1	1
Fri idrott och gymnastik	7	7	9	—	5	1	1	30
Ridning	—	—	—	—	—	1	—	1
Bajonettfäktning	1	—	—	—	—	—	2	3
Summa	19	11	25	3	5	2	10	75

(Barre.)

Svea artilleriregemente.

I följe med halsinfektionerna går den epidemiska lunginflammationen, som under året uppträtt i 22 fall med tre dödsfall. Som alltid når den sin kulmen 3—4 veckor efter inryckningen av värnpliktiga i april med härav följande tätare beläggning av logementen och tätare smittningstillfällen. I april—maj inträffade ej mindre än 12 fall med två dödsfall i rask följd, vadan en del av regementet måste förläggas till Marma för att få glesare beläggning, varvid också epidemien nästan omedelbart försvann. Sedan i november cirka 450 luftvärnsartillerister inryckt till regementet, uppträdde på nytt tre fall i början av december dessbättre utan något dödsfall.

(Sjögren.)

Svea ingenjörkår.

Försök att förebygga infektioner i svalg och övre luftvägar hos nyinryckta har under tiden $\frac{19}{4}$ — $\frac{10}{5}$ gjorts med s. k. Streptamidtabletter (p-Aminobenzolsulfonamidum gr 0.30), som av Leofabriken gratis ställts till förfogande. Av tvåhundra-sjuttiofyra nyinryckta fick varannan man en Streptamidtablett två gånger dagligen. Antalet sjukdagar var trettiosex i denna grupp på etthundratrettiosju man och åttioåtta i den andra gruppen om etthundratrettiosju man, vilka icke fått tabletter. Den profylaktiska behandlingen med tabletterna tycks alltså hava haft en viss verkan, men utgör intet absolut skydd mot infektioner i svalg och övre luftvägar.

Tuberkulinprövning (Mantoux 1/1000) har utförts på de trettio volontärer, som den $\frac{1}{11}$ anställdes vid kåren. Sexton visade negativ och fjorton positiv reaktion.

(Wejdling.)

Signalregementet.

Vid värnpliktskompaniet å Frösunda uppträdde 14 dagar efter inryckningen en scarlatina epidemi med 7 fall, vilka inträffade den $\frac{27}{4}$, $\frac{29}{4}$, $\frac{29}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{19}{5}$ och $\frac{30}{5}$.

Den långa mellantiden före de båda senare fallen, föranledde mig att hos sjukvårdsstyrelsen begära hjälp av bakteriolog, vilken välvilligt genast ställdes till förfogande. Denne anträffade bärare av hämolytiska streptokokker dels på det kompani där fallen inträffat, dels en bland kökets och en bland marketenteriets kvinnliga personal. Sedan dessa bakteriebärare isolerats, resp. avstängts från tjänstgöring, inträffade inga nya fall.

(Bergendal.)

Övre Norrlands trupper.

Röntgenundersökning av lungorna hava avslöjat flera fall av tuberkulos, som säkerligen annars ej hade upptäckts, vilket för staten innebär en stor besparing i utbetalning av ersättning enligt 1927 års militärsättningsförordning.

Försök med M & B 693-tabletter, som företagits, synas hava givit uppmuntran-
de resultat med hänsyn till möjligheterna att på ett tidigt stadium stoppa en pneumoni.

(Thorburn.)

Norrbottens regemente.

Under sommaren har på initiativ av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse gjorts en vitaminundersökning på manskapet vid regementet. En viss vitaminbrist har kunnat konstaterats men slutgiltigt resultat av undersökningen har ännu ej ingått.

(Thorburn.)

Västerbottens regemente.

Huruvida de under året utfärdade nya *bestämmelserna för utbildning av fast anställt sjukvårdsmanskaps* komma att öka eller minska möjligheten att rekrytera denna personalkategori på ett kvalitativt tillfredsställande sätt, torde vara för tidigt att avgöra.

Nyanskaffning av sjukvårdsmateriel har skett i så stor utsträckning, som till förfogande stående medel medgivit.

(Lundgren.)

Norrlands dragonregemente.

Under 1938 års vinterfälttjänstövningar iaktogs, att hos de till regementet kommenderade skolorna från K 1, K 2 och K 3 konditionen ej svarade mot med övningar av dylikt slag följande ansträngningar. Detta var ju ej heller att vänta, då skidutbildningen omfattade blott drygt en vecka, och de flesta förut aldrig eller helt obetydligt åkt skidor. Därtill kommer att det härvid rör sig om trupp, van vid tjänst till häst, men relativt otränad för tjänst till fots.

(Agvall.)

Norrbottens artillerikår.

Under mitten av första och andra kvartalen inträffade ett anmärkningsvärt stort antal akuta svalg- och luftvägsinfektioner. Infektionerna hade i allmänhet ej särskilt svår karaktär, men i 11 fall tillstötte pneumoni (eller bronchopneumoni), varav ett fall fick dödlig utgång.

(Thorell.)

Bodens artilleriregemente.

I stort sett har hälsotillståndet varit gott, dock inträffade inom Bodens garnison en lunginflammationsepidemi, varav reg. särskilt svårt hemsöktes, och som medförde 6 dödsfall.

(Ehinger.)

Militärbefälet på Gotland.**Gotlands infanteriregemente.**

Under året har sjukligheten varit stor. I början av maj inträffade en »förkylningsepidemi» och i samband därmed följde ett flertal fall av svårartad lunginflammation. En scarlatinaepidemi uppträdde även samtidigt.

I december utbröt en omfattande dysenteriepidemi, som dock var av lindrig art. Av sjukdomsfall torde böra påpekas ett fall av Weils sjukdom med dödlig utgång.

(Carlson.)

Krigsskolan.

Den nya sjukavdelningen, som nu tagits i bruk, synes motsvara även ganska högt ställda anspråk. Den utgör ett synnerligen värdefullt tillskott till krigsskolan såväl med hänsyn till möjligheten att bjuda kadetterna största möjliga bekvämlighet och trevnad som ock den bästa möjliga förebild att referera till i frågor av såväl hygienisk som sjukvårdskaraktär, detta både för läraren i militär hälsolära vid hans undervisning och säkerligen även för kadetterna i egenkap av blivande officerare för deras riktiga uppskattning av sagda frågor.

(Wikström.)

F. Sjukligheten och sjukvården bland manskapet.

Siffror inom klammer [] avse föregående år.

Sjuklighet. **Tab. 9** anger 42 807 [40 809] vårdade, varav 194 [175] kvarliggande från föregående år, med ett sammanlagt antal sjukdagar av 369 992 [323 642] eller 4·16 [4·06] % av tjänstgöringsdagarnas antal. Vid truppen hava vårdats 14 859 [13 495], å militärsjukhus 26 600 [26 502] och å civilt sjukhus 1 348 [812] man. Såsom dugliga till fortsatt krigstjänst hava avförts 42 096, såsom odugliga 437. Sjukligheten visar sålunda ej obetydlig ökning mot föreg. år beträffande såväl personer som sjukdagar.

Inalles inträffade 92 [92] dödsfall, därav 1 [2] av lungsot, 7 [10] i varfeber, 51 [44] i lunginflammation, 7 [9] genom olycksfall och 1 [5] genom självmord (**Tab. 13**).

De vanligaste sjukdomarna (**Tab. 10**) hava liksom under de föregående åren varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, matsmältningsorganens och bensystemets sjukdomar samt ej minst yttre skador. Inom de två första grupperna visade enligt föreliggande statistik halsfluss största frekvensen med 7 323 [6 266] fall, akut och kronisk luftrörskatarr 4017 [4 672], rash 515 [1671], påssjuka 1 528 [1 885], influensa 165 [1 437], vaccinationsbesvär 1191 [951], feber av obestämd art 510 [711], vartill torde böra läggas större delen av de under rubriken »andra akuta infektionssjukdomar» upptagna 949 fallen, vidare strupkatarr 942, scharlakansfeber 794, septisk lymfåder- och lymfkörtelinfl. 344, och gonorré 88 [101]; däremot räknade difteri intet fall och mässling endast några få. Av andra sjukdomar må omnämnas inflammation i svalg och matstrupe 3 397 fall, böld 1 361, ledvrickning 2 020 samt krossår 2 758 fall. Något särskilt anmärkningsvärt i övrigt visa siffrorna icke. — I fråga om de epidemiska sjukdomarnas utbredning under olika tider av året visar scharlakansfeber höga siffror för januari och augusti men även februari samt maj—juli samt påssjuka under månaderna april—juni (**Tab. 11**).

De smittsamma könssjukdomarna bland fast anställda och värnpliktiga visa enligt **Tab. 12** dröppel i 176 [195] fall och nyförvärvad syfilis i 0 [4]. Här anförda siffror avvika från de i **Tab. 10** uppgivna, enär de polikliniska fallen medräknats.

Revaccination. För revaccinationens resultat för året vid de olika truppförbanden lämnas i början av textavdelningen en redogörelse efter samma uppställning som föregående år.

Sjukvård. Å garnisonssjukhusen hava vårdats inalles 18 568 [18 547] patienter, varav 17 996 [18 024] voro under året nyintagna. Antalet vård dagar för samtliga vårdade uppgick till 298 453 [302 001], sålunda minskning mot föreg. år. Av de intagna voro 9 712 [10 011] civila med 205 376 [215 611] vård dagar, 1 372 [1 292] tillhörde flottan med 18 497 [17 373] vård dagar och 133 flygvapnet med 1 515 vård dagar, varom se närmare **Tab. 14 a** och **14 b**. I efterföljande **Tab. F** lämnas en översikt av den civila sjukvården vid garnisonssjukhusen.

Tab. F. Antal platser, intagna, vård dagar m. m. för civila sjuka å garnisonssjukhusen år 1938.

Garnisonssjukhus	Antal sjukplatser ¹ d. 31/12	Under året		Antal vård-dagar	Antal vårdade			Vård-dagar pr patient
		intagna	avlidna		pr dag	på en gång högst	lägst	
Stockholm	230	697	74	15 937	44	80	22	23
Karlsborg	61	733	43	15 026	41	59	22	20
Boden, inkl. epidemipatienter	278	4 870	129	97 748	268	301	198	19
Skövde	52	1 135	45	21 433	59	64	40	18
Visborg	73	—	—	—	—	—	—	—
Linköping	79	458	12	10 886	30	46	10	24
Eksjö	90	808	60	18 448	50	68	26	22
Sollefteå	90	1 011	80	25 898	71	99	35	26
Summa	953	9 712	443	205 876	562	.	.	21

I **Tab. 15** meddelas uppgifter å sjukdomar för de å garnisonssjukhusen vårdade utom för civila sjuka; uppgifter rörande dessa överlämnas till K. medicinalstyrelsen. De vanligaste sjukdomarna hava varit halsfluss (929 fall), akuta bronchiter (451), dysenteri (299), blindtarmsinflammation (194), akut magtarmsinflammation (187), septichæmia (129), scharlakansfeber (145), påssjuka (135) och tuberkulos (87). Antalet olycksfall har varit rätt betydande; för ledvrickningar hava vårdats 257 fall, kontusioner 226, arm- och benbrott 176 och sår 203 fall.

Vad särskilt beträffar garnisonssjukhuset i Stockholm hava å dess röntgenavdelning under året utförts 3 607 undersökningar, huvudsakligen beträffande skelettsystemet (996), respirationsorganen (996), digestionsorganen (440) och cirkulationsorganen (203). Röntgenbehandling har givits till 59 [71] patienter och bålgljusbehandling till 35 [43]. — Å dess poliklinik för öron-, näs- och halssjukdomar hava behandlats 680 (nya) patienter (2 052 besökande) å dess ögonklinik 368 (nya) patienter (457 besökande) samt å tandpolikliniken 1 762 (nya) patienter (8 981 besök). — Å polikliniken för hud- och könssjukdomar hava behandlats 933 patienter (2 888 besök), därav för gonorré 158 fall, syphilis acquisita 20 (därav syph. recens 10) samt för hudsjukdomar över 700.

Operationer. I **Tab. 16—20** lämnas redogörelser för operationer, utförda å garnisonssjukhusen.

¹ För hela sjukhuset, för civila enbart i regeln ej fastställt.

TABELLER

Tab. 1. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1937—30 juni 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
			Kostnad pr man och dag i öre									
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter, kronor	Nyanskaffning av materiel	Underhåll av materiel	Förbrukningsmateriel	Sjukhuskostnad	Medikamenter	Tandvård	Transportkostnader	Utgifter för epidemier	Diverse	Summa kostnad
I. arméfördelningen.												
Norra skånska infanteriregimentet .	209 376	6 109·90	0·56	0·08	1·15	0·03	0·55	0·48	0·06	—	—	2·91
Södra skånska infanteriregimentet .	198 371	5 460·56	0·63	0·11	0·61	0·20	0·80	0·36	0·02	—	0·02	2·75
Kronobergs regemente	196 702	6 410·88	0·90	0·23	0·80	0·16	0·61	0·47	0·05	—	0·03	3·25
Kronobergs reg:s det. Karlskrona .	99 513	2 869·76	—	0·09	0·75	0·37	1·12	0·49	0·06	—	—	2·88
Jönköpings-Kalmar regemente .	200 552	9 409·27	0·81	0·31	1·30	0·32	1·09	0·75	0·07	—	0·04	4·69
Hallands regemente	195 396	5 434·79	1·08	0·07	0·01	0·64	0·61	0·30	0·07	—	—	2·78
Skånska kavalleriregementet . .	194 418	5 525·31	1·49	0·07	0·46	0·05	0·85	0·66	0·09	—	0·02	3·69
Wendes artilleriregemente . . .	190 950	6 313·12	0·31	0·05	1·30	0·48	0·60	0·46	0·10	—	—	3·30
Smålands arméartilleriregemente .	214 457	7 908·50	0·74	0·11	0·66	0·56	0·82	0·57	0·19	—	0·04	3·69
Göta ingenjörkår	117 706	4 778·87	0·76	0·29	0·87	0·67	1·13	0·05	0·25	—	0·04	4·06
Skånska trängkåren	111 928	7 735·39	1·66	0·82	0·23	1·05	1·23	1·50	0·37	—	0·05	6·91
II. arméfördelningen.												
Jämtlands fältjägarregemente .	249 586	7 100·94	0·93	0·38	0·17	0·35	0·54	0·36	0·09	—	0·02	2·84
Dalregimentet	201 491	6 565·96	1·21	0·34	0·10	0·12	0·93	0·45	0·10	—	—	3·25
Hälsinge regemente	190 689	4 933·89	0·88	0·29	0·09	0·11	0·57	0·56	0·07	—	0·01	2·58
Västernorrlands regemente . . .	201 327	5 065·31	0·95	0·04	0·63	0·26	0·10	0·45	0·08	—	—	2·51
Norrlands artilleriregemente . .	189 738	8 126·84	0·44	0·49	0·59	0·89	1·00	0·88	0·11	0·38	—	4·28
Norrlands trängkår	111 801	5 086·24	0·21	0·86	1·45	0·87	0·61	0·34	0·13	0·01	0·06	4·54
III. arméfördelningen.												
Skaraborgs regemente	203 985	5 566·58	0·54	0·25	0·38	0·48	0·73	0·12	0·17	—	0·05	2·72
Älvsborgs regemente	199 384	6 442·11	1·28	0·15	0·33	0·29	0·61	0·40	0·09	0·08	—	3·23
Bohusläns regemente	197 358	4 929·38	0·46	0·31	0·52	0·45	0·28	0·40	0·07	—	—	2·49
Värmlands regemente	171 653	5 245·97	0·72	0·28	0·11	0·12	0·68	1·03	0·07	—	0·04	3·05
Livregementets husarer	146 482	4 095·74	0·53	0·67	0·26	0·40	0·65	0·12	0·14	—	0·02	2·79
Göta artilleriregemente	172 228	4 942·64	0·67	0·15	0·57	0·33	0·49	0·31	0·16	—	0·18	2·86
Karlsborgs luftvärnsregemente .	192 631	6 414·31	0·38	0·04	0·87	1·19	0·37	0·32	0·05	—	0·10	3·32
Göta trängkår	105 140	6 214·41	0·50	0·43	0·60	0·64	0·40	2·87	0·17	0·09	0·16	5·86
Andra intendenturkomp.	32 255	829·11	—	—	—	0·69	1·87	—	0·01	—	—	2·57
IV. arméfördelningen.												
Svea livgarde	534 228	14 823·46	0·37	0·09	0·56	1·18	0·38	0·08	0·07	—	0·04	2·77
Göta livgarde	110 870	3 268·14	—	0·02	0·64	2·16	0·04	0·05	0·03	—	—	2·94
Livregementets grenadjärer . .	220 088	10 054·24	1·67	0·33	0·95	0·54	0·34	0·52	0·14	0·02	0·05	4·56

TAB. 1 (forts.). UTGIFTER FÖR TRUPPSJUKVÅRDEN 1 JULI 1937—30 JUNI 1938. 29

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr man och dag i öre									
			Nyanskaffning av materiel	Underhåll av materiel	Förbrukningsmateriel	Sjukhuskostnad	Medikamenter	Tandvård	Transportkostnader	Utgifter för epidemier	Diverse	Summa kostnad
Livgrenadjärregementet	276 420	11 897·89	0·48	0·31	0·66	1·50	0·35	0·80	0·06	0·04	0·10	4·30
Upplands regemente	343 082	9 086·25	0·98	0·35	0·26	0·15	0·43	0·38	0·08	—	0·01	2·64
Södermanlands regemente	207 281	6 740·13	0·37	0·36	0·66	0·37	0·52	0·74	0·21	—	0·02	3·25
Livregementet till häst	157 209	5 417·15	0·12	0·14	0·13	2·30	0·49	0·20	0·03	—	0·03	3·44
Svea artilleriregemente	232 974	9 856·71	0·39	0·10	0·92	1·96	0·62	0·10	0·11	—	0·02	4·23
Svea ingenjörkår	165 118	5 767·36	0·36	0·08	0·55	1·34	0·72	0·28	0·13	—	0·03	3·49
Signalregementet	132 224	3 856·17	0·39	0·07	0·89	0·70	0·63	0·07	0·05	—	0·11	2·91
Svea trängkår	134 150	7 552·48	1·60	0·86	0·26	1·49	0·78	0·27	0·35	—	0·01	5·62
Krigsskolan	68 716	2 234·28	0·18	0·07	0·68	0·56	1·72	—	0·02	—	0·01	3·24
Infanteriskjutskolan	57 662	3 478·09	0·34	0·71	1·13	1·36	1·03	—	1·12	—	0·34	6·03
Ridskolan	22 498	1 074·68	—	—	0·21	0·62	1·01	1·82	1·12	—	—	4·78
Övre Norrlands trupper.												
Norrbottnens regemente	337 604	10 342·93	0·61	0·31	0·60	1·10	0·21	0·11	0·04	0·06	0·02	3·06
Västerbottnens regemente	186 525	6 079·73	0·79	0·42	0·49	0·47	0·33	0·34	0·22	0·11	0·08	3·25
Norrlands dragonregemente	129 789	3 824·29	0·34	0·43	0·54	0·57	0·34	0·49	0·23	—	—	2·94
Norrbottnens artillerikår	89 094	3 778·66	0·45	0·06	1·46	1·69	0·56	—	0·02	—	—	4·24
Bodens artilleriregemente	158 774	5 450·43	0·67	0·40	0·32	0·75	0·65	0·04	0·10	0·49	0·01	3·43
Bodens ingenjörkår	117 599	7 169·86	1·70	0·17	0·39	2·68	0·80	0·12	0·21	—	0·02	6·09
Tredje intendenturkomp.	27 445	606·42	—	—	—	1·75	0·43	—	0·02	—	—	2·20
Gotlands trupper.												
Gotlands infanteriregemente	174 751	7 112·65	0·92	0·15	0·79	0·42	0·89	0·60	0·26	0·03	0·01	4·07
Gotlands artillerikår	78 187	2 234·77	0·59	0·03	0·28	0·66	0·97	—	0·38	—	0·02	2·93
Kostnader i medeltal.												
Samtliga truppförband utom trängkårerna	7976 386	264 602·58	0·68	0·22	0·58	0·71	0·59	0·36	0·11	0·03	0·03	3·31
Samtliga trängkårer	463 019	26 598·52	1·03	0·75	0·62	1·04	0·76	1·17	0·28	0·03	0·06	5·74

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar ansluter sig till budgetåret.

Tab. 2. Sammandrag av rapporterna över besiktningarna av värnpliktiga år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
O m r å d e n	Summa prövade	Icke inskrivna			Inskrivna							På 100 prövade		
		TO	O	S:a	Studenter och sjökap- tener samt likställda	Värnpliktiga i allmänhet				S:a	Ej inskrivna	Inskrivna	I allt	
						Vapenföra			Ej va- penf.					
						SV	SB	1						2
20-åriga	48 343	2 688	3 723	6 406	1 606	197	26 501	8 273	3 762	1 598	41 937	13·3	86·7	100·0
Södra militärområdet	12 696	590	972	1 562	366	54	6 840	2 351	1 120	403	11 134	12·3	87·7	100·0
Norra	8 182	468	613	1 081	132	15	4 369	1 693	602	290	7 101	13·2	86·8	100·0
Västra	9 528	481	737	1 218	262	24	5 646	1 464	599	315	8 310	12·8	87·2	100·0
Östra	13 773	751	994	1 745	802	102	7 569	1 904	1 194	457	12 028	12·7	87·8	100·0
Övre Norrlands militärområde	3 755	389	372	761	35	2	1 798	827	221	111	2 994	20·3	79·7	100·0
Gotlands militärområde	409	4	35	39	9	—	279	34	26	22	370	9·5	90·5	100·0
Överåriga.	5 014	888	944	1 832	118	39	815	1 159	560	491	3 182	36·5	63·5	100·0
Södra militärområdet	1 242	172	262	434	22	11	187	302	160	126	808	34·9	65·1	100·0
Norra	807	158	139	297	8	3	142	190	78	89	510	36·8	63·2	100·0
Västra	891	144	173	317	17	4	159	206	87	101	574	35·6	64·4	100·0
Östra	1 481	219	240	459	67	21	258	346	195	135	1 022	31·0	69·0	100·0
Övre Norrlands militärområde	581	195	126	321	4	—	64	112	40	40	260	55·2	44·8	100·0
Gotlands militärområde	12	—	4	4	—	—	5	3	—	—	8	33·3	66·7	100·0
Underåriga.	829	—	—	—	586	16	218	9	—	—	829	—	100·0	100·0
Södra militärområdet	225	—	—	—	151	3	66	5	—	—	225	—	100·0	100·0
Norra	77	—	—	—	46	1	29	1	—	—	77	—	100·0	100·0
Västra	112	—	—	—	74	2	35	1	—	—	112	—	100·0	100·0
Östra	887	—	—	—	299	9	77	2	—	—	387	—	100·0	100·0
Övre Norrlands militärområde	26	—	—	—	14	1	11	—	—	—	26	—	100·0	100·0
Gotlands militärområde	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	100·0	100·0
Sammandrag.	54 186	3 571	4 667	8 238	2 310	252	27 534	9 441	4 322	2 089	45 948	15·2	84·8	100·0
Södra militärområdet	14 163	762	1 234	1 996	539	68	7 093	2 658	1 280	529	12 167	14·1	85·9	100·0
Norra	9 066	626	752	1 378	186	19	4 540	1 884	680	371	7 688	15·2	84·8	100·0
Västra	10 531	625	910	1 535	353	30	5 840	1 671	686	416	8 996	14·6	85·4	100·0
Östra	15 641	970	1 234	2 204	1 168	132	7 904	2 252	1 389	592	13 437	14·1	85·9	100·0
Övre Norrlands militärområde	4 362	584	498	1 082	53	3	1 873	939	261	151	3 280	24·8	75·2	100·0
Gotlands militärområde	423	4	39	43	11	—	284	37	26	22	380	10·2	89·8	100·0

Anm. Gruppen TO omfattar tillfälligt odugliga till krigstjänst, O odugliga, SV studenter etc. vapenföra, SB studenter etc. dugliga till viss befattning. — Rörande gruppernas omfattning i övrigt se textavd. sid. 11. — Beträffande ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden, se Tab. 8 a.

Tab. 3 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp TO, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
Inskrivningsområden (i.o.)	Vid förrättning prövade	Bildnings- och utvecklingsfel		Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar		Sjunesjukdomar		Nervsystemets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältning- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödje- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Synster	Va	Vb	Summa	
		Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Tuberkulos	Övriga infek- tionsjukdomar	Fallandesot	Övriga sjukd. i nervsystemet																	
Malmöhus södra i.o. . .	2 189	4	1	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	3	—	7	1	4	—	—	29	26	81	
Malmöhus norra . . .	2 425	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	17	5	3	—	1	74	20	133	
Hallands . . .	2 349	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	4	5	2	—	—	—	52	21	95	
Kronobergs . . .	2 886	28	—	—	—	6	—	1	—	—	5	—	—	4	4	15	5	6	—	—	11	24	119	
Norra Smålands . . .	2 847	18	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	25	3	20	4	3	—	14	32	29	162	
Kopparbergs . . .	1 983	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	7	—	19	3	2	—	—	27	30	98	
Gävleborgs . . .	1 870	1	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	2	12	5	—	—	7	29	25	88	
Jämtlands . . .	2 407	—	1	—	—	4	—	3	—	—	—	—	—	5	4	22	4	—	—	5	24	46	123	
Västernorrlands . . .	1 922	1	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	5	7	20	5	5	—	1	39	46	159	
Västgöta-Bohus . . .	2 606	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	17	1	2	—	—	72	20	122	
Älvsborgs . . .	2 572	1	2	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	4	4	24	6	1	—	—	30	9	106	
Skaraborgs . . .	2 065	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	2	17	3	14	1	4	—	—	29	32	110	
Värmlands . . .	2 285	18	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	14	3	9	4	18	—	—	38	21	143	
Östergötlands . . .	2 560	6	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	14	8	3	—	10	54	28	182	
Örebro . . .	2 338	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5	13	2	—	1	7	14	31	98
Södermanlands . . .	2 180	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	7	—	5	6	1	—	2	4	81	11	78
Stockholms . . .	4 601	2	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	52	15	30	12	5	—	3	182	50	396	
Uppsala . . .	2 094	4	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	4	10	2	4	—	—	3	8	47	
Västerbottens . . .	1 911	31	1	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	5	28	12	14	7	—	—	29	81	214	
Norrbottnens . . .	1 844	1	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	18	11	7	2	—	—	80	37	175	
Gotlands . . .	409	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	
Sammandrag.																								
Södra militärområdet . .	12 696	50	3	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	4	37	7	64	17	—	—	198	120	590	
Norra . . .	8 182	2	3	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	6	18	13	73	7	—	—	119	147	468	
Västra . . .	9 528	20	5	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	2	35	14	64	12	—	—	169	82	481	
Östra . . .	13 773	14	1	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	8	68	26	72	30	—	—	284	128	751	
Övre Norrlands mil.omr.	3 755	32	3	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	7	41	23	21	16	—	—	109	68	389	
Gotlands militärområde .	409	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	4	
Summa	48 843	118	15	1	120	56	10	6	6	30	42	29	109	83	294	92	78	26	53	879	546	2 683		
I varje grupp																								
på 100 av samtliga . .		4.40	0.56	0.04	4.47	2.09	0.37	0.22	0.22	1.12	1.57	1.08	7.42	3.09	10.96	3.43	2.91	0.97	1.98	32.76	20.35	100.00		
på 1 000 prövade . . .		2.44	0.31	0.02	2.48	1.16	0.21	0.12	0.12	0.62	0.87	0.60	4.12	1.72	6.08	1.90	1.61	0.54	1.10	18.18	11.29	55.49		

Anm. Grupp TO omfattar för tillfället till krigstjänst odugliga. Gruppen Va omfattar TO med försenad eller otillräcklig kroppsutveckling och gruppen Vb omfattar TO med tillfällig sjukdom eller svaghet efter överständer sjukdom.

Tab. 3 b. Kroppsfel och sjukdomar hos *överåriga* värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp TO, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Inskrivningsområden (i. o.)	Vid förtäring prövade	Bildnings- och utvecklingsfel		Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar		Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödj- o. rörelseorga- nens sjukdomar	Sjukd. i hud, bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Va	Vb	Summa
		Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Övriga infek- tionsjukdomar	Tuberkulos	Övriga infek- tionsjukdomar	Fallandesot i nervsystemet		Övriga sjukd. i nervsystemet													
Malmöhus södra i.o. . .	132	2	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	2	2	—	—	—	3	—	13
Malmöhus norra , . .	268	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	10	2	1	—	1	13	2	34
Hallands , . .	263	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	9	6	18	
Kronobergs , . .	226	3	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	2	7	5	2	—	—	1	2	3	31
Norra Smålands , . .	353	4	1	—	1	—	—	—	1	2	4	1	30	20	2	2	1	—	4	3	3	76
Kopparbergs , . .	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14	2	2	1	—	3	2	23	
Gävleborgs , . .	190	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	2	1	—	4	10	7	30
Jämtlands , . .	233	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	15	—	2	—	—	8	18	48
Västernorrlands , . .	264	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—	—	3	5	11	10	5	—	—	7	8	57
Västgöta-Bohus , . .	230	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	8	4	15	
Älvsborgs , . .	246	1	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	13	—	—	—	—	17	5	41	
Skaraborgs , . .	156	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	7	1	17	3	2	—	14	7	53	
Värmlands , . .	219	4	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	5	1	9	2	4	—	3	3	26	
Östergötlands , . .	276	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	11	3	—	6	2	3	85	
Örebro , . .	126	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	—	—	—	1	1	2	12	
Södermanlands , . .	94	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	—	—	7	2	16	
Stockholms , . .	828	5	—	—	6	2	—	—	—	1	—	2	16	3	19	5	7	3	47	27	143	
Uppsala , . .	157	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	1	7	1	5	1	—	—	22	
Västerbottens , . .	320	6	1	—	4	1	—	—	3	2	3	1	4	13	15	7	4	—	1	14	11	90
Norrbottnens , . .	261	1	—	—	4	—	—	—	—	1	—	1	8	—	20	2	1	1	1	44	21	105
Gotlands , . .	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sammandrag.																						
Södra militärområdet . .	1242	9	2	—	3	4	1	—	1	4	5	1	33	3	40	12	4	—	6	30	14	172
Norra , . .	807	—	1	—	9	—	—	—	—	1	1	—	4	7	45	14	9	—	4	28	35	158
Västra , . .	891	5	1	—	3	2	—	—	—	3	—	1	13	2	42	5	6	—	—	42	19	144
Östra , . .	1481	7	—	—	7	2	—	—	—	3	1	2	23	5	45	10	12	4	7	57	34	219
Övre Norrlands mil. omr.	581	7	1	—	8	1	—	—	3	3	3	2	12	13	35	9	5	1	2	58	32	195
Gotlands militäromr. . .	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5 014	28	5	—	30	9	1	—	4	14	10	6	85	30	207	50	36	5	19	215	134	888
I varje grupp																						
på 100 av samtliga . .		3.15	0.56	—	3.38	1.01	0.11	—	0.45	1.58	1.13	0.68	9.57	3.38	23.31	5.63	4.05	0.56	2.14	24.21	15.09	100.00
på 1000 prövade . . .		5.58	1.00	—	5.98	1.79	0.20	—	0.80	2.79	1.99	1.20	16.95	5.98	41.27	9.97	7.18	1.00	3.79	42.86	26.71	177.03

Anm. Grupp TO omfattar för tillfället till krigstjänst odugliga. — Gruppen Va omfattar TO med försenad eller otillräcklig kroppsutveckling och gruppen Vb omfattar TO med tillfällig sjukdom eller svaghet efter överständer sjukdom.

Tab. 4 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp O, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel		Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsyste- metssjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjuk- domar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödj- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Summa	
		Allmän svaghet	Övriga bildningsfel	Övriga infek- tionsjukdomar	Tuberkulos			Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet		Dövhet o. övr. öronsjukdomar	Dövstumhet									
Malmöhus södra i.o.	2 189	—	—	3	22	5	2	22	8	7	6	2	9	19	9	3	1	26	1	—	145
Malmöhus norra „	2 425	3	1	—	12	4	2	23	9	14	7	3	5	18	7	1	3	23	2	—	137
Hallands „	2 349	7	—	2	31	5	6	20	3	16	5	1	14	32	18	4	3	39	—	—	206
Kronobergs „	2 886	8	1	3	37	7	6	26	10	13	5	—	11	22	15	6	2	45	—	—	219
Norra Smålands „	2 847	16	3	3	31	12	18	32	2	17	7	—	11	40	11	6	5	45	3	3	265
Kopparbergs „	1 983	—	2	2	25	6	9	22	3	5	5	2	3	24	21	1	3	23	2	1	158
Gävleborgs „	1 870	1	1	1	25	4	2	12	3	5	7	4	7	13	14	3	1	27	—	—	133
Jämtlands „	2 407	4	—	5	34	7	8	16	3	6	19	—	5	19	13	5	5	42	1	—	192
Västernorrlands „	1 922	7	—	2	22	6	4	16	3	6	11	—	3	12	8	5	2	22	2	1	130
Västgöta-Bohus „	2 606	—	1	1	34	7	13	22	1	9	11	4	1	40	11	5	2	28	3	3	193
Älvsborgs „	2 572	11	1	2	38	7	6	20	4	21	9	1	9	27	13	6	5	54	—	—	234
Skaraborgs „	2 065	8	—	—	22	7	10	20	2	5	13	2	2	41	8	5	3	39	4	1	192
Värmlands „	2 285	3	—	—	19	6	9	22	3	5	4	1	—	19	2	3	5	16	1	—	118
Östergötlands „	2 560	4	—	2	17	6	7	20	5	6	4	1	9	20	5	13	—	38	3	2	162
Örebro „	2 338	3	—	—	27	4	1	19	3	10	6	1	10	28	12	5	—	24	2	2	157
Södermanlands „	2 180	3	2	3	28	15	10	16	3	4	10	—	9	26	9	5	5	28	2	—	178
Stockholms „	4 601	2	1	7	72	7	21	46	6	14	15	4	9	51	30	15	3	39	2	4	348
Uppsala „	2 094	2	—	—	27	2	9	18	5	7	5	—	—	36	8	7	2	20	1	—	149
Västerbottens „	1 911	4	—	3	14	2	6	22	2	4	14	3	3	34	9	4	3	38	1	—	166
Norrbottnens „	1 844	5	—	1	60	5	3	8	3	6	16	1	3	51	8	4	—	31	1	—	206
Gotlands „	409	—	1	—	5	—	4	8	—	—	2	2	2	1	2	—	—	7	—	1	35
Sammandrag.																					
Södra militärområdet	12 696	34	5	11	133	33	34	123	32	67	30	6	50	131	60	20	14	178	8	3	972
Norra „	8 182	12	3	10	106	23	23	66	12	22	42	6	18	68	56	14	9	114	7	2	613
Västra „	9 528	22	2	3	113	27	38	84	10	40	37	8	12	127	34	19	15	137	5	4	737
Östra „	13 773	14	3	12	171	34	48	119	22	41	40	6	37	161	64	45	10	149	10	8	994
Övre Norrlands militärområde	3 755	9	—	4	74	7	9	30	5	10	30	4	6	85	17	8	3	69	2	—	372
Gotlands militärområde	409	—	1	—	5	—	4	8	—	—	2	2	2	1	2	—	—	7	—	1	35
Summa	48 343	91	14	40	602	124	156	430	81	180	181	32	125	573	233	106	51	654	32	18	3 723
I varje grupp																					
på 100 av samtliga	2.44	0.38	1.07	16.17	3.33	4.19	11.55	2.18	4.83	4.86	0.86	3.38	15.39	6.26	2.85	1.37	17.56	0.86	0.48	100.00	
på 1000 prövade	1.88	0.29	0.83	12.45	2.57	3.23	8.90	1.68	3.72	3.74	0.66	2.59	11.85	4.82	2.19	1.06	13.53	0.66	0.37	77.02	

Anm. Grupp O omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 4 b. Kroppsfel och sjukdomar hos *överåriga* värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp O, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid förrätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel			Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sjunde- senssjukdom	Nervsystemets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjuk- domar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödje- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Summa
		Allmän svaghet	Otillräcklig kroppslängd	Övriga bildningsfel	Tuberkulos	Övriga infek- tionssjukdomar			Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet		Dövstumhet	Dövhed o. övr. öronsjukdomar								
Malmöhus södra i.o.	132	—	—	—	4	1	—	3	1	1	—	—	—	3	2	5	—	3	—	—	23
Malmöhus norra »	268	7	—	—	3	1	2	7	1	4	1	—	—	3	9	4	2	—	—	—	42
Hallands »	263	7	—	—	9	3	—	7	1	3	—	—	—	7	5	—	4	—	—	—	51
Kronobergs »	226	12	—	1	9	1	—	2	2	1	2	—	—	7	3	4	2	—	—	—	57
Norra Smålands »	353	6	2	—	4	3	6	4	—	9	4	—	3	24	6	3	3	5	—	3	89
Kopparbergs »	120	2	2	—	7	—	—	1	1	1	—	—	—	3	2	2	1	—	—	—	22
Gävleborgs »	190	5	—	—	2	—	1	1	—	1	2	—	—	5	2	—	—	5	—	—	24
Jämtlands »	233	1	—	—	7	4	1	3	2	2	1	—	2	7	1	4	4	—	—	1	40
Västernorrlands »	264	5	1	—	19	2	1	5	2	2	—	—	1	2	1	5	3	2	1	1	53
Västgöta-Bohus »	230	13	—	—	11	—	—	4	3	6	1	—	—	2	1	1	2	2	—	—	46
Älvsborgs »	246	9	1	—	11	5	—	7	—	2	1	—	2	3	3	4	1	1	—	—	50
Skaraborgs »	196	11	—	—	5	3	—	6	—	3	2	—	—	10	1	4	1	1	—	—	49
Värmlands »	219	3	—	—	3	2	1	5	1	4	—	—	1	4	1	2	1	—	—	—	28
Östergötlands »	276	7	—	—	6	4	2	8	—	4	—	—	1	6	—	—	1	3	1	3	46
Örebro »	126	4	—	—	7	—	1	2	3	3	2	—	1	1	—	—	—	3	—	—	27
Södermanlands »	94	3	1	—	2	1	1	1	—	1	—	—	1	4	3	—	1	3	—	—	22
Stockholms »	828	7	2	2	19	5	—	16	2	4	2	—	2	21	11	4	4	17	1	—	119
Uppsala »	157	—	—	—	3	2	—	5	—	1	1	—	—	4	2	3	—	4	—	1	26
Västerbottens »	320	8	—	—	22	1	2	4	1	3	1	—	1	15	4	4	3	9	—	—	78
Norrbottnens »	261	4	3	—	14	—	—	3	2	1	—	1	2	8	2	2	1	4	—	—	48
Gotlands »	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	4
<i>Sammandrag.</i>																					
Södra militärområdet	1242	32	2	1	29	9	9	23	5	18	7	—	5	44	30	16	8	14	7	3	262
Norra »	807	13	3	—	35	6	3	10	5	6	3	—	3	17	6	11	3	12	1	2	139
Västra »	891	36	1	—	30	10	1	22	4	15	4	—	5	19	6	11	5	4	—	—	173
Östra »	1481	21	3	2	37	12	4	32	5	13	5	—	5	36	16	7	6	30	2	4	240
Övre Norrlands militärområde	581	12	3	—	36	1	2	7	3	4	1	1	3	23	6	6	4	13	1	—	126
Gotlands militärområde	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	4
Summa	5014	114	12	3	168	38	19	94	22	56	21	1	21	140	65	51	28	73	11	9	944
<i>I varje grupp</i>																					
på 100 av samtliga		12.08	1.27	0.32	17.80	4.02	2.01	9.96	2.33	5.94	2.22	0.11	2.22	14.84	6.89	5.41	2.75	7.73	1.16	0.95	100.00
på 1 000 prövade		22.74	2.39	0.60	33.51	7.58	3.79	18.75	4.39	11.16	4.19	0.20	4.19	27.92	12.97	10.17	5.18	14.56	2.19	1.79	188.27

Anm. Grupp O omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 5 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp SB, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel			Infektions- sjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Mätarmåltätnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödje- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svalster	Summa
		Allmän svaghet	Oftalmisk kroppslängd	Övriga bildningsfel													
Malmöhus södra i.o.	2 189	—	—	—	—	—	1	4	1	2	1	—	—	11	—	—	20
Malmöhus norra ,	2 425	—	—	—	1	—	2	2	1	1	—	—	—	2	—	—	9
Hallands ,	2 349	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	1	3	—	—	8
Kronobergs ,	2 886	—	—	—	—	1	3	—	1	—	1	—	—	5	—	—	11
Norra Smålands ,	2 847	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	6
Kopparbergs ,	1 983	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2
Gävleborgs ,	1 870	—	—	—	—	—	—	4	—	1	1	—	—	1	—	—	7
Jämtlands ,	2 407	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Västernorrlands ,	1 922	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Västgöta-Bohus ,	2 606	4	—	—	—	5	1	—	1	—	1	—	1	1	1	—	15
Älvsborgs ,	2 572	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2
Skaraborgs ,	2 065	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	4
Värmlands ,	2 285	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3
Östergötlands ,	2 560	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	1	3	—	—	8
Örebro ,	2 338	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	4
Södermanlands ,	2 180	—	—	—	2	—	—	—	1	2	2	—	—	3	—	—	10
Stockholms ,	4 601	—	—	—	—	1	2	18	4	7	5	1	4	30	2	1	75
Uppsala ,	2 094	1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	5
Västerbottens ,	1 911	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2
Norrbottnens ,	1 844	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands ,	409	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Sammandrag.</i>																	
Södra militärområdet	12 696	—	—	—	1	1	6	8	3	4	4	—	1	26	—	—	54
Norra ,	8 182	—	—	—	—	—	—	9	—	2	1	—	—	3	—	—	15
Västra ,	9 528	4	—	—	—	6	1	1	1	1	1	—	1	7	1	—	24
Östra ,	13 773	1	—	—	2	3	2	22	7	11	7	1	5	38	2	1	102
Övre Norrlands militärområde .	3 755	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2
Gotlands militärområde	409	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samma	48 343	5	—	—	3	10	9	40	11	19	13	1	7	75	3	1	197
<i>I varje grupp</i>																	
på 100 av samtliga		2.64	—	—	1.52	5.08	4.57	20.31	5.58	9.64	6.60	0.51	3.55	38.08	1.52	0.51	100.00
på 1 000 prövade		0.10	—	—	0.06	0.21	0.19	0.83	0.23	0.39	0.27	0.02	0.14	1.55	0.06	0.02	4.08

Anm. Grupp SB omfattar studenter och sjökapteners samt likställda, dugliga till viss befattning.

Tab. 5 b. Kroppsfel och sjukdomar hos överåriga och underåriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp SB, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Inskrivningsområden	Överåriga													Underåriga										Summa
	Bildnings- o. utvecklingsfel	Infektions- sjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulations- organens sjukd.	Andnings- organens sjukd.	Matsmättnings- organens sjukd.	Urin- och köns- organens sjukd.	Stötle- o. rörelseorganens sjukd.	Sjukd. i hud, lymfkörtlar	Övr. sjukdomar	Summa	Ämnesomsättningsorganens sjukd.	Nervsystemets sjukd.	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulations- organens sjukd.	Andningsorganens sjukd.	Matsmättningsorganens sjukd.	Urin- o. köns- organens sjukd.	Stötle- o. rörelseorganens sjukd.	Övr. sjukdomar	Summa
Malmöhus södra i. o.	2	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus norra ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Kronobergs ,	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norra Smålands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kopparbergs ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands ,	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands ,	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västgöta-Bohus ,	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Älvsborgs ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Värmlands ,	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Östergötlands ,	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Örebro ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Södermanlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms ,	2	—	1	—	—	3	1	2	1	5	—	—	15	—	1	2	—	1	—	—	—	2	—	6
Uppsala ,	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottnens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Sammandrag.</i>																								
Södra militärområdet	2	—	—	1	—	1	1	—	1	5	—	—	11	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	3
Norra ,	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Västra ,	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Östra ,	2	—	2	—	1	3	1	3	2	7	—	—	21	—	1	2	—	1	—	—	—	4	1	9
Övre Norrlands m. o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Gotlands m. o. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5	1	2	1	1	6	3	3	3	14	—	—	39	—	1	2	3	2	—	—	—	7	1	16
<i>I varje grupp</i>																								
på 100 av samtliga	12.82	2.56	5.13	2.56	2.56	15.39	7.69	7.69	7.69	35.90	—	—	100.00	—	6.25	12.50	18.75	12.50	—	—	—	43.75	6.25	100.00
på 1 000 prövade . .	1.00	0.20	0.40	0.20	0.20	1.20	0.60	0.60	0.60	2.79	—	—	7.78	—	1.21	2.41	3.62	2.41	—	—	—	8.44	1.21	19.90

Anm. Grupp SB omfattar studenter och sjökapteners samt likställda, dugliga till viss befattning. — Tabellen omfattar överåriga och underåriga. — Rörande antalet vid besiktning prövade se Tab. 2.

Tab. 6 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningsarna tillförda grupp 4, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel	Ör- ör- bildningsfel	Ör- ör- bildningsfel	Infektionssjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnesjukdom	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stötte- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svalster	S u m m a
Malmöhus södra i.o.	2 189	—	—	1	1	1	3	3	4	8	6	4	1	1	18	—	—	51
Malmöhus norra	2 425	—	—	—	—	—	2	3	6	14	7	2	3	1	22	—	—	61
Hallands	2 349	2	—	—	—	1	1	3	10	18	12	2	4	2	29	1	1	85
Kronobergs	2 886	8	—	2	4	—	5	6	3	22	15	5	5	3	23	2	1	103
Norra Smålands	2 847	4	—	1	1	1	1	1	9	10	18	2	6	3	42	1	3	103
Kopparbergs	1 983	—	—	—	3	1	3	1	1	4	10	6	—	3	15	—	1	48
Gävleborgs	1 870	—	1	1	1	—	1	5	6	17	10	1	—	—	15	2	—	60
Jämtlands	2 407	3	—	—	1	—	4	3	10	8	—	1	19	3	24	1	—	77
Västernorrlands	1 922	3	3	2	2	—	2	4	10	19	16	3	1	2	35	1	2	105
Västgöta-Bohus	2 606	—	1	—	1	5	1	3	7	12	7	2	—	1	9	—	—	49
Älvsborgs	2 572	—	—	—	—	1	—	5	7	9	12	4	3	3	22	4	—	70
Skaraborgs	2 065	2	1	—	1	—	1	4	2	5	20	1	5	1	13	—	—	56
Värmlands	2 285	9	—	1	1	7	4	6	12	10	30	6	5	2	45	1	1	140
Östergötlands	2 560	2	2	1	3	2	1	5	4	17	13	1	4	1	17	2	—	75
Örebro	2 338	5	1	—	2	2	1	11	10	16	30	7	13	—	31	5	6	140
Södermanlands	2 180	5	—	—	6	—	—	8	9	7	11	2	7	1	32	1	5	94
Stockholms	4 601	1	1	1	1	5	2	7	19	18	12	8	7	2	24	—	—	108
Uppsala	2 094	—	—	2	1	2	1	—	12	8	—	—	2	1	9	1	1	40
Västerbottens	1 911	2	4	—	1	1	2	1	12	5	13	—	1	—	21	—	2	65
Norrbottnens	1 844	—	2	—	1	—	—	—	9	4	20	1	—	—	9	—	—	46
Gotlands	409	1	—	—	—	—	1	2	1	1	2	—	—	2	12	—	—	22
Sammandrag.																		
Södra militärområdet	12 696	14	—	4	6	3	12	16	32	72	58	15	19	9	134	4	5	403
Norra	8 182	6	4	3	7	1	10	13	27	48	36	11	20	8	89	4	3	290
Västra	9 528	11	2	1	3	13	6	18	28	36	69	13	13	7	89	5	1	315
Östra	13 773	13	4	4	13	11	5	31	54	66	66	18	33	5	113	9	12	457
Övre Norrlands militärområde	3 755	2	6	—	2	1	2	1	21	9	33	1	1	—	30	—	2	111
Gotlands militärområde	409	1	—	—	—	—	1	2	1	1	2	—	—	2	12	—	—	22
Summa	48 343	47	16	12	31	29	36	81	163	232	264	58	86	31	467	22	23	1 598
I varje grupp																		
på 100 av samtliga		2.94	1.00	0.75	1.94	1.81	2.25	5.07	10.20	14.52	16.52	3.62	5.38	1.94	29.23	1.38	1.44	100.00
på 1 000 prövade		0.97	0.33	0.25	0.64	0.60	0.74	1.68	3.37	4.80	5.46	1.20	1.78	0.64	9.66	0.46	0.48	33.06

Anm. Denna grupp omfattar till krigstjänst dugliga, icke vapenföra.

Tab. 6 b. Kroppsfel, och sjukdomar hos *överåriga* värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 4, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bildningsfel	Infektions- sjukdomar	Ämnesomställnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödj- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svulster	S u m m a
		Allmän svaghet	Ovillkär- lig kroppslängd															
Malmöhus södra l.o.	132	1	2	—	2	—	—	—	3	1	—	2	1	—	1	—	—	13
Malmöhus norra „	268	6	2	—	2	—	—	—	1	—	1	2	5	2	6	—	1	30
Hallands „	263	14	1	—	—	—	1	—	1	1	3	1	4	1	3	—	—	30
Kronobergs „	226	2	2	—	2	—	—	—	2	1	5	1	2	1	2	—	—	22
Norra Smålands „	353	6	—	—	—	1	1	—	4	1	6	2	2	2	6	—	1	31
Kopparbergs „	120	—	2	—	—	—	—	—	3	—	1	1	1	1	4	—	—	12
Gävleborgs „	190	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	1	—	—	1	—	1	9
Jämtlands „	233	8	1	—	1	—	1	2	—	1	1	—	7	1	2	—	—	25
Västernorrlands „	264	11	—	—	—	—	—	3	1	4	5	2	5	1	9	—	2	43
Västgöta-Bohus „	230	1	1	—	1	—	1	1	3	1	3	1	2	2	1	—	—	16
Älvsborgs „	246	2	1	—	—	—	—	2	1	1	2	3	3	2	2	—	—	19
Skaraborgs „	196	11	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	1	3	—	1	19
Värmlands „	219	19	1	—	2	—	—	3	1	2	1	1	5	2	10	—	—	47
Östergötlands „	276	16	1	—	2	—	—	1	—	3	4	1	5	1	7	1	4	46
Örebro „	126	4	—	—	—	—	—	—	1	3	1	1	2	3	6	—	—	21
Södermanlands „	94	6	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	1	—	—	—	11
Stockholms „	828	8	1	—	2	1	—	2	3	4	4	3	5	1	9	3	—	46
Uppsala „	157	3	1	—	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	11
Västerbottens „	320	5	3	—	1	—	—	—	2	1	3	1	1	3	7	—	—	27
Norrbottnens „	261	2	4	—	—	—	—	—	3	1	2	—	—	—	1	—	—	13
Gotlands „	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Sammandrag.</i>																		
Södra militärområdet	1 242	29	7	—	6	1	2	9	8	4	15	7	14	4	18	—	2	126
Norra „	807	19	3	—	1	—	1	8	1	7	11	3	13	3	16	—	3	89
Västra „	891	33	3	—	3	—	1	7	5	5	6	5	11	5	16	—	1	101
Östra „	1 481	37	4	—	4	1	—	3	9	10	12	5	12	7	22	5	4	135
Övre Norrlands militärområde	581	7	7	—	1	—	—	—	5	2	5	1	3	—	8	—	—	40
Gotlands militärområde	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5 014	125	24	—	15	2	4	27	28	28	49	21	51	22	80	5	10	491
<i>I varje grupp</i>																		
på 100 av samtliga		25.46	4.89	—	3.05	0.41	0.81	5.50	5.70	5.70	9.98	4.28	10.39	4.48	16.29	1.02	2.04	100.00
på 1 000 prövade		24.92	4.78	—	2.99	0.40	0.80	5.38	5.58	5.58	9.77	4.19	10.17	4.39	15.95	1.00	1.99	97.89

Anm. Denna tabell omfattar till krigstjänst dugliga, icke vapenföra.

Tab. 7 a. Kroppsfel och sjukdomar hos 20-åriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 3, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bildningsfel	Infektions- sjukdomar	Ämnesom- sättnings- och blod- sjukdomar	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulations- organens sjukdomar	Andnings- organens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödje- o. rörelse- organens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	S u m m a
		Allmän svaghet	Ödliräcklig kroppslängd															
Malmöhus södra l.o.	2 189	—	1	1	3	—	—	2	43	13	29	2	8	2	100	3	—	207
Malmöhus norra „	2 425	—	—	—	1	—	—	4	49	4	26	—	3	5	92	3	5	192
Hallands „	2 349	—	—	—	2	—	—	—	30	5	36	1	19	7	62	—	—	162
Kronobergs „	2 886	12	1	—	2	—	—	10	54	5	41	1	12	2	125	6	4	275
Norra Smålands „	2 847	4	1	—	1	—	1	1	52	8	14	—	33	11	144	7	7	284
Kopparbergs „	1 983	—	—	—	2	—	—	3	18	4	4	—	—	2	66	3	10	112
Gävleborgs „	1 870	—	—	—	1	—	—	—	53	12	13	1	1	—	63	—	3	146
Jämtlands „	2 407	—	2	1	1	—	—	1	51	7	7	2	43	1	31	—	3	150
Västernorrlands „	1 922	—	—	1	3	—	—	1	59	16	6	7	2	2	94	1	2	194
Västgöta-Bohus „	2 606	—	—	—	1	—	—	2	44	10	15	1	5	5	39	2	—	124
Älvsborgs „	2 572	—	—	—	3	—	—	6	43	6	24	—	2	8	89	2	2	185
Skaraborgs „	2 065	—	—	—	—	—	—	1	32	4	5	—	1	3	29	1	—	76
Värmlands „	2 285	7	1	3	2	—	—	6	33	5	17	1	8	6	102	8	15	214
Östergötlands „	2 560	—	2	—	1	—	—	2	38	4	20	1	12	2	115	2	5	204
Örebro „	2 358	—	1	—	—	—	—	—	35	11	21	—	12	1	102	5	4	192
Södermanlands „	2 180	—	2	1	—	—	—	2	45	9	30	4	5	—	175	6	4	283
Stockholms „	4 601	—	—	2	1	—	—	6	130	13	37	4	9	12	121	7	—	342
Uppsala „	2 094	—	—	—	3	—	—	2	39	16	13	—	5	5	86	3	1	173
Västerbottens „	1 911	—	1	—	—	—	—	2	36	6	7	2	12	3	37	—	1	107
Norrbottnens „	1 844	—	—	—	1	—	—	—	45	2	7	1	5	2	50	—	1	114
Gotlands „	409	1	1	—	—	—	—	3	11	—	2	—	1	1	5	1	—	26
<i>Sammandrag.</i>																		
Södra militärområdet	12 696	16	3	1	9	—	1	17	228	35	146	4	75	27	523	19	16	1 120
Norra „	8 182	—	2	2	6	—	—	5	181	39	30	10	46	5	254	4	18	602
Västra „	9 528	7	1	3	6	—	—	15	152	25	61	2	16	22	259	13	17	599
Östra „	13 773	—	4	4	5	—	—	12	287	53	121	9	43	20	599	23	14	1 194
Övre Norrlands militärområde	3 755	—	1	—	1	—	—	2	81	8	14	3	17	5	87	—	2	221
Gotlands militärområde	409	1	1	—	—	—	—	3	11	—	2	—	1	1	5	1	—	26
Summa	48 843	24	12	10	27	—	1	54	940	160	374	28	108	80	1 727	60	67	3 762
<i>Icke vapenföra i varje grupp</i>																		
på 100 av samtliga		0.64	0.32	0.27	0.72	—	0.03	1.44	24.99	4.25	9.94	0.74	5.26	2.13	45.91	1.59	1.78	100.00
på 1 000 prövade		0.50	0.25	0.21	0.56	—	0.02	1.12	19.44	3.31	7.74	0.68	4.10	1.65	35.72	1.24	1.39	77.82

Anm. Denna tabell omfattar vapenföra av grupp 3.

Tab. 7 b. Kroppsfel och sjukdomar hos överåriga värnpliktiga, vid besiktningarna tillförda grupp 3, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel			Infektions- sjukdomar	Ännesom- sättnings- och blod- sjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Stödj- o. rörelse- organens sjukdomar	Sjukd. i hud, bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Summa
		Allmän svaghet	Oftalmisk kroppslängd	Övriga bildningsfel													
Malmöhus södra i.o.	132	—	1	—	—	—	—	4	2	1	—	—	—	4	—	—	12
Malmöhus norra „	268	—	—	—	—	—	—	7	3	10	—	—	—	6	—	—	26
Hallands „	263	—	1	—	2	—	—	1	1	15	—	10	1	14	—	—	44
Kronobergs „	226	8	1	—	—	—	—	3	1	3	—	4	—	16	—	—	36
Norra Smålands „	353	4	—	1	1	—	1	5	—	5	1	4	4	11	1	3	42
Kopparbergs „	120	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	4	—	—	7
Gävleborgs „	190	—	—	—	—	—	—	3	—	5	—	2	—	4	—	3	17
Jämtlands „	233	2	2	—	—	—	—	5	3	—	—	1	1	4	—	1	19
Västernorrlands „	264	1	—	1	—	—	—	2	—	1	5	4	6	13	—	2	35
Västgöta-Bohus „	230	1	—	—	—	—	—	4	1	2	1	4	—	3	1	—	17
Älvsborgs „	246	—	—	—	—	—	—	1	—	10	—	1	—	10	—	—	24
Skaraborgs „	196	—	—	—	—	—	—	4	—	5	—	—	1	2	—	—	12
Värmlands „	219	4	2	—	5	—	1	2	—	4	—	4	3	8	1	—	34
Östergötlands „	276	—	—	—	—	—	—	1	—	8	1	1	—	13	1	6	31
Örebro „	126	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	1	—	7	—	1	15
Södermanlands „	94	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	7	—	—	10
Stockholms „	828	5	1	—	1	—	4	27	4	18	1	12	2	26	4	2	107
Uppsala „	157	—	1	—	—	—	—	6	3	4	—	2	2	14	—	—	32
Västerbottens „	320	—	1	—	—	—	—	4	3	2	—	2	—	12	—	—	24
Norrbottnens „	261	—	1	—	—	—	1	4	1	—	—	3	—	6	—	—	16
Gotlands „	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Sammandrag.</i>																	
Södra militärområdet	1 242	12	3	1	3	—	1	20	7	34	1	18	5	51	1	3	160
Norra „	807	3	2	1	—	—	—	10	3	8	5	7	8	25	—	6	78
Västra „	891	5	2	—	5	—	1	11	1	21	1	9	6	23	2	—	87
Östra „	1 481	5	2	—	1	—	4	36	7	36	2	17	4	67	5	9	195
Övre Norrlands militärområde	581	—	2	—	—	—	1	8	4	2	—	5	—	18	—	—	40
Gotlands militärområde	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	5 014	25	11	2	9	—	7	85	22	101	9	56	23	184	8	18	560
<i>I varje grupp</i>																	
på 100 av samtliga		4.46	1.96	0.36	1.61	—	1.25	15.18	3.93	18.04	1.61	10.00	4.11	32.86	1.43	3.21	100.00
på 1 000 prövade		4.99	2.19	0.40	1.79	—	1.40	16.95	4.39	20.14	1.79	11.17	4.59	36.70	1.60	3.59	111.69

Anm. Denna tabell omfattar vapenföra av grupp 3.

Tab. 8 a. Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden inom olika inskrivnings-
områden år 1938.

4—391704

Inskrivningsområden	Antal värnpliktiga överförda från besiktningsgrupp											Summa				
	S V	S B	4	3	2	1	S:a	3	2	1	S:a					I allt
	till besiktningsgrupp											Inskrivna				
	O							4				Före 1935	1935	1936	1937	
Malmöhus södra	12	3	2	9	19	70	115	4	5	15	24	60	12	43	24	139
Malmöhus norra	5	—	5	7	18	61	96	1	3	4	8	28	17	34	25	104
Hallands	4	—	1	11	20	78	114	—	—	3	3	28	11	44	34	117
Kronobergs	4	3	5	10	30	118	170	—	—	2	2	57	7	69	39	172
Norra Smålands	4	—	7	9	52	106	178	1	1	2	4	62	37	54	29	182
Kopparbergs	5	—	7	5	27	56	100	—	—	1	1	45	11	31	14	101
Gävleborgs	4	2	1	4	9	57	77	—	2	8	10	21	21	28	17	87
Jämtlands	3	2	4	3	30	81	123	1	—	7	8	45	18	39	29	131
Västernorrlands	1	3	2	1	48	58	113	4	2	1	7	38	15	49	18	120
Västgöta-Bohus	13	3	9	8	29	133	195	—	—	4	4	92	25	39	43	199
Älvsborgs	6	—	5	2	25	106	144	—	—	3	3	49	19	57	22	147
Skaraborgs	4	—	2	4	15	76	101	1	—	1	2	33	11	36	23	103
Värmlands	2	—	—	2	13	68	85	—	1	11	12	35	16	28	18	97
Östergötlands	3	2	3	10	19	61	98	—	3	11	14	44	8	47	13	112
Örebro	3	2	6	12	25	96	144	1	3	12	16	54	20	55	31	160
Södermanlands	5	3	5	6	12	76	107	—	—	—	—	40	8	32	27	107
Stockholms	65	10	22	35	34	255	421	—	—	17	17	203	40	98	97	438
Uppsala	10	2	3	4	21	68	108	—	2	7	9	38	15	38	26	117
Västerbottens	1	—	2	1	8	81	93	—	—	1	1	39	10	30	15	94
Norrbottnens	—	—	2	3	27	66	98	—	—	1	1	41	7	39	12	99
Gotlands	—	1	—	2	—	16	19	—	—	—	—	7	2	8	2	19
Sammandrag.																
Södra militärområdet	29	6	20	46	139	433	673	6	9	26	41	235	84	244	151	714
Norra „	13	7	14	13	114	252	413	5	4	17	26	149	65	147	78	439
Västra „	25	3	16	16	82	383	525	1	1	19	21	209	71	160	106	546
Östra „	86	19	39	67	111	556	878	1	8	47	56	379	91	270	194	934
Övre Norrlands militärområde	1	—	4	4	35	147	191	—	—	2	2	80	17	69	27	193
Gotlands militärområde	—	1	—	2	—	16	19	—	—	—	—	7	2	8	2	19
Summa	154	36	98	148	481	1 787	2 609	13	22	111	146	1 059	330	898	558	2 845
Varje gr. på 100 av samtliga	5.4	1.3	3.3	5.2	16.9	62.8	94.9	0.5	0.8	3.9	5.1	37.2	11.6	31.6	19.6	100.0

Anm. Grupp O omfattar till krigstjänst odugliga, grupp 4 till krigstjänst dugliga, icke vapenföra. Rörande övriga beteckningar se Tab. 2.

Tab. 8 b. Kroppsfel och sjukdomar hos *föret inskrivna* värnpliktiga, till grupp 0 överförda, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Inskrivningsområden	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bildningsfel	Infektions-sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsyste- meta sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjuk- domar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Stödjel- o. rörelseorganens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svalster	Summa
	Allmän svaghet	Otillräcklig kroppslängd		Tuberkulos	Övriga infektions-sjukdomar			Fallandesot	Övr. sjukd. i nervsystemet		Dövhet o. övr. öronsjukdomar	Dövstumhet								
Malmöhus södra inskr.sområde	1	—	—	22	4	3	23	—	6	1	—	5	22	5	14	4	5	—	—	115
Malmöhus norra	1	—	—	15	6	4	14	1	11	3	—	3	15	3	8	4	—	1	—	96
Hallands	1	—	1	16	11	1	15	3	9	3	—	3	18	9	4	3	13	3	—	114
Kronobergs	—	—	—	41	5	—	39	3	16	3	—	4	13	14	13	4	14	—	1	170
Norra Smålands	—	—	—	32	10	2	34	1	23	2	—	1	13	14	13	10	21	—	2	178
Kopparbergs	1	—	—	22	2	3	24	1	12	1	—	2	10	11	2	—	8	—	1	100
Gävleborgs	2	—	—	18	5	2	10	2	3	1	—	—	4	13	7	2	7	1	—	77
Jämtlands	2	—	—	19	8	1	23	2	9	2	—	—	8	20	10	2	15	1	—	123
Västernorrlands	—	—	—	34	3	4	16	1	13	—	—	—	13	2	9	5	12	—	1	113
Västgöta-Bohus	2	—	—	34	6	3	52	3	13	—	—	3	23	8	13	5	24	—	2	195
Älvsborgs	3	—	1	25	9	2	20	2	20	3	—	3	14	16	5	2	15	4	—	144
Skaraborgs	—	—	—	16	11	2	11	1	5	4	—	2	5	11	7	5	20	1	—	101
Värmlands	1	—	—	20	4	5	9	3	10	—	—	—	8	3	7	2	13	—	—	85
Östergötlands	—	—	—	21	3	7	16	2	6	2	—	—	1	12	7	12	1	—	—	98
Örebro	4	—	2	21	9	—	19	3	17	2	—	3	10	10	22	4	17	1	—	144
Södermanlands	1	—	—	12	7	—	16	2	12	2	—	—	5	11	6	8	20	1	—	107
Stockholms	2	—	1	93	9	4	73	3	45	5	—	8	40	40	43	8	37	6	4	421
Uppsala	—	—	—	20	8	3	14	—	13	2	—	1	15	7	10	2	11	1	1	108
Västerbottens	—	—	1	20	—	2	17	2	9	1	—	—	9	8	5	8	11	—	—	93
Norrbottnens	1	—	—	25	4	1	23	3	8	—	—	2	4	14	3	2	7	—	—	98
Gotlands	—	—	—	6	1	—	2	—	2	—	—	—	5	—	—	1	2	—	—	19
<i>Sammandrag.</i>																				
Södra militärområdet	3	—	1	126	36	10	125	8	65	12	—	17	81	45	52	25	59	4	4	673
Norra	5	—	—	93	18	10	73	6	37	4	—	3	35	46	23	9	42	2	2	413
Västra	6	—	1	95	30	12	92	9	48	11	—	8	50	38	32	14	72	5	2	525
Östra	7	—	3	167	36	14	138	10	93	13	—	18	88	70	95	19	93	9	5	878
Övre Norrlands militärområde	1	—	1	45	4	3	40	5	17	2	—	2	13	22	8	10	18	—	—	191
Gotlands militärområde	—	—	—	6	1	—	2	—	2	—	—	—	5	—	—	1	2	—	—	19
Summa	22	—	6	532	125	49	470	38	262	42	—	48	272	221	215	78	285	20	13	2 699
Varje gr. på 100 av samtliga	0.82	—	0.22	19.71	4.68	1.82	17.45	1.41	9.70	1.56	—	1.78	10.08	8.19	7.96	2.89	10.56	0.74	0.48	100.0

Anm. Grupp 0 omfattar till krigstjänst odugliga.

Tab. 8 c. Kroppsfel och sjukdomar hos *förut inskrivna* värnpliktiga, till grupp 4 överförda, år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Inskrivningsområden	Bildnings- och utvecklingsfel	Övriga bildningsfel	Ötillfräcktlig kroppslängd	Tuberkulos	Infektions-sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsystemets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Stödjel- o. rörelseorganens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa
					Övriga infektions-sjukdomar	Övriga sjukd. i nervsystemet			Fallandesot	Dövstumhet		Dövhet o. övriga öronsjukdomar									
Malmöhus södra inskr.sområde	1	—	—	1	1	—	—	2	7	2	—	1	3	—	3	—	4	1	—	—	24
Malmöhus norra	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
Hallands	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4
Norra Smålands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	2	1	—	4	—	—	—	10
Jämtlands	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	8
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	4	—	—	—	7
Västgöta-Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4
Älvsborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	3
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Värmlands	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	1	1	1	4	—	—	—	12
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	2	2	—	4	—	—	—	14
Örebro	—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	3	1	5	—	—	—	16
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	1	11	—	—	—	17
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	4	—	—	—	9
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sammandrag.																					
Södra militärområdet	1	1	—	1	1	—	3	—	10	2	—	1	4	—	5	1	10	1	—	—	41
Norra	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	4	2	—	15	—	—	—	26
Västra	—	—	1	—	—	1	—	—	2	2	—	2	3	1	2	1	6	—	—	—	21
Östra	—	—	2	—	—	—	—	—	6	—	—	6	8	1	8	1	24	—	—	—	56
Övre Norrlands militärområde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Gotlands militärområde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2	1	3	1	2	—	4	—	20	4	—	9	16	6	17	3	57	1	—	—	146

Anm. Grupp 4 omfattar till krigstjänst dugliga, icke vapenföra.

vid arméns truppförband år 1938.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda				Kvarligg. till 1939	Sjukdagens antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Duplika till fortsatt krigs- tjänstgöring	Udvalda till fortsatt krigs- tjänstgöring	Ödöda	—	—	—
108	129	161	18	23	16	299	601	44	944	925	19	—	—	—	8 009	3.39
28	27	92	11	20	22	42	388	26	456	446	8	—	2	2	3 571	1.45
110	167	235	12	40	18	185	1 060	61	1 306	1 292	10	2	2	2	13 481	6.15
22	49	50	5	2	—	—	267	—	267	259	5	1	2	2	2 966	3.42
127	207	268	61	56	26	503	957	34	1 494	1 463	25	2	4	4	11 120	4.95
64	44	125	20	37	14	52	620	64	736	719	14	2	1	1	7 322	3.24
49	59	58	27	46	45	100	509	48	657	644	9	—	4	4	6 015	3.86
34	53	49	24	21	20	1	459	70	530	525	3	2	—	—	8 049	3.80
124	90	175	47	76	52	460	678	66	1 204	1 181	19	2	2	2	11 177	5.32
14	28	57	15	17	14	3	473	7	483	470	7	3	3	3	5 770	4.45
36	—	—	—	—	—	53	69	7	129	128	—	1	—	—	801	5.32
20	30	40	9	20	9	36	379	10	425	417	5	1	1	2	3 292	2.66
736	883	1 310	249	358	236	1 734	6 460	437	8 631	8 469	124	16	22	—	81 573	3.43
242	167	169	71	121	52	650	1 255	40	1 975	1 952	23	—	—	—	13 300	5.26
60	59	77	23	48	16	53	553	8	614	606	3	3	2	2	4 317	2.20
45	69	128	37	42	25	112	539	10	661	657	4	—	—	—	3 482	1.86
243	93	188	61	64	36	595	875	39	1 509	1 488	13	2	6	6	13 729	6.52
61	40	43	39	45	16	12	807	18	837	811	25	1	—	—	8 045	4.41
37	45	99	78	33	40	243	577	16	836	828	4	1	3	3	5 877	4.72
688	473	704	309	353	185	1 695	4 606	131	6 432	6 342	72	7	11	—	48 750	4.23
57	72	74	4	15	5	20	655	33	708	695	11	1	1	1	8 626	4.48
60	79	123	27	11	11	37	730	29	796	786	3	6	1	1	9 178	4.15
44	101	220	26	13	12	15	745	25	785	780	2	1	2	2	5 126	2.24
97	105	151	34	53	17	98	621	29	748	743	4	—	1	1	4 323	2.64
56	18	32	17	27	20	7	471	21	499	494	2	1	2	2	4 136	2.73
36	50	46	14	16	18	16	445	58	519	511	4	1	3	3	5 539	3.49
54	41	45	27	27	18	—	550	13	563	559	1	3	—	—	4 512	1.79
24	38	77	32	45	21	135	406	6	547	543	2	1	1	1	6 574	5.68
2	3	5	4	2	3	—	70	1	71	69	2	—	—	—	561	1.93
430	507	773	185	209	125	328	4 693	215	5 236	5 180	31	14	11	—	48 575	3.21
165	204	420	65	164	83	1 286	741	52	2 079	2 062	10	1	6	6	15 730	3.86
105	109	132	37	115	57	756	515	68	1 339	1 320	8	2	9	9	12 135	6.25
33	79	81	11	20	7	130	229	3	362	352	10	—	—	—	2 498	1.29

6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26. — ² Kristianstad. — ³ Ystad. — ⁴ Antalet förläggningen av samvetsömma. — ⁷ Å Oscar Fredriksborgs fästning.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Truppförband och förläggningsort	Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar	Kvarligt från 1937	Under året								
			Ålder			Månad					
			Under 20 år	20-25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
4 Livregementets grenadjärer (Örebro) . . .	205 025	1	98	986	60	44	47	88	85	210	90
5 Livgrenadjärregementet (Linköping) . . .	297 700	4	128	1 588	25	101	66	60	73	310	193
6 Upplands regemente (Uppsala) . . .	226 253	4	57	884	46	47	52	28	66	219	67
7 Södermanlands regemente (Strängnäs) . . .	213 170	—	161	974	54	73	66	40	56	171	136
8 Livregementet till häst (Stockholm) . . .	173 947	7	186	685	22	58	95	67	93	124	80
9 Svea artilleriregemente (Stockholm) . . .	262 518	2	131	1 118	17	115	80	60	95	206	93
10 Svea ingenjörkår ² (Stockholm) . . .	147 471	4	96	534	6	40	39	51	61	104	53
11 Signalregementet (Stockholm) . . .	138 398	1	92	392	14	43	42	29	35	69	36
12 Svea trängkår (Örebro) . . .	142 299	9	91	801	7	86	48	57	61	137	50
13 Första intendenturkomp. (Stockholm) . . .	61 605	1	—	407	—	27	23	74	87	43	14
14 Krigsskolan (Stockholm) . . .	73 642	5	9	454	21	52	70	50	44	25	30
15 Arméns underofficersskola (Uppsala) . . .	104 254	3	1	143	51	43	18	28	7	14	9
16 Infanteriskjutskolan (Rosersberg) . . .	60 140	—	1	270	—	3	1	16	48	52	46
Summa	2 824 373	57	1 138	12 858	378	971	845	968	1 241	2 190	1 083
Övre Norrlands trupper.											
1 Norrbottens regemente (Boden) . . .	243 495	14	104	1 560	24	161	265	189	152	115	116
2 Västerbottens regemente (Umeå) . . .	189 628	17	76	1 045	49	59	55	57	40	178	151
3 Norrlands dragonregemente (Umeå) . . .	133 927	8	84	371	17	31	43	51	39	88	47
4 Norrlands dragonreg:s detach. (Boden) . . .	23 461	—	43	132	3	12	17	21	14	40	17
5 Norrbottens artillerikår (Boden) . . .	66 551	2	57	522	1	26	64	36	38	108	62
6 Bodens artilleriregemente . . .	160 273	5	118	1 062	—	101	107	120	84	231	60
7 Bodens ingenjörkår . . .	122 453	5	89	616	6	44	71	73	40	100	79
8 Signalregementets komp. i Boden . . .	27 565	2	24	107	1	10	12	17	3	26	8
9 Tredje intendenturkompaniet (Boden) . . .	24 551	—	—	210	—	21	42	18	28	20	7
Summa	991 904	53	595	5 625	101	465	676	582	488	906	547
Gotlands trupper.											
1 Gotlands infanteriregemente (Visby) . . .	217 539	4	111	1 276	8	64	54	73	100	288	63
2 Gotlands artillerikår (Visby) . . .	99 930	1	38	262	3	23	18	22	32	65	9
Summa	317 469	5	149	1 538	11	87	72	95	132	353	72
Sammandrag.											
1 I. arméfördelningen . . .	2 086 547	29	783	7 608	211	386	370	418	638	2 232	786
2 II. " . . .	1 153 024	15	571	5 712	134	382	520	983	329	821	670
3 III. " . . .	1 512 473	35	437	4 638	126	262	235	220	455	1 241	559
4 IV. " . . .	2 824 373	57	1 138	12 858	378	971	845	968	1 241	2 190	1 083
5 Övre Norrlands trupper . . .	991 904	53	595	5 625	101	465	676	582	488	906	547
6 Gotlands trupper . . .	317 469	5	149	1 538	11	87	72	95	132	353	72
Summa	8 885 790	194	8 673	37 979	961	2 553	2 718	3 266	3 233	7 743	3 717

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar (kol. 2) för de olika truppförbanden avviker från det Tab. 1 anförda

¹ Se not 1 å föreg. uppslag. — ² Utom ingenjörkårens det. i Vaxholm. — ³ Därav ett antal vårdade

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
i n s j u k n a d e						Santliga vårdade ¹				Avförda			Kvarligg. till 1939	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	& militär-sjukhus	& civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December										
94	132	270	10	39	35	513	566	66	1 145	1 127	12	2	4	9 206	4·49
249	153	302	82	89	63	877	825	43	1 745	1 730	6	5	4	15 571	5·26
74	96	266	16	37	19	335	634	22	991	980	10	—	1	6 112	2·70
109	194	256	21	32	33	433	746	10	1 189	1 179	8	2	—	6 443	3·02
96	44	59	54	77	46	107	779	14	900	883	10	1	6	8 444	4·85
73	105	65	101	214	59	370	891	7	1 268	1 237	21	4	6	9 965	3·80
52	63	37	51	54	31	373	263	4	640	622	11	3	4	8 708	5·90
63	42	37	22	36	44	194	298	7	499	488	10	—	1	5 427	3·92
57	94	133	60	62	54	533	356	19	908	885	13	—	10	8 203	5·76
28	50	12	14	26	9	270	110	28	408	406	1	—	1	2 949	4·79
25	8	—	55	75	50	319	169	1	489	486	—	—	3	4 589	6·23
2	1	3	33	21	16	64	128	6	198	198	—	—	—	1 287	1·23
26	48	23	8	—	—	120	111	40	271	267	2	—	2	1 993	3·31
1 251	1 422	2 096	640	1 061	606	6 680	7 361	390	14 431	14 222	132	20	57	119 860	4·23
73	55	153	57	203	149	1 503	198	1	1 702	1 661	19	1	21	12 449	5·11
136	152	170	57	71	44	461	661	65	1 187	1 163	15	3	6	9 396	4·95
37	24	50	13	27	22	16	424	40	480	467	4	2	7	5 283	3·94
15	24	18	—	—	—	165	13	—	178	177	—	1	—	1 714	7·31
46	41	83	22	35	19	541	40	1	582	575	2	2	3	5 550	8·34
54	54	103	78	109	79	483	696	6	1 185	1 159	11	6	9	11 137	6·95
96	59	69	14	28	38	666	48	2	716	705	9	1	1	5 509	4·50
14	16	7	8	4	7	124	10	—	134	132	1	—	1	932	3·38
18	13	8	15	14	6	193	17	—	210	207	2	—	1	2 063	8·40
489	438	661	264	491	364	4 152	2 107	115	6 374	6 246	63	16	49	54 033	5·45
62	82	133	20	123	333	192	1 156	51	1 399	1 341	11	9	38	15 647	7·19
25	29	37	4	29	10	78	217	9	304	296	4	3	1	2 054	2·06
87	111	170	24	152	343	270	1 373	60	1 703	1 637	15	12	39	17 701	5·58
736	883	1 310	249	358	236	1 734	6 460	437	8 631	8 469	124	16	22	81 573	3·43
688	473	704	309	353	185	1 695	4 606	131	6 432	6 342	72	7	11	48 750	4·23
430	507	773	185	209	125	328	4 693	215	5 236	5 180	31	14	11	48 575	3·21
1 251	1 422	2 096	640	1 061	606	6 680	7 361	390	14 431	14 222	132	20	57	119 860	4·23
489	438	661	264	491	364	4 152	2 107	115	6 374	6 246	63	16	49	54 033	5·45
87	111	170	24	152	343	270	1 373	60	1 703	1 637	15	12	39	17 701	5·58
3 681	3 834	5 714	1 671	2 624	1 859	14 859	26 600	1 348	34 287	34 096	437	85	189	369 992	4·16

då ju olika perioder avses. — Rörande döda se Tab. 13.

såväl vid trupp som & militärsjukhus eller garnisonssjukhus.

Truppförband	I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
		II. Akuta infektions-																							
		Aknt hantvraning. <i>Poliovirus anterior acuta</i>	Inflynsa. <i>Influenta epidemica</i>	Kiklosta. <i>Pertussis</i>	Plasjuka. <i>Parvovirus epidemica</i>	Difteri. <i>Streptococcus diphtheriae Group</i>	Halsbuss. <i>Angina tonsillaris</i>	Aknt ledgångsvenmatism. <i>Rheumat. articularis acutus</i>	Blodförgiftning. <i>Vareföer. Septicæmia. Pyæmia.</i>	Septisk lymfader- och lymf-körvidinflammation i	Ilos. <i>Erysipelas</i>	Stekkramp. <i>Tetanus</i>	Rubel. <i>Dysenteria</i>	Inhemsk kolera. <i>Cholera nostrum</i>	Asiatisk kolera. <i>Cholera asiatica</i>	Paratyfus. <i>Paratyphus</i>	Tarmtyfus. <i>F. typhoides</i>	Flicktyfus. <i>Typilus exanthem.</i>	Rash. <i>Rubeola</i>	Mässling. <i>Morbilli</i>	Scharlakanfeber. <i>Scarlatina</i>	Vattenkoppor. <i>Varicella</i>	Smittkoppor. <i>Varicella</i>		
I. arméfördelningen.																									
1	Norra skånska infanterireg.	—	—	28	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	1	122	—	10	—	
2	Södra „	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	52	—	1	—	
3	Kronobergs regemente . .	—	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	3	3	100	—	158	—
4	„ „ det. i K.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—
5	Jönköpings—Kalmar reg.	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	195	—	23	—
6	Hallands regemente . . .	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	114	—	11	—
7	Skånska kavallerireg.	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	12	—	153	—	1	60
8	Vendes artilleriregemente .	—	—	63	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	5	—	119	—	1	—
9	Smålands arméartillerireg.	—	—	1	7	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	151	—	1	—
10	Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	153	—	5	—
11	Artilleriets skjutskola . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	52	—	—	1
12	Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	—	—	—
	Summa	—	—	10	189	—	9	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	85	4	25	1458	—	215	77
II. arméfördelningen.																									
1	Jämtlands fältjägarreg. . .	—	—	4	24	—	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	1	—	366	—	157	—
2	Dalaregementet	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	243	—	—	1
3	Hälsinge regemente	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	112	—	1	—
4	Västernorrlands regemente	—	—	9	15	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	1	—	163	—	87	4
5	Norrlands artillerireg.	—	—	3	—	—	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	11	—	185	—	65	—
6	Norrlands trängkår	—	—	1	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	94	—	23	—
	Summa	—	—	19	40	—	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	—	14	1163	—	333	4
III. arméfördelningen.																									
1	Skaraborgs regemente . . .	—	—	1	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	3	271	—	—	—
2	Älvsborgs „	—	—	—	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	3	—	224	—	49	—
3	Boråslands „	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	103	—	—	—
4	Värmlands „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	92	—	13	—
5	Livregementets husarer . .	—	—	—	22	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1	—	—	156	—	10	1
6	Göta artilleriregemente . .	—	—	—	33	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	263	—	—	2
7	Luftvärn artillerireg. . . .	—	—	1	16	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	—	—	115	—	13	—
8	Göta trängkår	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	85	—	—	—
9	Andra intendenturkomp. . .	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—
	Summa	—	—	3	264	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	57	5	5	1834	—	85	8
IV. arméfördelningen.																									
1	Svea livgarde	—	—	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	1	265	—	41	3
2	Göta „	1	—	1	56	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	263	—	27	—
3	Göta „ fästningsbat.	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	21	—	1	1

¹ Lymphangitiset lymphadenitis septica. — ² Febris catarrh. — ³ Infektion i övre luftvägarna.

23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36 a	36 b	37 a	37 b	38	39	40	41	42	43	44	45	46																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
s j u k d o m a r									III. Zooparasitära sjukdomar				IV. Kroniska infektionssjukdomar				V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Andra akuta infektionssjukdomar									Trycksjukdom. <i>Trichinosis</i>				Andra zooparasitära sjukdomar				Tuberkulos i andra organ. <i>Tuberculosis organorum aliorum pulmonum</i>				Lungtuberkulos. <i>Tuberculosis pulmonum</i>				Nyförvärdad syfilis. <i>Syphilis recens</i>				Andra kroniska infektionssjukdomar				Reckliiverande syfilis. <i>Syphilis reclinens</i>				Andra kroniska infektionssjukdomar				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Herloffii</i> . <i>Purpura</i>				Blodlös. <i>Blodlös</i> . <i>Chlorosis</i>				Bledarejsjuka. <i>Hemophilia</i>				Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>				Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculos</i>			

Truppförband	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59a	59b	59c	60	61	62	63	64
	VI. Kron. förgifta- sjukd.		VII. Sinnessjukdomar.	VIII. Nervsystemets sjukdomar										IX. Ögonsjukdomar						
	Kronisk alkoholförgiftning. Alcoholicus chron.	Andra kroniska förgiftnings- sjukdomar.		Nervinflammation. Neuritis. Polyneuritis	Nervsmärta. Neuralgia.	Perifer förlamning. Paralysis	Falladesot. Epilepsia	Nervsaghet. Neurasthenia	Ryggmärgsinflammation. Myelitis	Hjärnhinneinflammation. Meningitis cerebri.	Hjärnbldning. Hemorrhagia cerebri.	Andra sjukdomar i nerv- systemet.	Conjunctivitis catarrhalis	Conjunctivitis phlyctenulosa	Conjunctivitis trachomatosa	Keratitis	Iritis	Parophthalmitis	Refraktionsanomalier.	Andra ögonsjukdomar.
I. arméfördelningen.																				
1 Norra skånska infanterireg.	—	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1
2 Södra „	—	—	—	1	2	—	—	—	5	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—
3 Kronobergs regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
4 „ „ det. i K.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
5 Jönköpings—Kalmar reg. .	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	3	27	—	—	2	1	—	—	—
6 Hallands regemente . . .	—	—	—	1	7	—	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
7 Skånska kavallerireg.	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
8 Vendes artilleriregemente .	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Smålands arméartillerireg.	—	—	—	1	8	—	—	—	5	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	7
10 Göta ingenjörkår .	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
11 Artilleriets skjutskola . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 Skånska trängkåren . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	5	6	23	1	2	21	—	1	—	9	55	—	—	2	2	—	—	9
II. arméfördelningen.																				
1 Jämtlands fältjägarreg. . .	—	—	1	—	7	—	—	8	—	—	—	3	14	—	—	—	—	—	—	—
2 Dalaregementet	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1
3 Hälsinge regemente	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	1
4 Västernorrlands regemente	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	3	27	—	—	1	—	—	—	1
5 Norrlands artillerireg. . . .	—	—	—	—	3	—	—	7	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Norrlands trängkår	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	1
Summa	—	—	2	1	12	—	1	17	—	3	—	14	51	—	—	1	—	—	—	4
III. arméfördelningen.																				
1 Skaraborgs regemente . . .	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
2 Älvsborgs „	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
3 Bohusläns „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
4 Värmlands „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
5 Livregementets husarer . . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
6 Göta artilleriregemente . . .	—	—	—	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Luftvärnsartillerireg. . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
9 Andrr intendenturkomp. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	2	1	7	—	2	1	—	—	—	2	10	—	—	1	1	—	—	1
IV. arméfördelningen.																				
1 Svea livgarde	—	—	2	—	3	—	1	4	—	—	—	2	14	—	—	—	—	2	—	—
2 Göta „	—	—	—	3	—	—	—	4	—	—	—	2	18	—	—	—	—	2	—	—
3 „ „ fästningsbat.	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—

¹ Katarr i övre luftvägarna.

65	66 a	66 b	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88			
X. Öronsjukdomar				XI. Cirkulationsorganens sjukdomar										XII. Andningsorganens sjukdomar													
Andra sjukdomar i andningsorganen.				Lungsjukdomar i andningsorganen.										Andra sjukdomar i andningsorganen.													
Krupps lunginflammation.				Krupps lunginflammation.										Krupps lunginflammation.													
Pneumoni erysiplos etc lob.				Pneumoni erysiplos etc lob.										Pneumoni erysiplos etc lob.													
Kat. lunginflammation. Bronchopneumoni. Pyreum lobul.				Kat. lunginflammation. Bronchopneumoni. Pyreum lobul.										Kat. lunginflammation. Bronchopneumoni. Pyreum lobul.													
Lungblödning				Lungblödning										Lungblödning													
Hemorrhagisk pulmonum				Hemorrhagisk pulmonum										Hemorrhagisk pulmonum													
Lungemysen. Empyema pulmonum				Lungemysen. Empyema pulmonum										Lungemysen. Empyema pulmonum													
Astma. Asthma bronchiale.				Astma. Asthma bronchiale.										Astma. Asthma bronchiale.													
Akut o. kron. intersticiell. Bronchitis ac. et chr.				Akut o. kron. intersticiell. Bronchitis ac. et chr.										Akut o. kron. intersticiell. Bronchitis ac. et chr.													
Ödem i struphuvudet.				Ödem i struphuvudet.										Ödem i struphuvudet.													
Oedema laryngis, glottidis				Oedema laryngis, glottidis										Oedema laryngis, glottidis													
Strupkramp. Laryngitis.				Strupkramp. Laryngitis.										Strupkramp. Laryngitis.													
Tracheitis				Tracheitis										Tracheitis													
Sjukdomar i näsan och dess bifolior.				Sjukdomar i näsan och dess bifolior.										Sjukdomar i näsan och dess bifolior.													
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.				Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.										Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.													
Blodpropp. Thrombosis.				Blodpropp. Thrombosis.										Blodpropp. Thrombosis.													
Embolia				Embolia										Embolia													
Blodförtäring. Phlebitis.				Blodförtäring. Phlebitis.										Blodförtäring. Phlebitis.													
Phlebitis. Periphlebitis				Phlebitis. Periphlebitis										Phlebitis. Periphlebitis													
Blodförtäring. Varic.				Blodförtäring. Varic.										Blodförtäring. Varic.													
Ak. svaghet i hjärtat. Nos hjärtat.				Ak. svaghet i hjärtat. Nos hjärtat.										Ak. svaghet i hjärtat. Nos hjärtat.													
Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.				Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.										Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.													
Nervös hjärtsjukdom. Myocarditis.				Nervös hjärtsjukdom. Myocarditis.										Nervös hjärtsjukdom. Myocarditis.													
Hjärtförstöring. Myocarditis.				Hjärtförstöring. Myocarditis.										Hjärtförstöring. Myocarditis.													
Organiskt hjärtat. Pulsum				Organiskt hjärtat. Pulsum										Organiskt hjärtat. Pulsum													
Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.				Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.										Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.													
Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.				Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.										Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis.													
Andra öronsjukdomar.				Andra öronsjukdomar.										Andra öronsjukdomar.													
Varig inf. i mellanörat. Kompl.				Varig inf. i mellanörat. Kompl.										Varig inf. i mellanörat. Kompl.													
Varig inf. i mellanörat. Bild i hörselg. Ött. med. parotid.				Varig inf. i mellanörat. Bild i hörselg. Ött. med. parotid.										Varig inf. i mellanörat. Bild i hörselg. Ött. med. parotid.													
Infamm. bild i hörselg. Ött. etc. diff. Purum. meat. aud.				Infamm. bild i hörselg. Ött. etc. diff. Purum. meat. aud.										Infamm. bild i hörselg. Ött. etc. diff. Purum. meat. aud.													

		89	90	91 a	91 b	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106
		XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																		
Truppförband		Inflammation i mun o. tunga. <i>Stomatitis. Glossitis.</i>	Inflammation i svalg o. magsvamp. <i>Pharyngitis. Oesophagitis.</i>	Akut magkatarr. <i>Gastritis acuta.</i>	Kronisk magkatarr. <i>Gastritis chronica.</i>	Funktionell magsjukdom. <i>Asthenia ventriculi.</i>	Magskr. <i>Illeus ventriculi.</i> <i>Illeus duodeni.</i>	Utvridning av magsäcken. <i>Dilatatio ventriculi.</i>	Mag-tarmkatarr. <i>Gastro-enteritis.</i>	Tarmkatarr. <i>Enteritis.</i>	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis.</i>	Tarmblinder. Tarmvred. <i>Intussusception. Hernia.</i>	Dräck. <i>Hernia.</i>	Förstoppning. <i>Obstipatio.</i>	Andarmspjeczka. -kontrakt. <i>Parva, contractura ani.</i>	Bukhinneinflammation. <i>Peritonitis.</i>	Gulsot. <i>Icterus catarrhalis.</i>	Galtsten. <i>Cholelithiasis.</i>	Andra sjukdomar i matsmältningssystemet.	
I. arméfördelningen.																				
1	Norra skånska infanterireg.	—	—	10	—	—	—	—	11	3	3	—	1	—	2	1	—	—	—	10
2	Södra „	3	—	2	—	—	—	—	1	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
3	Kronobergs regemente . . .	—	434	22	—	—	1	—	6	8	9	—	5	—	—	—	—	—	—	1
4	„ „ det. i K.	—	20	1	—	—	—	—	2	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Jönköpings—Kalmar reg. . .	3	2	3	—	—	1	—	7	3	5	—	4	—	—	1	—	—	—	—
6	Hallands regemente . . .	1	220	17	—	—	—	—	12	8	11	—	3	—	1	—	1	—	—	—
7	Skånska kavallerireg.	—	—	—	—	—	—	—	36	7	4	—	3	—	—	—	—	—	—	—
8	Vendes artilleriregemente . .	—	3	6	—	—	1	—	2	16	5	—	3	—	—	—	—	—	—	—
9	Smålands arméartillerireg.	8	84	7	2	—	5	—	4	22	11	—	6	—	—	—	—	—	—	—
10	Göta ingenjörkår . . .	3	—	3	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9
11	Artilleriets skjutskola . . .	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1
12	Skånska trängkåren . . .	—	1	1	—	—	—	—	15	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	Summa	18	764	72	2	—	9	—	100	84	56	—	26	—	3	2	—	1	—	22
II. arméfördelningen.																				
1	Jämtlands fältjägarreg. . .	1	3	61	—	—	1	—	—	68	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Dalregementet . . .	3	11	3	—	—	—	—	6	9	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—
3	Hälsinge regemente . . .	—	155	2	—	—	—	—	11	8	4	—	1	—	—	—	—	—	—	6
4	Västernorrlands regemente . .	—	—	20	—	—	2	—	8	—	9	—	8	—	1	—	—	—	—	23
5	Norrlands artillerireg. . .	—	17	2	—	—	—	—	15	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10
6	Norrlands trängkår . . .	4	—	—	—	—	1	—	6	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2
	Summa	8	186	88	—	—	4	—	46	92	32	—	11	—	1	—	—	—	—	41
III. arméfördelningen.																				
1	Skaraborgs regemente . .	1	4	2	1	—	—	—	11	17	9	—	—	—	1	—	—	—	—	2
2	Älvsborgs „ . .	—	—	8	—	—	1	—	11	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Bohusläns „ . .	—	143	11	—	—	—	—	—	8	7	—	1	—	—	—	—	—	—	4
4	Värmlands „ . .	—	—	—	—	—	1	—	11	5	10	—	6	—	—	1	—	—	—	—
5	Livregementets husarer . .	—	28	6	—	—	1	—	14	5	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—
6	Göta artilleriregemente . .	—	2	4	—	—	—	—	—	—	5	—	3	—	—	—	—	—	—	—
7	Luftvärnsartillerireg. . .	1	7	—	—	—	—	—	11	19	5	—	5	—	1	—	—	—	2	1
8	Göta trängkår . . .	—	—	3	—	—	—	—	3	6	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—
9	Andra intendenturkomp. . .	—	2	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Summa	2	186	34	1	—	4	—	61	64	52	—	17	—	2	1	—	—	2	7
IV. arméfördelningen.																				
1	Svea livgarde . . .	3	172	1	—	—	—	—	29	59	5	—	4	4	—	1	—	1	—	4
2	Göta „ . .	2	136	1	—	—	—	—	14	21	3	—	2	2	—	—	—	—	—	—
3	„ „ fästningsbat.	—	63	7	—	—	—	—	9	13	7	—	1	—	—	2	—	—	—	7

[illegible]

		135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	
		XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven															XVII. Svinster. Tumörer
Truppförband		<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	<i>Urticaria</i>	<i>Herpes zoster</i>	<i>Psoriasis</i>	<i>Eczema</i>	<i>Impetigo. Ecthyma</i>	<i>Favus</i>	<i>Herpes tonsurans. Sycozia</i>	<i>Nagelbång. Unguis incarnatus. Paronychia</i>	<i>Bindvävsinflammation. Rulnad. Phlegmone. Abscessus</i>	<i>Bödd. Furunculula. Carbunculus</i>	<i>Rödekr. Urtica</i>	<i>Brand. Gangrena</i>	<i>Andra sjukdomar i huden eller bindväven</i>		
I. arméfördelningen.																	
1	Norra skånska infanterireg.	—	5	—	—	7	2	—	—	—	11	39	3	—	3	—	
2	Södra „ „	1	2	1	—	7	3	—	—	4	2	14	—	—	2	1	
3	Kronobergs regemente	—	—	1	—	6	14	—	—	—	1	35	—	—	—	—	
4	„ „ det. i K.	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	
5	Jönköpings—Kalmar reg.	—	3	2	1	19	7	—	—	4	—	62	—	—	3	2	
6	Hallands regemente	1	1	—	—	1	—	—	—	—	3	5	2	—	—	1	
7	Skånska kavallerireg.	—	—	1	—	5	—	—	—	1	9	23	—	—	3	—	
8	Vendes artilleriregemente	—	1	3	—	7	3	—	—	—	1	21	—	—	1	—	
9	Smålands arméartillerireg.	1	—	1	1	11	7	—	—	—	7	48	—	—	3	3	
10	Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	6	—	—	2	—	
11	Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	1	—	
12	Skånska trängkåren	—	—	—	—	1	1	—	—	—	4	4	—	—	1	—	
	Summa	3	15	9	2	64	40	—	—	9	43	260	5	—	20	7	
II. arméfördelningen.																	
1	Jämtlands fältjägarreg.	3	—	1	—	5	—	—	—	7	18	63	—	—	—	—	
2	Dalregementet	—	1	3	—	1	5	—	—	1	2	9	—	—	1	—	
3	Hälsinge regemente	—	—	1	—	3	—	—	—	2	5	10	—	—	2	—	
4	Västerbottens regemente	1	—	—	—	4	8	—	—	2	1	34	—	—	—	—	
5	Norrlands artillerireg.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	
6	Norrlands trängkår	—	2	2	—	1	6	—	—	4	1	20	—	—	—	1	
	Summa	4	3	8	—	14	19	—	—	16	29	139	—	—	3	1	
III. arméfördelningen.																	
1	Skaraborgs regemente	—	1	—	1	1	1	—	—	2	5	10	—	—	2	—	
2	Älvsborgs „	—	—	1	—	9	1	—	—	1	2	4	—	—	—	1	
3	Bohusläns „	—	2	2	—	9	1	—	—	3	2	17	—	—	—	1	
4	Värmlands „	—	1	1	—	4	—	—	—	3	1	19	—	—	—	—	
5	Livregementets husarer	—	3	1	—	4	—	—	—	—	1	12	—	—	—	—	
6	Göta artilleriregemente	—	—	1	2	1	—	—	—	1	—	16	—	—	—	—	
7	Luftvärnsartillerireg.	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	8	—	—	4	—	
8	Göta trängkår	—	1	—	1	3	—	—	—	1	5	29	—	—	—	1	
9	Andra intendenturkomp.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
	Summa	—	9	6	4	32	3	—	—	13	17	117	—	—	6	3	
IV. arméfördelningen.																	
1	Svea livgarde	—	1	2	1	29	18	—	—	2	11	65	—	—	—	—	
2	Göta „	—	—	—	—	13	13	—	—	2	4	67	—	—	1	—	
3	„ „ fästningsbat.	1	1	—	—	2	—	—	—	—	2	5	—	—	—	1	

1 Av kolos eller lysgas.

150	151	152	153	154	155	156a	156b	156c	157	158	159a	159bc	160	161	162	163	164	165	166	167	
XVIII. Genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftn.																			Sjukdom av obeständ art	Observationspatienter	Summa
Minskbeistning. Senboris- ning. Senströking	Ledvickning	Luxation	Benbrott	Stöt och krossning. Krossår	Sår av skarpt eller spetligt vapen	Skottsår		Skotsav. Skavsår efter skidbindning e. d.	Ridsår	Skada, orsakad av förbrän- ning eller explosion		Kylskada	Solsygn. Värmslag	Akut förgiftning	Andra skador	Självmord. Självmordsförsök					
						enkelt	kompliserat			1. graden	2. och 3. graden										
6	22	2	6	23	10	1	—	—	—	3	—	—	—	—	2	—	—	59	943	1	
2	17	—	3	7	1	2	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	36	451	2	
12	56	1	9	73	17	—	—	16	—	—	2	—	—	—	2	—	—	53	1 306	3	
—	8	—	4	21	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	267	4	
24	98	2	14	106	82	1	1	160	—	3	—	—	—	—	—	—	125	1 489	5		
3	16	—	2	17	2	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	18	736	6		
1	19	1	8	71	30	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	21	655	7		
—	12	—	5	44	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	34	527	8		
10	55	—	9	82	36	—	—	49	—	2	1	—	—	1	1	—	119	1 200	9		
1	11	4	2	14	5	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	7	476	10		
—	5	—	1	20	4	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	7	129	11		
—	18	2	2	17	4	—	—	9	—	—	—	—	—	—	4	—	13	423	12		
59	337	12	65	495	195	4	1	355	3	9	7	—	—	1	11	—	499	8 602			
23	66	12	3	83	35	—	—	—	—	1	1	8	—	—	—	—	38	1 975	1		
1	24	—	3	13	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	50	613	2		
8	55	1	2	27	14	1	—	10	—	1	—	—	—	—	1	—	24	660	3		
15	119	4	2	97	41	—	—	16	—	4	—	1	—	—	—	—	90	1 502	4		
2	17	2	4	34	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	15	835	5		
9	35	—	3	61	30	3	—	23	1	1	1	—	—	34	—	—	57	832	6		
58	316	19	17	315	122	4	—	97	1	9	2	10	—	34	1	—	274	6 417			
3	27	—	3	11	4	3	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	13	701	1		
9	49	—	3	29	5	—	—	6	—	—	—	—	—	—	1	—	39	794	2		
13	95	2	8	49	16	—	—	44	—	—	—	—	—	—	1	—	27	783	3		
1	61	2	15	46	13	—	—	13	—	1	—	—	—	—	—	—	67	747	4		
2	16	—	4	36	5	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	23	490	5		
5	13	—	3	30	5	—	—	5	1	—	—	—	—	—	1	—	19	515	6		
16	12	2	3	32	2	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	31	559	7		
11	22	1	5	29	14	—	—	8	1	—	1	—	—	—	—	—	54	541	8		
1	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	71	9		
61	298	7	44	294	64	5	—	99	2	1	1	—	—	1	8	—	1	276	5 201		
24	80	1	12	102	63	1	—	196	—	—	1	—	—	1	—	—	4	180	2 069	1	
27	42	—	3	51	53	1	—	101	—	—	—	—	—	—	3	—	1	90	1 333	2	
5	35	9	7	23	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	25	362	3		

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
		II. Akuta infektions-																						
		Akut barnförslämning, <i>Poliovirus anterior acuta</i> <i>Induensa, Influenza</i> <i>epidemica</i> <i>Kikhosta, Pertussis</i> <i>Parotitica, Parotitis</i> <i>epidemica</i> <i>Difteri, Strypstunka, Diphtheria, Group</i> <i>Halutsa, Angina tonsillaris</i> <i>Akuta ledgångsveninflammation, Rheumat, articularis acuta</i> <i>Blodförgiftning, Varföret, Septicæmia, Pyæmia</i> <i>Septisk lymfader och lymf-körlelinflammation</i> <i>Ros, Krypspetta</i> <i>Stekkramp, Tetanus</i> <i>Riksdot, Dysenteria</i> <i>Inhemsk kolera, Cholera nostras</i> <i>Asiatisk kolera, Cholera asiatica</i> <i>Paratyfus, Paratyphus</i> <i>Typhus, Typhus typhoides</i> <i>Flocktyfus, Typhus exanthem.</i> <i>Rash, Rubella</i> <i>Misfalling, Morbilli</i> <i>Scharlaksfeber, Scarlatina</i> <i>Vattenkoppor, Varicella</i> <i>Smittkoppor, Varicella variolosa</i>																						
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	Truppförband																							
4	Livregementets grenadj. . .	—	—	29	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	174	—	26	—	—	—	—
5	Livgrenadjärregementet . .	—	—	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	143	—	41	—	—	—	—
6	Upplands regemente . . .	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76	—	3	1	—	—	—
7	Södermanlands regemente .	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	3	—	—	—	—
8	Livregementet till häst . .	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	205	—	75	—	—	—	—
9	Svea artilleriregemente . .	—	—	2	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132	—	50	—	—	—	—
10	Svea ingenjörkår	1	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	—	3	—	—	—	—
11	Signalregementet	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	—	—	—	—	—	—
12	Svea trängkår	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—	17	—	—	—	—
13	Första intendenturkomp. .	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
14	Krigsskolan	12	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	142	—	—	—	—	—	—
15	Arméns underofficersskola .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
16	Infanteriskjutskolan . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	2	—	—	—	—
	Summa	14	—	17	182	3	28	—	—	—	—	—	—	3	88	6	37	1848	—	289	—	5	—	—
Övre Norrlands trupper.																								
1	Norrbottens regemente . .	—	—	1	46	—	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	424	—	90	—	2	—	—
2	Västerbottens regemente .	—	—	—	7	—	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	178	—	218	2	—	—	—
3	Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	—	72	—	—	—	—
4	Norrlands dragonreg. det.	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	14	—	—	—	—
5	Norrbottens artillerikår . .	—	—	—	11	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122	—	54	—	—	—	—
6	Bodens artilleriregemente .	—	—	—	4	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	152	—	78	—	1	—	—
7	Bodens ingenjörkår	—	—	—	4	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	—	51	—	64	—	—
8	Signalregementets komp. .	—	—	—	2	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	1	—	4	—	—
9	Tredje intendenturkomp. .	—	—	—	7	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	—	26	—	2	—	—
	Summa	—	—	1	83	—	286	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	151	199	—	604	2	73	—
Gotlands trupper.																								
1	Gotlands infanteriregemente	2	—	—	34	—	—	—	—	—	299	—	—	2	25	—	6	202	—	1	—	3	—	—
2	Gotlands artillerikår . . .	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119	—	1	—	—	1	—
	Summa	2	—	—	36	—	—	—	—	—	299	—	—	2	25	—	6	321	—	2	—	3	1	—
Sammandrag.																								
1	I. arméfördelningen . .	—	—	10	189	—	9	—	10	—	—	—	—	1	85	4	25	1458	—	215	—	77	—	—
2	II. ,	—	—	19	40	—	182	—	—	—	—	—	—	1	62	—	14	1163	—	333	—	4	1	—
3	III. ,	—	—	3	264	—	10	—	—	—	—	—	—	2	57	5	5	1334	—	85	—	3	—	—
4	IV. ,	—	—	17	182	—	3	28	—	—	—	—	—	3	88	6	37	1848	—	289	—	5	—	—
5	Övre Norrlands trupper . .	—	—	1	83	—	286	—	—	—	—	—	—	—	27	—	15	1199	—	604	2	73	—	—
6	Gotlands trupper	2	—	—	36	—	—	—	—	—	299	—	—	2	25	—	6	321	—	2	—	3	1	—
	Summa	16	—	50	794	—	3515	—	10	—	299	—	—	9	344	15	102	7323	—	1528	2	165	2	—

¹ Lymphangitis et lymphadenitis septica. — ² Infektioner i »övre luftvägarna». — ³ Därav Weils sjukdom 1.

			47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59a	59b	59c	60	61	62	63	64
Truppförband			VI. Kron. förgiftn.-sjukd.	VIII. Nervsystemets sjukdomar										IX. Ögonsjukdomar								
			Andra kroniska förgiftningssjukdomar. <i>Alcoholismus chron.</i>	VII. Sinnessjukdomar.	Nervinflammation. <i>Neuritis. Polyneuritis.</i>	Nervsmärta. <i>Neuralgia.</i>	Perifer förlamning. <i>Paralyt.</i>	Fallandesot. <i>Epilepsia.</i>	Nervsvaghet. <i>Neurasthenia.</i>	Ryggsmärtsinflammation. <i>Myelitis.</i>	Hjärnhinneinflammation. <i>Meningitis cerebri.</i>	Hjärnblödning. <i>Hemorrhagias cerebri.</i>	Andra sjukdomar i nervsystemet.	<i>Conjunctivitis catarrhalis.</i>	<i>Conjunctivitis phlyctenulosa.</i>	<i>Conjunctivitis trachomatosa.</i>	<i>Keratitis.</i>	<i>Iritis.</i>	Refraktionsanomalier.	<i>Phenophthalmitis.</i>	Andra ögonsjukdomar.	
4	Livregementets grenadj. . .	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	10	3	—	—	—	—	—	4	
5	Livgrenadjärregementet . .	—	—	—	—	22	1	—	—	—	—	1	—	17	—	—	—	—	—	—	2	
6	Upplands regemente . . .	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	
7	Södermanlands regemente .	—	1	3	4	—	1	1	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	
8	Livregementet till häst . .	—	—	—	—	2	—	—	8	—	—	21	4	1	—	—	—	—	—	—	—	
9	Svea artilleriregemente . .	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	1	—	
10	Svea ingenjörkår	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Signalregementet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Svea trängkår	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	1	7	—	—	1	2	—	—	1	—	
13	Första intendenturkomp. . .	—	2	—	—	2	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
14	Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
15	Arméns underofficersskola .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	
16	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Summa	—	10	6	42	3	2	29	—	1	—	39	86	3	—	1	6	—	—	17	—	
Övre Norrlands trupper.																						
1	Norrbottens regemente . . .	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
2	Västerbottens regemente . .	—	2	19	2	1	1	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	
3	Norrlands dragonregemente .	—	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Norrlands dragonreg:s det. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Norrbottens artillerikår . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Bodens artilleriregemente . .	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Bodens ingenjörkår	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	1	—	
8	Signalregementets komp. . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
9	Tredje intendenturkomp. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Summa	—	4	19	5	3	2	6	—	1	—	6	6	—	—	2	—	—	1	3	—	
Gotlands trupper.																						
1	Gotlands infanteriregemente .	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Gotlands artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	
	Summa	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sammandrag.																						
1	I. arméfördelningen	—	5	6	23	1	2	21	—	1	—	9	55	—	—	2	2	—	—	9	—	
2	II. ,	—	2	1	12	—	—	17	—	3	—	14	51	—	—	1	—	—	—	4	—	
3	III. ,	—	2	1	7	—	—	2	1	—	—	2	10	—	—	1	1	—	—	1	—	
4	IV. ,	—	10	6	42	3	2	29	—	1	—	39	86	3	—	1	6	—	—	17	—	
5	Övre Norrlands trupper . . .	—	4	19	5	3	2	6	—	1	—	6	6	—	—	2	—	—	1	3	—	
6	Gotlands trupper	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	10	3	—	—	—	—	—	—	1	—	
	Summa	—	24	33	94	7	9	74	—	6	—	80	211	3	—	7	9	—	—	135	—	

¹ Infektion i »Övre luftvägarna». — ² D:o 373 fall. — ³ D:o 282 fall. — ⁴ Därav »Akut luftvägs-

	89	90	91a	91b	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106
XIII. Matsmälningsorganens sjukdomar																			
Truppförband	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen.	Gallen. <i>Cholelithiasis</i>	Gulso. <i>Icterus catarrhalis</i>	Bukhinneinflammation. <i>Peritonitis</i>	Andarmsprika. <i>Kontakt. Perfor. contractura ani</i>	Infamm. kring baklämnen. <i>Periplectia. Fistula ani</i>	Förstoppling. <i>Obstipatio</i>	Brick. <i>Hernia</i>	Tarmhind. <i>Tarmaryel. Ileus. Volvulus. Inguinalt</i>	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Tarmkatarr. <i>Enteritis</i>	Mag-tarmkatarr. <i>Gastro-enteritis</i>	Utrigång av matsäcken. <i>Phlegmo ventriculi.</i>	Magkat. <i>Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni</i>	Funktionell magsjukdom. <i>Neurosis ventriculi</i>	Kronisk magkatarr. <i>Gastritis chronica</i>	Akut magkatarr. <i>Gastritis acuta</i>	Infamm. i svalg o. magsstrup. <i>Pharyngitis. Oesophagitis</i>	Infammation i mun o. tunga. <i>Stomatitis. Glossitis</i>
4 Livregementets grenadj. . .	—	68	5	3	1	2	—	9	8	7	—	6	—	—	—	—	4	—	1
5 Livgrenadjärregementet . .	2	376	38	—	—	—	—	4	6	7	—	—	—	—	—	1	—	—	1
6 Upplands regemente . . .	—	230	20	—	—	—	—	20	36	5	—	2	—	—	—	—	—	—	1
7 Södermanlands regemente .	—	195	16	1	—	—	—	35	6	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—
8 Livregementet till häst . .	2	26	25	—	—	2	—	5	17	8	—	—	—	—	—	—	—	—	3
9 Svea artilleriregemente . .	5	401	17	—	—	—	—	9	13	10	4	5	—	—	—	—	—	—	4
10 Svea ingenjörkår	—	183	4	—	—	1	—	3	11	9	—	1	1	—	—	—	—	—	—
11 Signalregementet	1	2	10	—	—	—	—	2	5	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—
12 Svea trängkår	1	237	13	3	—	—	—	5	17	4	—	1	—	—	—	2	—	—	—
13 Första intendenturkomp. . .	2	45	—	—	—	—	—	4	12	2	—	1	2	—	—	—	—	—	—
14 Krigsskolan	—	—	16	—	—	1	—	6	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6
15 Arméns underofficersskola .	—	63	4	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2
16 Infanteriskjutskolan . . .	1	—	1	—	—	—	—	2	6	—	—	1	1	1	—	—	—	—	2
Summa	19	2197	178	7	1	6	—	121	268	90	—	26	17	1	4	1	7	—	31
Övre Norrlands trupper.																			
1 Norrbottens regemente . .	—	—	7	—	—	1	—	3	5	28	—	8	—	—	—	—	4	—	17
2 Västerbottens regemente .	—	—	2	—	—	2	—	11	2	6	—	3	1	—	—	—	3	—	—
3 Norrlands dragonregemente	—	—	2	—	—	1	—	12	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Norrlands dragonreg. det.	—	—	—	—	—	—	—	4	3	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
5 Norrbottens artillerikår . .	—	—	2	—	—	—	—	8	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Bodens artilleriregemente .	1	—	6	—	—	4	—	6	2	13	—	2	—	—	—	1	—	—	—
7 Bodens ingenjörkår	5	1	4	—	—	1	—	1	—	13	—	2	2	—	—	—	—	—	10
8 Signalregementets komp. .	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
9 Tredje intendenturkomp. .	—	—	2	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	6	1	26	—	—	9	—	46	23	70	—	17	3	—	2	—	8	—	30
Gotlands trupper.																			
1 Gotlands infanteriregemente	—	63	19	—	—	1	—	9	26	9	—	1	2	—	—	—	1	—	—
2 Gotlands artillerikår . . .	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	63	19	—	—	1	—	24	26	9	—	2	2	—	—	—	1	—	—
Sammandrag.																			
1 I. arméfördelningen . .	18	764	72	2	—	9	—	100	84	56	—	26	—	3	2	—	1	—	22
2 II. ,	8	186	88	—	—	4	—	46	92	32	—	11	—	1	—	—	—	—	41
3 III. ,	2	186	34	1	—	4	—	61	64	52	—	17	—	2	1	—	—	—	7
4 IV. ,	19	2197	178	7	1	6	—	121	268	90	—	26	17	1	4	1	7	—	31
5 Övre Norrlands trupper . .	6	1	26	—	—	9	—	46	23	70	—	17	3	—	2	—	8	—	30
6 Gotlands trupper	—	63	19	—	—	1	—	24	26	9	—	2	2	—	—	—	1	—	—
Summa	53	3397	417	10	1	33	—	398	557	309	—	99	22	7	9	1	17	2	131

107	8	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134																																																																																																																																																																																																																																													
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar													XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar																																																																																																																																																																																																																																																											
Njurtub. ak. o. kr. Nephritis	Njurssten. Lithiasis renalis	Agglutinerin. Albuminuria	Katarr. inflammation i urinblåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urinblåsan. Cystitis	Funkts. blåsansjukdom. Nervosis vesicae urin. Enuresis noct.	Blåskorvellerblåsan. Prostatitis. Abscessus prostaticus	Urinrörelseförhållanden. Stricture urethrae	Phimosis. Paraphimosis	Portgångning av förhuden. Epithelom. Ovaritis	Testikelinflammation. Epididymitis. Orchitis	Hydro- Hemato- Pyocele	Valterbräck. Pungsvullnad.	Pungblåderbräck. Varicocele	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Muskelin. ak. o. kr. Muskelreum. Myitis rheum. musc.	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen. Per versus etc.	Inflammation i slimmhinn. Bursitis. Hygroma	Senkanta. Ganglion	Inflammation i samskida. Tendovaginitis	Leitstyvhet. Anchylosis	Falk ledstäm. Scoliosis. Genus endogen.

		135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149
		XIV. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven														XVII. Svulst. <i>Tumor</i>
Truppförband		<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	<i>Urticaria</i>	<i>Herpes zoster</i>	<i>Pruritus</i>	<i>Eczema</i>	<i>Impetigo. Echinyma</i>	<i>Favus</i>	<i>Herpes tonsurans. Syccosis</i>	<i>Nageltång. Unguis incarnatus. Paronychia</i>	<i>Blindsvulsinflammation. Bul-nad. Phlegmon. Abscessus</i>	<i>Bild. Furunculus. Carbun-culus</i>	<i>Röskär. Ulcus</i>	<i>Brand. Gangrena</i>	<i>Andra sjukdomar i huden eller bindväven.</i>	
4	Livregementets grenadj.	—	1	3	—	13	3	—	—	2	13	49	—	—	3	5
5	Livgrenadjärregementet	—	4	1	—	15	—	—	—	7	5	73	—	—	2	1
6	Upplands regemente	—	—	—	—	9	1	—	—	2	17	42	—	—	—	—
7	Södermanlands regemente	—	—	—	1	24	—	—	—	7	23	24	—	—	1	1
8	Livregementet till häst	—	3	—	—	15	4	—	—	2	1	18	23	—	3	1
9	Svea artilleriregemente	—	1	1	—	19	15	—	—	2	4	45	—	—	1	—
10	Svea ingenjörkår	2	—	—	—	7	5	—	—	3	—	43	—	—	2	—
11	Signalregementet	—	1	1	—	3	4	—	—	2	—	19	—	—	5	—
12	Svea trängkår	—	2	1	—	9	6	—	—	7	11	53	—	—	3	2
13	Första intendenturkomp.	—	1	—	—	6	3	—	—	—	3	26	—	—	—	—
14	Krigsskolan	—	—	1	—	28	2	—	—	2	—	25	—	—	5	1
15	Arméns underofficersskola	—	1	1	—	3	—	—	—	1	1	5	—	—	—	—
16	Infanteriskjutskolan	—	1	—	—	—	2	—	—	—	5	14	—	—	3	—
	Summa	3	17	11	2	195	76	—	—	41	100	575	23	—	29	12
Övre Norrlands trupper.																
1	Norrbottnens regemente	—	—	—	—	4	—	—	—	2	5	37	1	—	—	—
2	Västerbottnens regemente	—	—	—	—	3	—	—	—	2	2	16	—	—	—	1
3	Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	3	1	—	—	1	9	7	—	—	2	1
4	Norrlands dragonreg. det.	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	16	—	—	—	—
5	Norrbottnens artillerikår	—	—	—	—	6	2	—	—	—	6	48	—	—	—	—
6	Bodens artilleriregemente	2	2	1	—	13	1	—	—	3	12	67	—	—	3	—
7	Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	—	4	—	3	1	—	19	—	—	—	5
8	Signalregementets komp.	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—
9	Tredje intendenturkomp.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	12	—	—	—	—
	Summa	3	2	1	3	32	8	—	3	12	34	224	1	—	5	7
Gotlands trupper.																
1	Gotlands infanteriregemente	—	5	1	1	6	3	—	—	6	3	36	—	—	10	1
2	Gotlands artillerikår	1	—	—	—	4	2	—	3	1	2	10	—	—	—	—
	Summa	1	5	1	1	10	5	—	3	7	5	46	—	—	10	1
Sammandrag.																
1	I. arméfördelningen	3	15	9	2	64	40	—	—	9	43	260	5	—	20	7
2	II. ,	4	8	8	—	14	19	—	—	16	29	139	—	—	8	1
3	III. ,	—	9	6	4	32	3	—	—	13	17	117	—	—	6	3
4	IV. ,	3	17	11	2	195	76	—	—	41	100	575	23	—	29	12
5	Övre Norrlands trupper	3	2	1	3	32	8	—	3	12	34	224	1	—	5	7
6	Gotlands trupper	1	5	1	1	10	5	—	3	7	5	46	—	—	10	1
	Summa	14	51	36	12	347	151	—	6	96	228	1361	29	—	73	31

A n m. Tabellen avser under året nytilkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

150	151	152	153	154	155	156a	156b	156c	157	158	159a	159bc	160	161	162	163	164	165	166	167	
XVIII. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftn.																			Sjukdom av obeständ art.	Observationspatienter.	Summa
Muskelbristning. Senbristning. Sensträckning	Ledvrickning	Luxation	Benbrott	Sitt och krossning. Krossår	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	Skottsår			Skorvar. Skorvar efter skidbuddning e. d.	Ridsår	Skada av förbränning eller explosion		Kylskada	Sotlygn. Värmeåtg	Akut förgiftning	Andra skador	Självmord. Självmordsförsök				
						enkelt	komplercert	infragande				1. graden	2. och 3. graden								
27	66	3	4	86	19	2	—	—	78	—	1	1	1	—	—	8	—	—	75	1 144	
25	101	4	11	222	59	1	—	—	43	3	4	—	—	—	—	—	—	—	41	1 741	
25	76	—	12	52	7	2	—	—	39	—	1	1	—	—	1	—	—	—	33	987	
57	88	2	8	109	21	3	—	—	40	—	1	—	1	—	—	1	—	—	21	1 189	
3	23	5	12	86	13	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	5	—	—	39	893	
5	33	2	16	142	24	—	—	—	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	21	1 266	
11	34	—	8	93	14	—	2	—	11	5	2	—	—	—	1	—	—	—	1	636	
8	57	1	13	65	1	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	1	—	—	23	498	
7	36	1	10	87	17	—	—	—	23	2	1	2	2	—	—	3	—	—	24	899	
8	12	—	—	23	3	1	—	—	33	—	—	4	—	—	1	—	—	—	36	407	
16	37	—	5	45	14	—	—	—	13	—	1	—	—	—	—	4	—	—	33	484	
4	14	—	1	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	195	
13	22	—	3	9	10	—	—	—	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	271	
265	756	28	125	1 201	331	14	2	—	605	15	14	10	3	2	4	30	—	5	650	14 374	
8	49	—	9	33	3	—	1	—	7	—	—	—	1	—	—	1	—	—	120	1 688	
17	62	3	1	72	8	2	1	—	9	—	3	—	—	—	—	—	—	—	63	1 170	
6	22	1	7	26	3	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	21	472	
3	9	—	3	13	10	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	11	178	
9	20	—	8	68	13	—	—	—	7	3	2	—	—	—	—	1	—	—	14	580	
80	61	8	23	82	27	—	—	—	15	—	3	1	—	1	—	1	—	—	37	1 180	
14	29	2	12	76	37	—	—	—	23	—	—	—	2	—	—	10	—	—	35	711	
2	5	—	2	12	5	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	132	
5	9	—	3	15	3	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	210	
144	266	14	68	397	109	2	2	—	73	6	10	1	3	1	—	13	—	—	314	6 321	
5	34	2	3	76	10	4	—	—	16	—	2	—	—	—	—	1	—	—	85	1 395	
29	13	3	1	10	4	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	2	—	—	12	303	
34	47	5	4	86	14	4	—	—	20	—	3	—	—	—	—	3	—	—	97	1 698	
59	337	12	65	495	195	4	1	—	355	8	9	7	—	—	1	11	—	—	499	8 602	
58	316	19	17	315	122	4	—	—	97	1	9	2	10	—	34	1	—	—	274	6 417	
61	298	7	44	264	64	5	—	—	99	2	1	1	—	—	1	3	—	1	276	5 201	
265	756	28	125	1 201	331	14	2	—	605	15	14	10	3	2	4	30	—	5	650	14 374	
144	266	14	68	397	109	2	2	—	73	6	10	1	3	1	—	13	—	—	314	6 321	
34	47	5	4	86	14	4	—	—	20	—	3	—	—	—	—	3	—	—	97	1 698	
621	2 020	85	323	2 758	835	33	5	—	1 249	27	46	21	16	3	40	61	—	6	2 111	42 613	

Tab. 11. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1938.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sum- ma
Scharlakansfeber.													
<i>I. arméfördelningen</i>	1	—	3	21	113	28	13	3	—	4	—	3	189
Norra skånska inf.-reg.	—	—	—	1	9	7	8	3	—	—	—	—	28
Södra skånska inf.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
Kronobergs regemente	—	—	—	2	46	1	—	—	—	—	—	—	49
Jönköpings-Kalmar reg.	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Hallands regemente	—	—	—	—	2	11	2	—	—	—	—	—	15
Skånska kanvallerireg.	—	—	—	—	14	8	—	—	—	—	—	1	23
Vendes artillerireg.	—	—	2	18	41	—	2	—	—	—	—	—	63
Smålands arméartillerireg.	1	—	1	—	—	—	1	—	—	3	—	1	7
<i>II. arméfördelningen</i>	—	2	5	4	2	7	15	1	2	1	1	—	40
Jämtlands fältjägarreg.	—	—	1	2	1	2	13	1	2	1	1	—	24
Hälsinge regemente	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Västernorrlands regemente	—	2	4	2	1	4	2	—	—	—	—	—	15
<i>III. arméfördelningen</i>	7	6	6	16	144	67	6	7	2	—	—	3	264
Skaraborgs regemente	4	5	1	4	50	7	1	—	1	—	—	—	73
Älvsborgs regemente	—	—	—	—	33	35	3	2	1	—	—	—	74
Livregementets husarer	3	—	4	11	3	—	1	—	—	—	—	—	22
Göta artilleriregemente	—	—	—	—	16	9	—	5	—	—	—	3	33
Luftvärnsregementet	—	—	—	—	6	9	1	—	—	—	—	—	16
Göta trängkår	—	1	1	1	36	6	—	—	—	—	—	—	45
Intendenturkomp. å Karls- borg	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
<i>IV. arméfördelningen</i>	—	—	10	93	52	22	2	—	1	2	—	—	182
Svea livgarde	—	—	4	24	14	3	1	—	—	—	—	—	46
Göta livgarde	—	—	5	44	4	3	—	—	—	—	—	—	56
V.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Livregementets grenadjärer	—	—	1	1	17	10	—	—	—	—	—	—	29
Upplands regemente	—	—	—	2	2	1	—	—	1	—	—	—	6
Livgrenadjärregementet	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	4
Livregementet till häst	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	—	—	6
Svea artilleriregemente	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	5
ingenjörkår	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Signalregementet	—	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	7
Intendenturkompaniet	—	—	—	17	3	—	—	—	—	—	—	—	20
<i>Övre Norrlands trupper</i>	3	7	10	7	12	10	9	—	2	—	15	8	83
Norrbottens regemente	3	2	2	4	2	5	5	—	—	—	15	8	46
Västernorrlands regemente	—	—	—	—	1	1	3	—	2	—	—	—	7
Norrlands dragonreg. i B.	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Norrbottens artillerikår	—	2	1	2	4	2	—	—	—	—	—	—	11
Bodens artilleriregemente	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4
ingenjörkår	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4
Signalregementets komp.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Intendenturkompaniet	—	2	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	7
<i>Gotlands trupper</i>	—	—	—	—	30	5	1	—	—	—	—	—	36
Gotlands infanterireg.	—	—	—	—	28	5	1	—	—	—	—	—	34
artillerikår	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2

[illegible]

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
<i>IV. arméfördelningen .</i>	65	28	12	23	56	44	14	20	16	5	1	5	289
Svea livgarde	24	7	2	3	2	2	—	1	—	—	—	—	41
Göta livgarde	—	—	—	—	—	—	12	13	2	—	—	—	27
Göta livgardes fästningsab.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Livregementets grenadjärer	—	—	—	1	4	4	1	4	5	1	1	5	26
Livgrenadjärregementet .	10	9	2	2	—	3	—	2	9	4	—	—	41
Upplands regemente . . .	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Södermanlands reg. . . .	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Livregementet till häst .	—	—	—	3	43	28	1	—	—	—	—	—	75
Svea artilleriregemente .	18	10	5	11	4	2	—	—	—	—	—	—	50
Svea ingenjörkår	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Svea trängkår	11	1	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	17
Infanteriskjutskolan . . .	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
 <i>Övre Norrlands trupper</i>	 96	 109	 73	 43	 50	 64	 72	 74	 22	 1	 —	 —	 604
Norrbottnens regemente . .	21	13	20	12	5	9	4	6	—	—	—	—	90
Västerbottens regemente .	16	20	13	7	16	26	52	58	10	—	—	—	218
Norrlands dragonreg. . . .	8	16	9	3	4	15	6	6	5	—	—	—	72
Norrlands dragonreg. i B.	—	2	7	2	1	2	—	—	—	—	—	—	14
Norrbottnens artillerikår .	3	12	10	1	12	6	5	2	3	—	—	—	54
Bodens artilleriregemente	35	30	5	3	3	2	—	—	—	—	—	—	78
Bodens ingenjörkår	10	2	5	11	7	4	5	2	4	1	—	—	51
Signalreg:s komp. i B. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Intendenturkompaniet . . .	2	14	4	4	2	—	—	—	—	—	—	—	26
 <i>Gotlands trupper</i>	 1	 —	 —	 —	 —	 —	 1	 —	 —	 —	 —	 —	 2
Gotlands infanterireg. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
, artillerikår	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
 Influensa.													
 <i>I. arméfördelningen .</i>	 1	 3	 5	 —	 53	 4	 3	 3	 2	 —	 1	 2	 77
Kronobergs regemente det.	—	—	—	—	6	2	1	3	2	—	—	—	14
Skånska kavallerireg. . . .	1	3	4	—	46	2	1	—	—	—	1	2	60
Småländs arméartillerireg.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Artilleriets skjutskola . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
 <i>II. arméfördelningen .</i>	 —	 —	 —	 —	 —	 —	 4	 —	 —	 —	 —	 —	 4
Västernorrlands regemente	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4
 <i>III. arméfördelningen</i>	 —	 —	 —	 1	 —	 1	 —	 —	 —	 1	 —	 —	 3
Livregementets husarer . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Göta artilleriregemente . . .	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
<i>Övre Norrlands trupper</i>	9	6	9	—	17	3	6	6	8	4	3	2	73
Norrbottnens regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Norrbottnens artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens artilleriregemente	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
ingenjörkår	9	4	8	—	16	3	5	6	6	4	1	2	64
Signalregementets komp.	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	4
Intendenturkompaniet	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Gotlands trupper</i>	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Gotlands infanterireg.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Slutsummor.													
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	11	15	34	141	353	139	46	11	7	7	16	14	794
Mässling	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3
Tarmtyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paratyfus	—	—	—	—	—	—	6	4	—	—	—	—	10
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	299	299
Difteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pässjuka	219	184	124	90	158	185	170	213	102	14	44	25	1 528
Kikhosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Influensa	11	9	15	2	70	8	13	10	10	5	6	6	165
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnsjuka	—	—	—	—	6	1	—	—	—	1	—	—	2
Undulantfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Denguefeber	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3

¹ Smålands arméartilleriregemente. — ² Gotlands infanteriregemente. — ³ Västerbottens regemente. — ⁴ Gotlands artillerikår. — ⁵ Dalregementet. — ⁶ Västernorrlands regemente. — ⁷ Livregementet till häst. — ⁸ Signalregementet. — ⁹ Svea artilleriregemente.

Anm. Tabellen upptager de under varje månad nyinsjuknade fallen.

Tab. 12. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Dröppel (<i>Gonorrhoea</i>) med följsjukdomar				Enkelt ven. sår (<i>Ulcus molle</i>) med följsjukd.			Nyförfärad syfilis (<i>Syphilis recens</i>)			Recidiverande syfilis (<i>Syphilis recidivans</i>)					
	Behäftade med sjuk- domen vid insättelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Smittade utom förlägnings- orten	Summa insjuknade	Behäftade med sjuk- domen vid insättelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Smittade utom förlägnings- orten	Summa insjuknade	Behäftade med sjuk- domen vid insättelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Smittade utom förlägnings- orten	Summa insjuknade	Behäftade med sjuk- domen vid insättelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Smittade utom förlägnings- orten	Summa insjuknade
		Smittade inom förlägnings- orten	Smittade inom förlägnings- orten			Smittade inom förlägnings- orten	Smittade utom förlägnings- orten			Smittade inom förlägnings- orten	Smittade utom förlägnings- orten			Smittade inom förlägnings- orten	Smittade utom förlägnings- orten	
Fast anställda och värnpliktiga.																
I. arméfördelningen	4	9	9	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. "	13	21	5	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. "	10	7	6	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. "	20	38	13	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övre Norrlands trupper	1	6	2	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands trupper	—	11	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	48	92	36	176	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Därav																
Värnpliktiga.																
I. arméfördelningen	4	1	6	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. "	13	6	3	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. "	10	3	3	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. "	20	11	12	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övre Norrlands trupper	1	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands trupper	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	48	27	25	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Anm. Här angivna siffror avvika en smula från de i Tab. 10 meddelade, enär denna tabell i olikhet med Tab. 10 upptager även polikliniska fall.

70 Tab. 14 a. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
S j u k h u s	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna				Summa vårdade	Utskrivna							Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
		Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Civila		Till fortsatt krigstjänst	dagliga	odag- liga	Till annan sjukvårdanst.	Avidna	Civila (inkl. avidna)	Summa		
Stockholm. I allt	96	514	2 447	535	697	4 193	4 989	3 334	109	28	33	707	4 211	78	56 953
1. Armén . . .	22	225	1 529	257	—	2 011	2 033	1 912	64	20	16	—	2 012	21	21 318
Marinen . . .	30	280	852	239	—	1 371	1 401	1 313	44	7	16	—	1 380	21	18 485
Flygvapnet . .	—	9	66	39	—	114	114	109	1	1	1	—	112	2	1 213
Civila . . .	44	—	—	—	697	697	741	—	—	—	—	707	707	34	15 937
2. Officerare o. d.	2	—	13	109	—	122	124	118	—	—	3	—	121	3	1 181
Underoff. o. d.	2	—	1	116	—	117	119	111	—	—	5	—	116	3	1 677
Manskap . . .	45	502	2 410	130	—	3 042	3 087	2 904	109	26	19	—	3 058	29	35 116
Anställda arb. ¹	3	12	23	180	—	215	218	201	—	2	6	—	209	9	3 092
Karlsborg. I allt	27	27	97	34	733	891	918	154	6	—	2	735	897	21	17 220
Därav manskap	2	23	92	5	—	120	122	115	5	—	2	—	122	—	1 711
Boden. I allt ²	289	39	552	77	4 870	5 538	5 827	627	13	9	12	4 870	5 531	296	109 061
Därav manskap	11	30	507	18	—	555	566	515	13	9	11	—	548	18	10 282
Skövde. I allt ³	46	26	97	17	1 135	1 275	1 321	124	5	7	3	1 134	1 273	48	23 169
Därav manskap	1	23	94	2	—	119	120	106	4	7	1	—	118	2	1 302
Visborg. I allt ³	3	75	1 133	2	—	1 210	1 213	1 118	9	42	7	—	1 176	37	12 143
Därav manskap	3	75	1 133	1	—	1 209	1 212	1 117	9	42	7	—	1 175	37	12 122
Linköping. I allt ²	20	44	603	26	458	1 131	1 151	642	—	28	2	445	1 117	34	18 474
Därav manskap	3	36	595	7	—	638	641	609	—	26	2	—	637	4	7 038
Eksjö. I allt ³	33	57	917	32	808	1 814	1 847	981	25	3	—	799	1 808	39	25 906
Därav manskap	6	57	917	24	—	998	1 004	973	25	3	—	—	1 001	3	7 265
Sollefteå. I allt ³	58	66	825	42	1 011	1 944	2 002	904	13	16	2	1 016	1 951	51	35 527
Därav manskap	6	66	825	30	—	921	927	892	13	16	2	—	923	4	9 477
Summa	572	848	6 671	765	9 712	17 996	18 568	7 884	180	183	61	9 706	17 964	604	298 453
Därav															
1. Armén . . .	62	555	5 745	479	—	6 779	6 841	6 443	134	125	44	—	6 746	95	73 065
Marinen . . .	30	280	853	239	—	1 372	1 402	1 314	44	7	16	—	1 381	21	18 497
Flygvapnet . .	—	13	73	47	—	133	133	127	2	1	1	—	131	2	1 515
Civila . . .	480	—	—	—	9 712	9 712	10 192	—	—	—	—	9 706	9 706	486	205 376
2. Offic. o. d. .	2	1	17	143	—	161	163	156	—	—	4	—	160	3	1 620
Underoff. o. d.	2	—	4	148	—	152	154	145	1	—	5	—	151	3	2 286
Manskap . . .	77	812	6 573	218	—	7 603	7 680	7 232	178	129	44	—	7 583	97	84 313
Anställda arb. ¹	11	35	77	256	—	368	379	351	1	4	8	—	364	15	4 858

¹ Vid armén, marinen och flygvapnet. — ² Från marinen inga. — ³ Från marinen och flygvapnet inga.

Tab. 14 b. Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka från armén och flottan år 1938.

S j u k h u s	Antalet ¹ sjuk- sängar d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr pa- tient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång högst	lägst	
Stockholm	230	3 496	33	41 016	112	166	41	12
Karlsborg	61	158	2	2 194	6	5	—	14
Boden (inkl. epidemiavd.)	278	668	12	11 313	31	57	6	17
Skövde	52	140	3	1 736	5	11	—	12
Visborg	73	1 210	7	12 143	33	310	1	10
Linköping	79	673	2	7 588	21	37	3	11
Eksjö	90	1 006	—	7 458	20	92	2	7
Sollefteå	90	933	2	9 629	27	127	39	10
Summa	953	8 284	61	93 077	255	.	.	11

Anm. I Tab. 14 a och 14 b medräknade officerare, underofficerare samt vid försvaret anställda arbetare. — Rörande uppgifter för civila se texten.

¹ Sjuksängar även för civila inbegripna, då deras antal i allmänhet ej är särskilt fastställt.

Tab. 15. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	9	—	1	1	—	—	—	—	11
II. Infektions- o. a. parasitära sjukdomar.									
Septicæmia. Pyosepticæmia. Abscessus. Phlegmone	46	—	12	2	24	20	25	—	129
Erysipelas	1	—	3	—	2	—	—	—	6
Scarlatina	6	—	85	6	35	3	3	7	145
Diphtheria	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rubeola	2	—	11	—	—	—	—	21	34
Parotitis epidemica	101	—	8	—	2	2	22	—	135
Influenza epidemica	3	—	—	—	3	—	—	—	6
Febris undulans	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhus abdominalis. Paratyphus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	—	—	—	—	299	—	—	—	299
Poliomyelitis anterior ac. Polioencephalitis ac.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Encephalitis lethargica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lymphangitis et lymphadenitis sept.	—	2	—	—	—	—	25	9	36
Tuberculosis pulmonum, laryngis	26	1	14	—	1	4	3	3	52
> ossium et articularum	4	—	3	1	—	1	—	—	9
> lymphoglandularum	17	—	1	1	—	—	—	—	19
> organorum aliorum	3	—	2	—	—	—	—	2	7
Syphilis acquisita	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Ulcus molle	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gonorrhœa (och följsjukdomar)	120	—	1	—	4	4	3	1	133
Vaccinationsbesvär	—	2	—	—	24	5	27	28	86
Febris. Febricula	8	—	8	—	13	—	14	50	93
Övriga hithörande sjukdomar	5	—	—	1	1	3	9	2	21
III. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.									
Anæmia	5	—	1	—	—	3	—	—	9
Anæmia perniciosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leuchæmia	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Lymphadenitis, lymphoma	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	2	—	—	—	—	1	—	—	3
IV. Ämnesomsättningsjukdomar.									
Diabetes mellitus	5	2	—	1	—	1	—	—	9
Adipositas	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	1	—	—	—	—	1
V. Kroniska förgiftningssjukdomar.									
Alcoholismus chronicus	—	—	1	—	—	1	—	—	2
Övriga hithörande sjukdomar	1	—	—	—	—	—	—	—	1
VI. Nervsystemets sjukdomar.									
Hæmorrhagia meningum cerebri	1	—	—	2	—	—	—	—	3
Meningitis cerebri. Meningitis cerebrospinalis	13	—	2	—	—	—	1	4	20
Hæmorrhagia, thrombosis cerebri	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Hemiplegia	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luces cerebrospinalis. Tabes dorsalis	1	—	1	—	—	—	—	—	2

¹ Weils sjukdom.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
Neuritis. Neuralgia	16	1	—	—	8	6	2	14	47
Paresis	8	—	3	1	—	—	1	1	14
Epilepsia	1	—	1	—	—	—	—	2	4
Hysteria	1	—	1	—	1	—	—	—	3
Neurasthenia	27	—	1	—	—	5	—	—	33
Övriga hithörande sjukdomar	4	3	8	2	—	1	2	20	40
VII. Sinnessjukdomar	20	—	4	—	1	—	1	—	26
VIII. Cirkulationsorganens sjukdomar.									
Pericarditis	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Endocarditis, Myocarditis ac.	34	—	—	—	—	—	—	—	34
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardiosclerosis. Cor adiposum	34	1	7	—	2	1	4	7	56
Neurosis cordis	11	—	—	—	—	2	—	—	13
Arteriosclerosis. Endarteriitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aortitis luetica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varicocele	11	—	—	—	—	—	—	—	11
Varix	29	—	7	—	2	—	3	—	41
Thrombosis. Embolia	2	1	—	—	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	29	—	5	1	—	2	—	—	37
IX. Andningsorganens sjukdomar.									
Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	154	—	25	3	4	3	2	—	191
Morbi laryngis	—	—	—	—	118	2	7	41	168
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	50	6	4	1	38	63	256	33	451
Tracheitis chronica. Bronchitis chronica	3	—	—	—	—	1	—	—	4
Bronchiectasia	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Asthma bronchiale	3	—	2	—	—	—	—	—	5
Pneumonia crouposa acuta	41	—	54	5	14	20	—	11	145
Bronchopneumonia acuta	87	6	34	3	2	14	8	38	192
Hæmorrhagia pulmonum	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleuritis. Empyema pleuræ	28	3	14	2	3	2	—	6	58
Övriga hithörande sjukdomar	9	—	—	—	—	—	—	—	9
X. Matsmältningsorganens sjukdomar.									
Stomatitis. Noma	2	—	1	1	—	—	3	—	7
Morbi dentium	15	—	3	—	—	—	—	—	18
Tonsillitis. Angina tonsillaris. Pharyngitis	97	9	27	1	255	205	208	127	929
Tonsillitis chronica	42	—	—	3	—	—	—	—	45
Peritonsillitis acuta	48	—	9	3	3	6	1	13	83
Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastritis acuta. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	83	—	10	6	46	29	7	6	187
Gastritis chronica	57	2	—	1	—	8	—	—	68
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	49	2	12	3	1	2	1	2	72
Neurosis ventriculi	45	—	1	—	—	1	—	6	53
Entero-colitis chronica	18	—	—	—	—	—	—	—	18
Appendicitis	90	—	60	24	10	3	5	2	194
Hepatitis. Cirrhosis hepatis	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Ileus. Volvulus	—	—	4	—	—	—	—	—	4
Hernia	37	—	16	3	—	1	3	1	61
Cholelithiasis	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Icterus. Icterus catarrhalis	8	—	—	—	1	1	—	—	10
Cholecystitis	2	—	1	—	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	24	—	13	2	2	1	—	11	53

¹ Övre luftvägarnas infektioner. — ² Se not 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Samma sjukdomsfall
	Stockholm	Karlsborg	Baden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
XI. Njurarnas o. urinvägarnas sjukdomar.									
Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	14	1	3	—	1	5	2	1	27
Nephritis degen. et inflammatoria chr. Morbus Brighti	6	1	4	—	—	—	2	1	14
Pyelitis. Cystopyelonephritis	2	1	—	—	—	—	—	—	3
Nephrolithiasis	16	—	1	1	—	1	—	—	19
Cystitis	6	—	—	—	—	4	—	—	10
Lithiasis vesicae urinariae	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urethritis	9	—	—	—	—	—	—	—	9
Hydronephrosis	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	5	—	2	—	2	2	—	—	11
XII. Könsgorganens sjukdomar.									
Hypertrophia prostatae	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Butanitis.	8	—	—	—	—	1	—	—	9
Orchitis. Epididymitis	32	—	1	1	2	—	1	—	37
Phimosis. Paraphimosis	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Övriga hithörande sjukdomar	7	—	1	—	—	—	—	—	8
XIII. Muskelnas, ledgångarnas samt ben-systemets sjukdomar.									
Myitis. Rheumatismus musculorum	8	1	—	—	20	5	1	—	35
Tendovaginitis	8	—	—	—	4	1	41	—	54
Bursitis. Hygroma	8	—	4	1	1	1	1	—	16
Synovitis. Arthritis	21	—	—	1	18	5	—	—	45
Polyarthritis rheumatica acuta	32	4	8	2	7	7	—	7	67
Polyarthritis rheumatica chronica	—	—	3	—	—	—	1	—	4
Pseudoarthrosis	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Arthritis deformans	7	1	—	—	—	—	—	—	8
Osteochondritis	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Corpus liberum in articulo	2	—	—	1	—	2	1	—	6
Genu recurvatum	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Scoliosis. Pes varus, planus, valgus	27	—	5	—	1	—	—	—	33
Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	22	—	3	3	3	4	9	1	45
Chondromalacia patellae	25	—	—	1	—	—	—	—	26
Lumbago.	15	—	1	—	—	—	—	9	25
Övriga hithörande sjukdomar	17	—	6	1	3	—	1	3	31
XIV. Hudens sjukdomar.									
Erythema multiforme et nodosum	3	—	3	—	—	—	—	1	7
Urticaria	5	—	2	—	3	2	3	—	15
Herpes zoster	4	—	—	—	—	—	2	1	7
Eczema	85	—	2	—	3	4	14	—	108
Psoriasis	11	—	—	—	1	—	1	—	13
Impetigo	63	—	1	—	2	6	3	5	80
Acne	13	—	—	—	—	—	—	—	13
Dermatit.	24	—	—	—	—	—	—	—	24
Furunculus, Furunculosis	41	—	2	—	16	15	19	—	93
Carbunculus	6	—	—	1	2	—	—	—	9
Tricophytia	34	—	—	—	1	—	—	—	35
Scabies	96	8	1	—	8	4	5	10	132
Atheroma	22	—	—	—	—	—	—	—	22
Clavus. Verruca	6	—	—	—	—	—	—	—	6
Unguis incarnatus	8	—	2	—	15	4	1	—	30
Övriga hithörande sjukdomar	72	—	4	1	—	—	1	—	78

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
XV. Öronsjukdomar.									
Morbi meatus auditorii externi	—	—	—	—	—	—	4	—	4
Otitis externa	14	—	—	—	—	—	—	—	14
Otitis media acuta	88	—	44	2	—	—	4	15	153
, chronica	17	—	2	1	—	—	—	—	20
Otitis media purulenta	—	—	—	—	11	4	—	—	15
Mastoiditis	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Övriga hithörande sjukdomar	6	—	1	—	—	—	—	—	7
XVI. Ögonsjukdomar.									
Conjunctivitis aestivalis, cat., phlyctenulosa	11	—	1	1	—	—	7	—	20
Keratitis phlyctenulosa, ulcerosa	9	—	—	—	—	—	1	—	10
Iritis, iridocyclitis	8	1	1	—	—	—	—	—	10
Retinites	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	11	1	1	1	—	—	—	—	14
XVII. Svalster.									
Carcinoma	8	—	—	1	—	—	—	—	9
Sarcoma	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Andra svalster	15	—	3	—	1	—	—	—	19
XVIII. Andra sjukdomar.									
Myxoedema	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbus Basedowii	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Struma	11	—	3	—	1	—	1	—	16
Övriga hithörande sjukdomar	1	—	3	—	—	—	—	—	4
XIX. Skador och förgiftningar.									
Kontusion. <i>Contusio</i>	118	—	6	3	40	21	36	2	226
Sårskada, ej nedan nämnd. <i>Vulnus</i>	119	—	14	7	9	6	44	4	203
Skada å muskel, sena, nerv	24	—	1	2	—	—	10	—	37
Skada å större kärl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genom huden inträngd främmande kropp	18	—	1	—	1	1	—	—	21
Ledvrickning. <i>Distorsio. Luxatio</i>	146	—	4	3	30	18	44	12	257
Avslitning av fingrar, arm. <i>Laceratio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Utgjutning i led. <i>Synovitis traum., Hæmarthrosis</i>	2	—	—	2	—	—	—	—	4
Öppnande av någon av de större lederna. <i>Vulnus perf.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arm- o. benbrott, enkelt. <i>Fractura simplex</i>	135	—	8	4	4	11	2	2	166
, komplicerat. <i>Fractura complicata</i>	10	—	—	—	—	—	—	—	10
Förbränning. <i>Combustio</i>	—	—	1	—	1	1	2	—	5
Förfrysning. <i>Congelatio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruptura menisci	—	—	—	4	—	6	—	—	10
Skada å njure, urinblåsa	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Hjärnskakning. <i>Commotio cerebri</i>	10	—	5	3	—	2	1	1	22
Brott å hjärnskålen botten. <i>Fractura baseos cranii</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra brott å huvudets ben	—	—	2	1	—	—	—	—	3
Skador å ögat	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Skada å bröstben eller revben	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Skavsår	—	—	—	—	5	—	35	—	40
Skottskada	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förgiftning	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Andra skador	10	—	—	1	—	2	1	—	14
Observationspatienter. Konvalescenter	436	9	17	5	75	31	136	29	738

Anm. Här redovisas endast de under året intagna. — De civila sjukdomsfällen uteslutna.

1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven frisk el. förbättr.	oförbät- rad	död
Tonsillitis chron.	30	Tonsillektomi (dubbelsidig)	30	—	—
Peritonsillitis ac.	¹ 51	Incision	50	—	—
„ „ + septicæmia	1	„	—	—	² 1
Vegetationes adenoides	7	Abrasio	7	—	—
Hæmatoma buccæ	1	Incision	1	—	—
VI.					
Cysta colli cong.	1	Exstirpation	1	—	—
Lymphadenitis tbc. colli	5	Utskrapning + tamponad	5	—	—
„ sept. „	5	Incision	5	—	—
VII.					
Struma nodosa	1	Strumektomi	1	—	—
„ Basedowi	1	Subtotal strumektomi	1	—	—
VIII.					
Empyema pleuræ	3	Revbensresektion + thoracotomi	3	—	—
„ „	¹ 2	Bülau-dränage	1	—	—
IX.					
Gynækomastia	2	Exstirpation av bröstkörtel	2	—	—
XI.					
Cholelithiasis	1	Cholecystektomi	1	—	—
XII.					
Pancreatitis chron. (intermitterande choledochushinder)	1	Cholecysto + duodenostomi	1	—	—
XIII.					
Ruptura lienis	1	Splenektomi	1	—	—
XIV.					
Ulcus ventriculi s. duodeni	1	Resect. ventric. enl. Billroth II . . .	—	—	³ 1
„ „ „	1	„ + G. e. a. a. + c. a.	1	—	—
„ „ „	1	G. e. r. p.	1	—	—
„ „ perf.	1	Översyn. + G. e. r. gastrostomi Kader	1	—	—
„ duodeni	1	„ + gastrostomi enl. Kader	1	—	—
„ ventriculi „ susp.	1	Laparotomi explorativa	1	—	—
Cancer ventriculi	1	Resectio ventric. + G. e. r. p. . . .	1	—	—
XV.					
Ileitis ac.	1	Laparotomi + appendektomi	1	—	—
Diverticulit. Meckelii	1	Excision av divertikel	1	—	—
Ileus c. strangulat. intestini tenuis	1	Laparotomi + tarmresektion	1	—	—
Fistula cœci post app. op.	1	Appendektomi + fistelslutning	—	—	⁴ 1

¹ Därav kvarl. 1. — ² Nr 752, vpl. 20 år, Peritonsillites ac. supp. sin. + Empyema pleuræ dx. + Septicopyæmia. — ³ Nr 99, timlönare, 55 år, Ulcus chron. duodeni. — ⁴ Nr 821, korporal 23 år, Fistula post laparatomiam c. corp. alieno + Peritonitis ac.

1	2	3	4		
			Pat. utskriven		
Sjukdom	Antal fall	Operation	frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
XVI.					
Appendicitis acuta	34	Appendektomi	34	—	—
, , gangr.	42	, ,	42	—	—
, , perf. c. peritonit. liber	1	, ,	1	—	—
, , perf. c. peritonit. liber	1	, , + drän.	1	—	—
, , gangr. c. abscess.	3	Laparotomi +	3	—	—
, chronic.	2	Appendektomi	2	—	—
, suspecta	2	,	2	—	—
XVII.					
Hernia inguinalis dir.	1	Rad. op. enl. Bassini	1	—	—
, , indir.	25	, , Bassini-Schultén	25	—	—
, , incarc.	2	Herniotomi + rad. op. Bassini-Schultén	2	—	—
, cruralis	2	Rad. op. enl. Fabricius	2	—	—
Retentio testis	1	Op. enl. Åkerblom-Bassini-Schultén	1	—	—
XVIII.					
Fissura et contractura ani	1	Dilatation forcée	1	—	—
Fistula ani	7	Klyvning	7	—	—
Tumores haemorrhoid.	4	Injektionsbehandling	4	—	—
, ,	1	Extirpation	1	—	—
, , trombotisat.	1	,	1	—	—
Abscessus ad anum	6	Incision	6	—	—
Epitelioma recti	1	Galvanokauterisation	1	—	—
XX.					
Ureterolithiasis	1	Ureterolithotomi	1	—	—
Hydronephrosis	1	Resekt. av aberrerande kärl	1	—	—
, + lithiasis	1	, , + pyelolithotomi	1	—	—
Pyonephrosis	1	Nephrektomi	1	—	—
Tbc. renis	1	,	1	—	—
XXIII.					
Phimosis	1	Circumcision	1	—	—
Paraphimosis	2	Dorsalsnitt	2	—	—
XXIV.					
Hyperthrophia prostatae	1	Vasektomia bilat	1	—	—
Hydrocele testis	3	Operation enl. Winckelmann	3	—	—
Varicocele	9	Venresektion + suspensoriebildning	9	—	—
, op. recidivans	1	Reoperation + suspensoriebildning	1	—	—
Epididymitis ac. supp.	1	Incision	1	—	—
, subchron.	1	Epididymektomi	1	—	—
, tbc.	1	,	1	—	—
,	1	Ablatio testis	1	—	—
Nekrosis orchidis	1	Utrymning av scrotum	1	—	—
Tumor testis	1	Ablatio testis	1	—	—
XXVI.					
Cysta dermoides sacralis infect.	2	Incision	2	—	—

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
XXVII.					
Övre extremiteter.					
Fract. claviculae	2	Reposition	2	—	—
» tubercul. maj. humeri	1	Osteosyntes + gips	1	—	—
» radii et ulnae	1	Reposition + gips	1	—	—
»	1	Osteosyntes	1	—	—
»	1	Trådextension	1	—	—
» typica	6	Reposition + gips	6	—	—
» capituli radii	1	Arthrotomi + extraktion	1	—	—
» Bennet.	1	Reposition + gips	1	—	—
» phal. dig. man.	1	Blodig reposition + gips	1	—	—
» comminut. et complic. phal. dig.	1	Tenotomi + redressement	1	—	—
Pseudarthrosis radii	1	Borrning enl. Beck	1	—	—
» oss. navicul.	2	Exstirp. av distala fragmentet	2	—	—
Luxatio scapulae	1	Osteosyntes	1	—	—
» antibrachii	1	Reposition	1	—	—
» pollicis	1	Reposition + fixation	1	—	—
Corpus mob. artic. cubiti	2	Arthrotomi + extraktion	2	—	—
Laceratio dig. man.	5	Amputatio dig.	5	—	—
Amputatio traumat. apicis dig.	1	Hudtransplant. enl. Thiersch	1	—	—
Contractura dig.	1	Tenotomi	1	—	—
Hygroma olecrani	2	Exstirpation	2	—	—
Defectus cutis	1	Hudtransplant. enl. Tiersch	1	—	—
Cicatrix deformans	1	Excision	1	—	—
Undre extremiteter.					
Fractura anticruris	1	Osteosyntes	1	—	—
»	2	Trådsträck genom calcaneus	2	—	—
»	1	Reposition + gips	1	—	—
» complicat.	1	Excision + sutur + repos. + gips	1	—	—
» patellae	1	Osteosyntes	1	—	—
» calcanei	1	Reposition enl. Böhler	1	—	—
» oss. metatars.	1	»	1	—	—
» phal. dig. ped.	2	Osteosyntes	2	—	—
Luxatio anticruris	1	Arthrotomi + raphi av lig. crur. + ligamentplastik	—	—	—
» habit. menisci lat.	1	Arthrotomi + meniskresektion	1	—	—
Rupt. menisci med.	12	»	12	—	—
» lat.	2	»	2	—	—
» lig. collat. med.	1	Ligamentplastik	1	—	—
» lat.	1	»	1	—	—
» invet. tend. Achillei	1	Plastikoperation enl. Aleman	1	—	—
Ganglion menisci lat.	1	Meniskresektion	1	—	—
Osteochondrit. dissic. genus	1	Excision av förändrat brosk	1	—	—
Chondromalacia patellae	4	Arthrotomi + excision	4	—	—
Haemartrosis genus	9	Arthrocentes	9	—	—
Synovitis genus posttraum.	6	»	6	—	—
Laceratio dig. ped.	1	Exarticulation	1	—	—
Osteomyelit. chron. femoris	1	Uppmejsling + sekvestrotomi	1	—	—
» tibiae	1	Sekvestrotomi	1	—	—
Thc. trochant. maj.	1	Uppmejsling	1	—	—
Coxitis thc.	1	Resectio coxae	1	—	—
Bursitis praepatell.	1	Exstirpation	1	—	—
» supp.praepatell.	1	Incision	1	—	—

¹ Kvarligger.

1	2	3	4		
			Pat. utskrivnen		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	frisk ol. förbättr.	oförbättr. rad	död
Myositis ossificans	1	Utrymn. av haematom + exstirp. av kapsel + raphi av muskel .	1	—	—
Varices anticruris	1	Exstirpation	1	—	—
„ „	1	Hög underbindning + injektion .	1	—	—
„ „	2	Injektionsbehandling	2	—	—
Hallux rigidus	1	Arthroplastik	1	—	—
„ valgus	1	Exstirp. av bursa + senplastik .	1	—	—
Unguis incarnatus	1	Operation enl. König	1	—	—
„ „	2	Operation enl. Aleman	2	—	—
Contractura dig. ped.	1	Tenotomi av sträcksenan	1	—	—
Deformitas dig. ped.	1	Exarticulation	1	—	—
Defectus cutis	1	Hudtransplantation enl. Thiersch .	1	—	—
Haematoma subungual	3	Evulsio unguinis	3	—	—
XXVIII.					
Abscessus. Phlegmone. Furunculus	59	Incision	59	—	—
Vulnus	62	Revision + suture	62	—	—
„ infectum	13	Incision	12	—	1
„ c. abscis. tendinis	4	Sensuture	4	—	—
„ sclopetarium	7	Excision + extraktion + suture .	7	—	—
„ „ c. fract. tib.	1	Revision + osteosynthes	1	—	—
„ sclop. c. rup. art. axill.	1	Revision + ligatur av art. axill. .	1	—	—
Lipoma	1	Exstirpation	1	—	—
Chondroma	1	„	1	—	—
Enchondroma	1	Excochleation	1	—	—
Ganglion	2	Exstirpation	2	—	—
Verruca	2	„	2	—	—
Condylomata accumin.	1	Paquelin	1	—	—
Corpus alienum	13	Incision + extraktion	13	—	—
Haematoma	2	Incision + utrymning	2	—	—
Tendovaginitis supp.	4	Klyvning av senskida + drän. . .	4	—	—
Lymphadenitis supp.	10	Incision + drän.	10	—	—
Hidradenitis supp.	4	„ + „	4	—	—
Sepsis	1	Blodtransfusion	1	—	—
Periostitis supp.	1	Incision	1	—	—
Osteitis tbc. costae	2	Resectio costae	2	—	—
Arthritis supp. poll.	1	Arthrotomi + drän.	1	—	—
Osteitis chron.	1	Sekvestrotomi	1	—	—
Anaemia sec.	4	Blodtransfusion	4	—	—
Paronychia	8	Evulsio unguinis	8	—	—
Onychogryphosis	1	Exstirpation	1	—	—
Summa	912	Summa	901	—	4

1 Nr 142, vol. 18 år, Vulnus infect. antibrachii sin. c. lymphadenit. axillæ + Septicæmia. —

2 Därav 7 kvarligga.

Tab. 17. Å garnisonssjukhuset å Karlsborg operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1938.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
III.					
Otitis med. ac. purul.	3	Paracentes	3	—	—
IV.					
Epistaxis	1	Bränning med kromsyrepärle . . .	1	—	—
V.					
Tonsillitis ehron.	2	Tonsillektomi	2	—	—
Angina phlegmonosa	2	Incision	2	—	—
XVI.					
Appendicitis ac.	2	Appendektomi	2	—	—
, , gangr.	3	, + p. p. s.	3	—	—
XVII.					
Hernia ing. mob.	6	Op. enl. Bassini-Girard	6	—	—
XXVII.					
Fractura fibulae	1	Gånggips	1	—	—
Hydrops genus	4	Arthrocentesis	4	—	—
XXVIII.					
Vulnus	2	Suturer	2	—	—
Phlegmon	3	Incision	3	—	—
Summa	29	Summa	29	—	—

Tab. 18. Å garnisonssjukhuset i Boden operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1938.

1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven frisk el. förbättr.	oförbät- trad	död
III.					
Otitis med. ac. purul.	19	Paracentes	14	—	—
„ „ „ v. subac. purul. + mastoiditis	14	Uppmejsling av proc. mastoid. . .	13	—	—
Abscessus in mastoidit. op. . . .	1	Revision	1	—	—
Mastoidit. op.	3	Sekundärsutur	3	—	—
Otitis med. chron. ev. c. cholestea- tomate	2	Radikalop. med hörselgångsplastik	2	—	—
Otitis med. chron.	1	Kons. radikalop m. hörselgångs- plastik	1	—	—
Mastoidit. subac. + absce. perisin. .	2	Uppmejsling, friläggning, drän. . .	2	—	—
Meningitis cerebrospinalis purul. ex otit.	1	Uppmejsling, fril. av dura, provp. av cerebr. sinus + drän. Holmgren	1	—	—
IV.					
Devitio septi narium	1	Submukös septumresektion	1	—	—
Sinusitis max. ac. v. subac.	21	Punktion	4	—	—
„ „ „ subac. v. chron.	9	Endonasaltrepanation	7	—	—
„ „ „ ethmoidalis chron.	1	Ethmoidectomy	1	—	—
Varices septi narium	1	Kaustik	1	—	—
Polypus nasi	1	Evulsio	1	—	—
V.					
Furunculus v. absce. faciei	2	Incision	2	—	—
Angina phlegm. + Peritonsill. . . .	10	„	6	—	—
Fract. coll. mandib. c. lux. capit. .	1	Exstirpat. av caput.	1	—	—
Tonsillit. chron. v. hypertrophia tons.	9	Tonsillectomia bilat.	1	—	—
Granuloma radicis dentis	2	Rotspetsresektion enligt Partsch .	2	—	—
VI.					
Laryngitis tuberculosa	1	Diatermistick	1	—	—
Corpus alienum oesophagi	1	Extractio per oesophagoscopiam . .	1	—	—
VII.					
Struma nodosa	1	E nukleationsresektion	1	—	—
VIII.					
Pleuritis exsud.	4	Thoracocentesis + ev. thoracoscopi	—	—	—
Empyema pleurae	6	Resect. cost. + thoracotomia . . .	6	—	—
XI.					
Cholelithiasis + Cholecystitis ac. gangr. v. phlegm.	1	Cholecystectomy, dränage	1	—	—
XXIV.					
Hydrocele testis	1	Operation enl. Winkelmann	1	—	—
Spermatocoele	1	Exstirpation	1	—	—

¹ Därav 5 fr. a. avd. — ² D:o 1. — ³ D:o 16 och 1 dubbelsidig. — ⁴ Därav 2 dubbelsidig. — ⁵ Därav fr. a. avd. 4. — ⁶ D:o 8. — ⁷ Fr. a. avd.

	1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskrivn	frisk el. förbättr.	oförbätt- rad	död
XXVI.						
Cysta dermoides sacralis	1	Exstirpation	1	—	—	—
XXVII.						
Hallux valgus	1	Op. enl. Mayo	1	—	—	—
Contractura cicatr. dig. man.	1	Exarsculatio dig.	1	—	—	—
Digitus malleus ped.	1	Ledresektion, senplastik	1	—	—	—
Luxatio habitual. humeri	1	Fri bentransplantation enl. Eden-Hybbinette	1	—	—	—
Osteomyelit. chr. sept. claviculae	1	Uppmejsling, sequestrotomi	1	—	—	—
Osteit. sept. metacarp. v. dig. man.	2	Incision. uppmejs., utskrapning	2	—	—	—
Corpus lib. art. cubiti	1	Arthrotomi + extraktion	1	—	—	—
Hygroma bursae praepatell.	1	Exstirpation	1	—	—	—
, , achillisi	1	, ,	1	—	—	—
Lymphadenit. ac. sept. supp. axillae	3	Incision	3	—	—	—
Panaritium	2	, ,	1	—	—	—
Unguis incarnatus	1	Op. enl. König	1	—	—	—
Varices	5	Hög underbindn. + inj. 50 % glykos	5	—	—	—
, ,	2	Injektionsbehandling	2	—	—	—
Fractura claviculae	1	Blodig repos. + metalltråd	1	—	—	—
, oss. navicul	1	Extirpation av benfragment	1	—	—	—
, lunat. man.	1	Ulnaförlängning	1	—	—	—
, phal. dig. man.	1	Reposition, gipsförband	1	—	—	—
, anticurur. v. tib. v. fib.	1	, , gips	1	—	—	—
, anticururis	2	Blodig reposition, osteosyntes	2	—	—	—
Luxatio compl. dig. man.	2	Sutur + reposition	2	—	—	—
Laesio menisci genus	2	Arthrotomi + meniskexstirp.	2	—	—	—
, susp.	1	, expl.	1	—	—	—
Haemarthrosis genus	2	Punktion + gips	2	—	—	—
Abscisio tendinis	2	Sensutur	2	—	—	—
Clavus ped. c. bursitide	1	Extirp. av clavus och bursa	1	—	—	—
Corpus alienum plant. ped.	1	Extraktion	1	—	—	—
Ganglion carpi v. manus	1	Exstirpation	1	—	—	—
XXVIII.						
Vulnus	2	Ev. excision, sutur	2	—	—	—
Abscessus, phlegmone, furunculus, carbunculus	14	Incision	13	—	—	—
Hidroadenit. supp. axill.	1	, ,	1	—	—	—
Heamatoma	1	, ,	1	—	—	—
Lipoma	1	Extirpation	1	—	—	—
XXIX.						
Anaemia secundaria v. grav.	2	Blodtransfusion enl. Jeanbreau	2	—	—	—
Status post op.	2	, ,	—	—	—	—
, ,	2	Frläggning för intravenöst dropp	—	—	—	—
Summa	185	Summa	138	—	—	—

¹ Därav fr. a. avd. 1. — ² Avförda å annat ställe. — ³ Därav fr. a. avd. 40, dubbelsidig op. 3, annorstädes avförda 4.

1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven frisk el. förhållr.	oförhåll- rad	död
XXVII.					
Tendovaginit. ac. supp. dig. man.	1	Incision + drain.	1	—	—
Pyarthrosis art. interphal. dig. man.	1	Arthrotomi + drain + gips	1	—	—
Haemarthros genus	2	Arthrocentes + utspolning	2	—	—
Synovitis chron.	1	Arthrotomia explor. + provexcis. .	1	—	—
Ruptura menisci	2	Arthrotomi + meniskektomi	2	—	—
Corpus mobil. genus	1	„ + extirp.	1	—	—
Condromalasia patellæ	1	„ + excis. av brosk	1	—	—
Hygroma praepatellaris	1	Exstirpation	1	—	—
Abscessus reg. glutealis	1	Incision + drain.	1	—	—
Fractura colli humeri	1	1) Kirschners sträck	—	—	—
		2) Blodig. repos. + osteosyntes . .	1	—	—
XXVIII.					
Septichaemia	1	Blodtransfusion enl. Jeanbrau . .	—	—	¹ 1
Summa	67	Summa	65	—	2

¹ Nr 342.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
VID FLYGVAPNET ÅR 1938

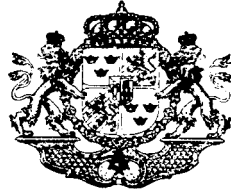
AV

CHEFEN FÖR FLYGVAPNET

STOCKHOLM 1939

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
391794

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES AERIENNES EN 1938

PUBLIÉ PAR

LE CHEF

TILL KONUNGEN

I enlighet med föreskrift i instruktion för chefen för flygvapnet får jag härmed i underdånighet avgiva berättelse rörande hälso- och sjukvården vid flygvapnet under år 1938.

Stockholm 29 april 1939.

Underdånigst

T. Friis.

Chef för flygvapnet

E. Westerberg.

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Stl.
1. Läkarpersonalen	1
2. Sjukvårdspersonalen	2
3. Sjukvårdsmaterielen m. m.	2
4. De sanitära förhållandena vid flygtruppförbanden m. m.	3
5. Läkarundersökningar av flygande personal	6
6. Olycksfall i samband med flygning	6
7. Sjuklighet och sjukvård	7
8. Tandvård	8
9. Sjuktransportflygningar	9

TABELLBILAGOR.

Tab. 1. Resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1934—1938	13
2. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1934—1938	13
3. Resultatet av läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1929—1938	14
4. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1929—1938	14
5. Olycksfall i samband med flygning åren 1929—1938	15
6. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1938	16
7. Dödligheten bland flygvapnets manskap inom olika truppförband och efter ålder åren 1936—1938	19
8. Sjukligheten bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1938	20
9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1938	20
10. Smittsamma könsjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom flygvapnet år 1938	20
11 a. Skyddskoppypning av manskap vid flygvapnet år 1938	21
11 b. Sjuklighet på grund av skyddskoppypning vid flygvapnet år 1938	21
12. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1937—30 juni 1938	21

TABLES DES MATIÈRES.

TEXTE.

	Page
1. Personnel des médecins	1
2. Personnel du service médical	2
3. Matériaux pour le service médical etc.	2
4. Etat sanitaire aux régiments d'aviation	3
5. Examens médicaux des pilotes	6
6. Accidents d'aviation	6
7. Morbidité et soins aux malades	7
8. Soins aux dents	8
9. Transferts des malades par aviation	9

TABLEAUX.

Tabl. 1.	Résultat des examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation en 1934—1938	13
	Nombre des examinés, Approuvés, Non approuvés, Approuvés %.	
2.	Causes de réformation parmi ledit personnel, constatées aux examens médicaux en 1934—1938	13
	Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons, Totaux.	
3.	Résultat des examens médicaux du personnel, entré au service d'aviation, en 1929—1938	14
	Vr Tabl. 1.	
4.	Causes de réformation parmi ledit personnel, constatées aux examens médicaux en 1929—1938	14
	Vr Tabl. 2.	
5.	Accidents d'aviation au cours des années 1929—1938	15
	Nombre des accidents d'aviation avec une issue mortelle, Personnel. Groupe A: Mort dans 90 jours; Gr. B: Lésion grave; Gr. C: Lésion de peu d'importance.	
6.	Maladies parmi les hommes des régiments d'aviation en 1938.	16
7.	Mortalité et causes de décès parmi les conscrits en 1936—1938	19
8.	Morbidité parmi les hommes des régiments d'aviation en 1938	20
	<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Restés de l'année précédente. Col. 4—6: Malades entrés par âge. Col. 7—18: Malades entrés par mois. Col. 19: Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. Col. 22: Total des malades (restés et entrés). Col. 23: Sortis capables de reprendre leur service militaire. Col. 24: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décédés. Col. 26: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
9.	Certaines maladies épidémiques par mois en 1938	20
	Scharlakansfeber: Scarlatina; Mässling: Morbilli; Nervfeber: Typhus; Röd-sot: Dysenteria; Difteri: Diphtheria; Pässjuka: Parotitis; Kikhosta: Per-tussis; Influensa: Influenza; Akut barnförlamning: Poliomyelitis anterior acuta; Sömnssjuka: Encephalitis lethargica; Epidemisk hjärnhinneinflammation: Meningitis cerebrospinalis epidemica.	
10.	Maladies vénériennes parmi les hommes des régiments d'aviation en 1938	20
11 a.	Vaccination et revaccination des forces aériennes en 1938	21
	Nombre d'incisions. Nombre des (re)vaccinés. Nombre des inspectés. Nombre des hommes réageant contre la vaccine. Nombre des malades non réageant contre la vaccine (re)vaccinés de nouveau, resp. non (re)vaccinés de nouveau. Nombre de vaccinés réageant % des inspectés.	
11 b.	Morbidité par suite de la (re)vaccination aux forces aériennes en 1938.	21
	Nombre des (re)vaccinés qui ont été inspectés. Génés de revaccination: nombre des malades, nombre des malades par 100 inspectés, nombre des jours aux hôpitaux en tout et par chaque malade, nombre des jours des malades restant à la troupe en tout et par chaque malade, nombre de jours des malades délivrés de certains exercices en tout et par chaque malade, totaux.	
12.	Dépenses pour le service sanitaire des régiments, faites au cours de 1/7 1937—30/6 1938	21
	<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Nombre de jours de service. Col. 3: Dépenses (cour.) Col. 4—12: Dépenses par jour et par soldat en öre. Col. 4: Renouvellements des matériaux. Col. 5: Entretien. Col. 6: Fournitures. Col. 7: Médicaments. Col. 8: Séjour à l'hôpital. Col. 9: Transferts. Col. 10: Pour épidémies. Col. 11: Dépenses diverses. Col. 12: Totaux.</i>	

1. Läkarpersonalen.

Flygförbanden.

Från och med den 1 juli 1938 har å flygvapnets stat upptagits ytterligare en beställning såsom flygläkare av 1. graden.

Till befattningen ifråga utnämndes samma dag marinläkaren av 2. graden vid marinläkarkåren i flottans reserv E. V. Nyström.

Den nyutnämnde befattningshavaren har beordrats till tjänstgöring vid Svea flygflottilj.

Förläggningar utom ordinarie förläggningsort.

För upprätthållandet av läkarvården vid del av flygförband, som i utbildningssyfte varit förlagda utom ordinarie förläggningsort, har under året erfordrats extra läkare, under sammanlagt c:a 16 månader enligt följande fördelning: Karlsborg 6 månader, Fårösund 3½ månader, Rinkaby 3 månader, Hästholmen 2 månader samt Visingsö och Skillingaryd 1½ månad.

Läkarvården har vid Karlsborg bestridits av därstädes tjänstgörande militärläkare, till vilken med stöd av nådiga brev den 4 februari och 29 april särskild ersättning härför utbetalts. Vid Rinkaby har läkarvården under två månader upprätthållits av tvenne värnpliktiga läkare. I alla övriga fall, d. v. s. under sammanlagt tio månader, har läkarvården ombesörjts av civil läkare, med vilken särskilt avtal träffats. Vanligen hava dessa läkare av kostnadsskäl varit medicine kandidater, vilka erhållit medicinalstyrelsens förordnande att såsom extra läkare tjänstgöra vid ifrågavarande förband.

Värnpliktiga läkare.

Med stöd av nådiga brevet den 13 juli 1928 hava efter framställning från chefen för flygvapnet under året nio värnpliktiga läkare beordrats fullgöra dem åliggande facktjänstgöring vid flygvapnet. Av dessa hava två, såsom ovan nämnts, tjänstgjort vid tillfällig förläggning å Rinkaby. De övriga hava fördelats till tjänstgöring vid resp. flottiljer och flygkrigsskolan.

Läkarnas utbildning m. m.

Med stöd av kbr den 12 mars 1938 har förste flygläkaren C. E. Westerberg såsom ombud för Sverige deltagit i Röda Korsets sextonde internationella konferens i London den 20—24 juni 1938.

I anslutning till samma nådiga beslut beordrades Westerberg genom generalorder den 17 mars 1938 att dessutom bedriva studier vid brittiska flygvapnet beträffande läkarundersökningar av flygare m. m. under tiden den 14—19 juni 1938.

Med stöd av en den 20 maj 1938 utfärdad generalorder har Westerberg

jämväl deltagit i den konferens, som avhållits i Luxemburg under tiden den 1—4 juli 1938 av Comité International de Médecine militaire och Office International de documentation de Medecine militaire.

Jämlikt de nya grundstadgar för Svenska Röda Korset, vilka fastställts av Kungl. Maj:t den 10 december 1937 att gälla från och med 1938 års ingång, äger numera förste flygläkaren i likhet med generalfältläkaren och marinöverläkaren rätt att närvara vid överstyrelsens förhandlingar samt därvid yttra sig och väcka förslag i frågor, som röra Svenska Röda Korsets medverkan vid sjukvården i krig.

2. Sjukvårdspersonalen.

Intill den 1 juli 1938 har sjuksköterskebefattning funnits upptagen endast på flygkrigsskolans stat. Från och med nämnda datum är emellertid en dylik befattning upptagen jämväl för varje flottilj. Sedan dessa befattningar under året tillsatts, tjänstgöra sålunda nu sex sjuksköterskor vid flygvapnet.

I 1938 års berättelse anmäldes, att ett ökat behov av sjukvårdare föreläge vid flygvapnet samt att detta behov beräknades bli avhjälpt, i och med att vid inskrivningarna av värnpliktiga från och med år 1938 vissa värnpliktiga komme att uttagas såsom sjukvårdare vid flygvapnet. I avvaktan på att denna organisation skall träda i funktion, hava under året vid varje flottilj samt vid flygkrigsskolan två värnpliktiga, tillhörande ersättningsreserven, utbildats såsom sjukvårdare.

Utbildningen av det fast anställda sjukvårdsunderbefälet sker, med hänsyn till den ringa numerären, fortfarande icke vid flygvapnet, utan rekryteras dessa befattningar med vid armén eller marinen utbildad personal. Någon större olägenhet härav har hittills icke yppat sig.

Däremot har det framhållits såsom önskvärt, att flygvapnet, som för närvarande saknar beställningar såsom sjukvårdsunderofficerare, erhöle dylika. Härigenom skulle skapas befordringsmöjligheter för väl vitsordade sjukvårdsfurirer, vilka nu icke äga någon möjlighet till vidare befordran, ett förhållande, som måste anses otillfredsställande och vilket dessutom kan inverka menligt på rekryteringen av det fast anställda sjukvårdsunderbefälet. Vidare skulle härigenom såsom uppbördsmän för sjukvårdsförråd kunna erhållas underofficerare, vilka vore utbildade såväl i sjukvårds- som förvaltningstjänst. Hela frågan bjuder emellertid på vissa organisatoriska svårigheter och är för närvarande föremål för vidare utredning.

3. Sjukvårdsmaterielen m. m.

För de nya sjukavdelningarna vid Jämtlands och Svea flygflottiljer samt Flygkrigsskolan har med anlitande av den del av anslaget till engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel, som avser sjukvårdsmateriel, anskaffats möbel-, instrumental- och övrig utrustning för en sammanlagd kostnad av c:a 26 000 kronor, fördelade på de berörda flygförbanden med

resp. 7 500, 10 500 och 8 000 kronor. På samma anslag har jämväl anskaffats möbelutrustning för sjuksköterskans rum i sjukhuset vid Västmanlands flygflottilj.

Det ordinarie sjukvårdsanslaget har, förutom för vissa kompletterande anskaffningar av sjukhusinventarier, bland annat anlitats för inköp av ett nytt röntgenrör för flygkrigsskolans röntgenanläggning. Vidare har på samma anslag inköpts förbandslådor för flygplan till en kostnad av 1 300 kronor.

Slutligen har från sjukvårdsanslaget jämväl bestridits kostnader, uppgående till c:a 9 700 kronor, för anskaffning av viss mobiliseringsutrustning av sjukvårdsmateriel.

4. De sanitära förhållandena vid flygförbanden m. m.

Under det gångna året har en synnerligen livlig verksamhet ägt rum vid flottiljer och flygkrigsskolan såväl beträffande nybyggnads- som istandsättningsarbeten, varvid i huvudsak det program följts, som uppgjorts på grundval av 1936 års försvarsbeslut. Genom de arbeten, som utförts, hava på de berörda platserna synnerligen stora förbättringar vunnits såväl beträffande manskapets förläggning som beträffande utspisnings- och marketenteriförhållanden, badmöjligheter m. m. En sammanfattande översikt rörande vid årsskiftet avslutade eller igångsatta arbeten av ifrågavarande slag må här meddelas.

Västmanlands flygflottilj.

Värmecentralen var vid årsskiftet ombyggd och väntades inom den närmaste tiden kunna tagas i bruk.

Genomgripande underhållsarbeten hava vidtagits i samtliga tre kaserner samt i mässbyggnaden för underofficerare och manskap.

Manskapsköket är delvis ombyggt samt har försetts med fullt modern teknisk och maskinell utrustning.

Rörande flottiljens utflyttande till Hässlö pågår utredning.¹

Roslagens flygflottilj.

Vid flottiljen hava uppförts två kaserner, en ekonomibyggnad, innehållande värmecentral, kök, matsal och bad, tre mässbyggnader för resp. officerare, underofficerare och manskap samt en vaktbyggnad.

Uppförandet av en för sjukavdelning och intendenturförråd gemensam byggnad har påbörjats.

Beträffande vattenförsörjningen pågår förberedelser för anläggandet av reningsverk med pumpstation vid Rönningesjön. Ledningar från nämnda vattenverk äro delvis lagda.

Östgöta flygflottilj.

Nybyggnads- och istandsättningsprogrammet för denna flottilj har avsetts att genomföras först under budgetåret 1938/1939 och 1939/1940.

¹ Underdånig framställning har sedermera ingivits den 4 mars 1939

Under år 1938 har härvid ytterligare en divisionsbarack ombyggts och moderniserats. Härigenom hava de särdeles markanta brister, som sedan länge vidlådit förlägningsförhållandena vid flottiljen, till större delen avhjälpes.

Synnerligen framträdande brister förefinnas emellertid fortfarande beträffande sjukvårdslokalerna vid flottiljen. Riksdagens militieombudsman har efter inspektion av flottiljen den 20 maj 1938 i skrivelse till flygförvaltningen bl. a. framhållit följande: »De nuvarande sjuklokalerna befunnos vara synnerligen primitiva och i mycket dåligt skick. — — — Anordnandet av nya och ändamålsenliga sjuklokaler vid etablissemnet måste därför anses såsom ett av de angelägnaste arbeten, vars utförande icke längre kan uppskjutas». I sin svarsskrivelse härå framhåller flygförvaltningen, att i byggnadsplanen för 1939/1940 upptagits nybyggnad av en sjukpaviljong och att med hänsyn härtill några reparationsarbeten å den nuvarande sjukhusbyggnaden, vilken avses skola rivas under år 1939, icke anses böra vidtagas, men att ämbetsverket med det snaraste kommer att utreda sjukhusfrågan och, så snart medel stå till förfogande, igångsätta nybyggnadsarbeten för det nya sjukhuset.

Jämtlands flygflottilj.

Vid flottiljen hava uppförts två kaserner, kanslibyggnad, innehållande jämväl officersmäss, mässbyggnad för manskap, vaktbyggnad samt sjukpaviljong.

Matsalsbyggnaden är iståndsatt samt i viss utsträckning ombyggd. Köket har försetts med fullt modern teknisk och maskinell utrustning.

Flygkrigsskolan.

Nyuppförda äro ekonomibyggnad, värmecentral med badinrättning samt mässbyggnad för manskap.

Ytterligare en förlägningsbarack har ombyggts och moderniserats.

Den barack, i vilken sjukavdelningen varit inrymd, har likaså ombyggts och moderniserats. Härvid har byggnaden i större utsträckning än förut tagits i anspråk för sjukvårdens räkning. Den på detta sätt utökade och nyinredda sjukavdelningen är väl lämpad för sitt ändamål och torde fylla alla de anspråk, man har rätt att ställa på en sjukavdelning vid flygkrigsskolan. Den återstående delen av baracken är avsedd såsom förlägningsutrymme för underbefäl. Medelst användande av en reservdörr kan emellertid dessa utrymmen sättas i förbindelse med sjukavdelningen. Vid trängande fall, såsom vid epidemier eller i övrigt ökad sjuklighet, kan sålunda dessa lokaler, efter utrymning av där förlagt manskap, med fördel användas såsom reservsjuksalar.

Västgöta flygflottilj.

Värmecentral med bad- och tvättinrättning är under uppförande.

Inom matsalsbyggnaden har köket rivits. Avsikten är att denna del av byggnaden skall nyuppföras, samtidigt som byggnaden delvis ombygges och moderniseras.

Göta flygflottilj.

Preliminär situationsplan har uppgjorts.

Svea flygflottilj.

Under året hava uppförts kanslibyggnad, tre kaserner, ekonomibyggnad, innehållande värmecentral samt kok- och matinrättning, personalbyggnad, mässbyggnad för underofficerare och manskap samt vaktbyggnad.

Under uppförande äro gymnastik- och skolsalsbyggnad, innehållande jämväl bad- och tvättinrättning, samt byggnad för sjukhus, intendenturförråd och dubblerad värnpliktsförläggning.

Sammanförandet av sjukvårdslokaler, intendenturförråd och förlägningslokaler för manskap i en och samma byggnad är huvudsakligen betingat av kostnadsskäl. Detta arrangemang medför dock samtidigt den fördelen, att förlägningslokalerna för manskap, vilka äro förbundna med sjukvårdslokaler, medelst en reservdörr, vid trängande fall kunna tagas i anspråk såsom sjukhusutrymmen.

Övningsplatsen Fårösund.

De hygieniska förhållandena i Fårösunds samhälle äro fortfarande icke tillfredsställande. Inom flygvapnets område är dricksvattnet av bakteriologiskt oklanderlig beskaffenhet endast i en av de fyra till området hörande brunnarna, varför de övriga tre brunnarna måst avstängas.

För att ernå förbättrade hälsovårdsförhållanden inom samhället gjorde flygförvaltningen och marinförvaltningen redan den 29 oktober 1936 gemensam hemställan hos länsstyrelsen, att vad som i hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919 är föreskrivet om stad skulle i tillämpliga delar gälla även för Fårösunds samhälle. De kommunala myndigheterna, vilka beretts tillfälle avgiva yttrande över denna framställning, hava emellertid avstyrkt densamma men däremot godkänt ett uppgjort förslag till hälsovårdsordning för samhället.¹

Riksdagens militieombudsman har efter en av honom under augusti månad 1938 företagen inspektion av flygvapnets etablissement i Fårösund bland annat framhållit nödvändigheten av att åtgärder vidtagas för att vid etablissementet erhålla ett tillfredsställande dricks- och hushållsvatten.

Enligt vad det upplysts, har numera inom det område i Fårösunds samhälle, där befälsbostäder för Gotlands kustartillerikår skola förläggas, ett brunnshåll upptagits, vars vattenmängd beräknas bliva tillräcklig jämväl för flygetablissementens behov. För detta ändamål erfordras emellertid viss utbyggnad av den planerade pumpstationen jämte tillhörande ledningar.

Plan för anläggande av avloppsledning inom samhället har uppgjorts. Arbetet beräknas igångsättas, så fort avgörande träffats rörande förläggandet av kustartillerikårens befälsbostäder inom samhället.

Byggnadsplaneområdet för samhället är fastställt och byggnadsplan lär även vara upprättad, ehuru ännu ej fastställd.

¹ Genom beslut den 17 mars 1939 har sedermera länsstyrelsen fastställt »Hälsovårdsordning för Fårösunds samhälle i Bunge socken».

5. Läkarundersökningar av flygande personal.

Resultaten av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildning av den för flygtjänstgöring avsedda personalen för åren 1934—1938 samt av de årliga undersökningarna av personal i flygtjänst för åren 1929—1938 finnas statistiskt sammanställda i tabellerna 1—4.

Tab. 1 utvisar resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal. För året utgör antalet godkända 83 % av samtliga undersökta. Uppdelas de undersökta i de båda kategorierna avseende tjänstgöring såsom flygförare resp. spaningsofficerare hava inom den förstnämnda gruppen 82 % och inom den sistnämnda 92 % av de undersökta godkänts.

Tab. 2 anger de orsaker, som föranlett kassation av de inryckande.

Tab. 3 utvisar resultatet av de årliga undersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal. I tabellen äro icke medräknade de fall, där flygare genom sjukdom eller olycksfall för längre eller kortare tid försatts ur flygtjänstgöring utan att föranstaltande om särskild läkarundersökning för ändamålet enligt gällande bestämmelser behövt äga rum.

Under år 1938 hava på grund av sjukdom två av de undersökta underkänts för fortsatt flygtjänstgöring. Orsakerna hava varit i det ena fallet hjärtsjukdom (flimmerarytmi) och i det andra fallet njursten, vilken föranlett dubbelsidigt operativt ingrepp.

I ett fall har flygtjänstgöring medgivits endast såsom flygspanare. Orsaken var härvidlag kvarstående men efter ett under året inträffat olycksfall i samband med flyghaveri.

Tab. 4 anger de orsaker, som beträffande i flygtjänstgöring varande personal givit anledning till flygtjänstgöringens avbrytande.

6. Olycksfall i samband med flygning.

De olycksfall i samband med flygning, som ägt rum under tiden 1929—1938, finnas sammanställda i **Tab. 5**. Denna upptager för de olika kalenderåren dels antalet flyghaverier med dödlig utgång, dels antalet olycksfall, fördelade på olika personalkategorier. Olycksfallen äro indelade i tre grupper, nämligen olycksfall med dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet, svåra skador och lätta skador.

Under år 1938 hava förekommit sju *flygolyckor med dödlig utgång*, varvid elva personer, tillhörande flygvapnet, omkommit. Vid en av dessa flygolyckor, vilken drabbade ett ambulansflygplan under sjuktransportflygning, dödades förutom föraren och mekanikern jämväl tre civila personer, nämligen medföljande läkare, sjuksköterska och patient. Ett haveri inträffade under överflygning av Östersjön, varvid samtliga ombordvarande, två officerare och ett under-

befäl, omkommo. Ett annat haveri skedde under blindflygning; härvid omkommo såväl föraren som säkerhetsföraren. I tvenne fall har föraren förolyckats under ensamflygning. I två fall slutligen har endast en av två ombordvarande omkommit, under det att den andra, i ena fallet föraren och i andra fallet spanaren, undkommit utan skada. Dödsorsaken var i båda dessa fall drunkning.

En *svår skada* har under året drabbat en officer vid störtning på grund av motorstopp. Skadan bestod av brott på skallbasen, vänstra nyckelbenet, två ryggkotor samt bägge sken- och vadbenen. Av dessa var brottet å höger underben komplicerat och har givit upphov till långvariga besvär. Skadan nödvändiggjorde sjukhusvård i c:a två månader samt föranledde fullständig tjänsteduglighet i sammanlagt cirka åtta månader. Efter denna tid medgavs partiell tjänstgöring och även flygtjänstgöring såsom spanare. Vid 1938 års utgång, cirka elva månader efter skadan, hade ännu icke flygtjänstgöring såsom flygförare medgivits.

Lättare skador, huvudsakligen i form av kontusioner och mindre sårskador, hava förekommit i sammanlagt fyra fall.

Förutom ovannämnda skador i direkt samband med flyghaverier hava under året inträffat två svåra skador genom slag av propeller (komplicerat underarmsbrott resp. revbensbrott med blödning i lungsäcken).

7. Sjuklighet och sjukvård m. m.

Sjukvården. Genom kbr den 15 augusti 1938 hava bestämmelser angående åtnjutande av fri sjukvård m. m. för flygvapnet tillhörande personal utfärdats.

Sjukligheten. De vanligast förekommande sjukdomarna hava varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, hudens och matsmältningsorganens sjukdomar. Av den första gruppen må främst nämnas halsfluss (259 fall), vaccinationsbesvär (46) och influensa (42). Av dessa förorsakade enbart halsfluss nära 1 500 sjukdagar. Bland de andra grupperna märkas främst bronchiter (138), inflammationer i svalg och matstrupe (168) samt böldsjukdomar i hud och bindväv (78). De vanligaste skadorna hava varit ledvrickningar (103), kontusioner och sårskador (119), skoskav (41), muskel och senbristningar (58) samt benbrott (18). Se närmare **Tab. 6**.

Enligt **Tab. 8** var hela antalet under år 1938 vårdade 1 518, varav 1 508 nyinsjuknade. Då det dagliga medeltalet tjänstgörande uppgick till 1 479 blir alltså antalet nyinsjuknade 1·02 % av medelpresensstyrkan mot 1·38 % föregående år. Av tjänstgöringsdagarna åtgingo 2·09 % för sjukvård; av de olika förbanden visar Flygkrigsskolan den högsta siffran, 3·05 % och Jämtlands flygflottilj den lägsta eller 1·22 %.

Dödligheten bland manskapet framgår av **Tab. 5** och **7**.

De epidemiska sjukdomarnas frekvens har under året varit mycket låg; deras utbredning under olika årstider och vid olika flygförband anges i **Tab. 9**.

De smittsamma könssjukdomarna visa, vad gonorrhé beträffar, under år 1938 en ökning, i det att av i tjänst varande manskap 21 fall inträffat mot 10 fall föregående år. Därutöver hava 3 värnpliktiga varit behäftade med sjukdomen vid inställelsen till tjänstgöring. Intet fall av syfilis har förekommit under året (**Tab. 10**).

Skyddskoppsympningen. Enligt **Tab 11 a** var antalet revaccinerade 1 641, varav med 2 snitt 1 640; reaktion visade 94 % av de revaccinerade. Primöympning förekom i 37 fall, alla med 2 snitt; av dessa reagerade 35 eller 95 %. **Tab. 11 b** visar av ympningen föranledd inskränkning i tjänstedugligheten. Nedsatt tjänstbarhet visade 19 % av de såsom primöympningar angivna fallen mot blott 3·5 % av revaccinationsfallen; inskränkningen i tjänstedugligheten varade i 4·9 dagar per man bland de förra och 2·7 bland de senare.

Kostnaderna för de olika flygförbandens sjukvård angivas i **Tab. 12**. Genomsnittskostnaden per man och dag var vid Roslagens flygflottilj anmärkningsvärt hög, 5·82 öre, under det att den vid samtliga övriga förband icke översteg 3 öre. De högre kostnaderna vid Roslagens flygflottilj hänföra sig främst till utgifter för underhåll av materiel, medikamenter, sjukhusvård och transporter.

8. Tandvård.

Genom kbr den 16 januari 1935 har medgivits, att hären tilldelade värnpliktiga tandläkare må, efter av vederbörande myndighet vid flygvapnet gjord framställning, i mån av tillgång och i den utsträckning, generalfältläkaren bestämmer, beordras att vid flygvapnet fullgöra dem åliggande facktjänstgöring.

På grund av bristande tillgång har flygvapnet under året fått disponera värnpliktig tandläkare under en tid av endast c:a 3 månader. Tjänstgöringen har härvid fördelats med 1½ månad vid Flygkrigsskolan, 1 månad vid Västmanlands flygflottilj och 2 veckor vid Roslagens flygflottilj.

I viss utsträckning har dock härutöver liksom tidigare viss tandvård beretts flygvapnets personal vid armén tillhörande tandpolikliniker, nämligen Garnisonssjukhusets i Stockholm tandpoliklinik samt vid Kungl. Livgrenadjärregementets tandpoliklinik i Linköping.

Förslag till ett mer rationellt ordnande av tandvården vid flygvapnet har uppgjorts och överlämnats till arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse. I detta föreslås, att tandvården, där så låter sig göra, meddelas vid för armén och flygvapnet gemensamma tandpolikliniker samt att dessutom värnpliktig tandläkare beordras tjänstgöra vid varje flygflottilj (flygkrigsskolan) under två månader årligen. För att fylla dessa önskemål, vilka äro uttryck för flygvapnets minimibehov, beräknas en ökad tilldelning av fyra värnpliktiga tandläkare till armén bliva erforderlig.

Kostnaderna för tandvård åt manskap hava såsom hittills bestridits från anslaget för specialvård m. m. Sammanlagda kostnaderna uppgingo under budgetåret 1937/1938 till 4 101 kronor. Fördelas denna summa på totalantalet tjänstgöringsdagar, blir kostnaden per man och dag 0·9 öre.

9. Sjuktransportflygningar.

Vid 1938 års ingång disponerade flygvapnet över fyra sjuktransportflygplan, av vilka två flygplan voro uppställda i Boden (byggda år 1935, resp. 1928), ett flygplan vid Östersund (byggt år 1933) samt ett flygplan vid Hägernäs (byggt år 1934).

Den 16 oktober 1938 drabbades det svenska ambulansflyget av en svår olycka, i och med att det vid Östersund placerade flygplanet vid utförande av en sjuktransportflygning under dimma kolliderade med en bergtopp och totalhavererade. Vid haveriet dödades samtliga fem ombordvarande, nämligen förare och mekaniker samt medföljande läkare, sjuksköterska och patient. Genom detta totalhaveri reducerades sjuktransportflygplanens antal från fyra till tre.

Omedelbart efter olyckan igångsattes inom flygledningen undersökningar rörande lämplig typ av flygplan såsom ersättning för det förolyckade flygplanet. En av de ledande principerna härvid var fortfarande, att flygplanet i fråga vore utprovat såväl med skidställ som landningsställ med flottörer. Därutöver hade dock tillkommit önskemålen att ur säkerhetssynpunkt flygplanet vore tvåmotorigt samt att det medgäve medförandet av såväl radiostation som pejlstation. Undersökningen gav vid handen, att av befintliga typer ett amerikanskt flygplan, typ Beechcraft, bäst lämpade sig för ändamålet.

Den 30 december 1938 gjorde flygförvaltningen underdånig framställning, att medel måtte ställas till förfogande för inköp av ett dylikt flygplan, försett med fullständig utrustning samt reservdelar. Kostnaderna beräknades uppgå till sammanlagt 560 000 kronor.¹

Ett annat svårt haveri drabbade under övningsflygning den 30 mars 1938 det vid Hägernäs stationerade ambulansflygplanet. Olyckan skedde vid landning på vatten, varvid flygplanet skadades och sjönk. Vid haveriet drunknade den medföljande mekanikern, under det att föraren undkom oskadd. De skador, som uppkommo på flygplanet, voro av allvarlig art och nödvändiggjorde en genomgripande reparation. Denna var vid årets utgång ännu icke genomförd.

Vid Hägernäs har sålunda under hela den tid av året, som infaller efter den 30 mars, icke funnits tillgång till egentligt ambulansflygplan. Sjuktransportflygningarna hava under denna tid i stället verkställts med ett spaningsflygplan, som genom vissa mindre förändringsarbeten gjorts användbart för ändamålet. Emellertid har dessutom även för tiden från årets början intill den dag, sjuktransportplanet havererade, samtliga sjuktransportflygningar utförts med dylikt reservflygplan. Detta sammanhänger med ett förhållande, som framhållits i tidigare årsberättelser, nämligen att lämpliga isflottörer icke finnas för sjuktransportflygplanet i fråga. Då förhållandena nödvändiggjorde landning på is, föredrager man därför, för att undgå riskerna

¹ Efter proposition i ärendet har 1939 års riksdag sedermera den 30 april beviljat 560 000 kronor för ändamålet.

att skada sjuktransportflygplanets flottörer, att i stället använda dylika militära flygplan, för vilka speciella islandningsflottörer finnas konstruerade.

Det flygplan, som omändrats för ändamålet, utgöres av ett tresitsigt spaningsflygplan. Genom viss bortmontering har ett c:a 25 m. långt, 0.9 m. högt och 0.9 m. brett utrymme, motsvarande ordinarie platserna för spanare och kulspruteskytt, erhållits. Över detta rum har anbringats en fällbar huv, försedd med fönster av flexiglas, vid vars öppnande hela rummet frilägges och en bår med därå liggande sjuk kan nedföras. Utrymmet medger jämväl plats för medföljande sjukvårdare. Genom att placera den sjuke å båren i en pälssfordrad säck, s. k. bårsäck, kan transporten ske även under kyla utan större olägenheter.

Den i 1936 års berättelse omnämnda, av provinsialläkaren i Arjeplogs distrikt E. Wallquist gjorda framställningen i fråga om utvidgad flygambulansverksamhet inom rikets ödemarksområden har efter vederbörande myndigheters hörande jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 22 april 1938 icke föranlett någon åtgärd.

*

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under åren 1932—1938 hänvisas till efterföljande tabell.

Rörande årets sjuktransportflygningar må framhållas följande.

Flygambulansverksamheten har under året ökat såväl beträffande antalet transporterade patienter som antalet tillryggalagda flygkilometer och sammanlagd flygtid.

Härvid är dock att märka, att flygambulanstjänsten under det gångna året delvis måst inställas på grund av bristande tillgång på sjuktransportflygplan. Sålunda har av denna anledning flygambulansverksamhet icke kunnat bedrivas vid Östersund dels under juni månad, enär Östersundsflygplanet under denna månad måst disponeras i Boden, och dels från tidpunkten för Östersundsflygplanets förolyckande den 16 oktober till den 26 november, vid vilken tid Bodens reservflygplan, vilket varit under reparation, kunde insättas i tjänst vid Östersund.

Vid Hägernäs har dessutom, som ovan nämnts, all flygambulansverksamhet under året bedrivits med anlitande av reservflygplan.

Utöver de verkställda 192 transportererna hava 7 sjuktransportflygningar icke kunnat fullföljas, samtliga på grund av väderlekshinder. En av dessa medförde, som ovan nämnts, totalhaveri, under det att de övriga avlöpt utan skada.

I rapporterna omnämnes dessutom 8 fall, där rekvisition inkommit, men icke kunnat föranleda någon åtgärd. Orsaken har i 4 fall varit väderlekshinder, i 3 fall otillfredsställande markförhållanden för start eller landning och i 1 fall pågående ommontering av flygplanets landningsställ från skidställ till landningsställ med flottörer.

Av samtliga 207 ingivna rekvisitioner hava sålunda 192 (93 %) till fullo effektuerats, 7 (3 %) icke kunnat genomföras och 8 (4 %) av den ena eller andra anledningen icke kunnat föranleda någon åtgärd.

Sjuktransportflygningar 1932—1938.

	Antal flyg- ningar	Antal trans- porter	Samman- lagd flygtid	Antal flygkilo- meter	Antal trans- porterade patienter	Antal transporterad sjukvårds- personal	Antal övriga med- följande
År 1932.							
Boden	166	67	156 ^t 40 ^m	19 010	77	44	79
Östersund	50	18	51 ^t 35 ^m	5 880	18	—	18
Hägernäs	8	4	3 ^t 40 ^m	493	4	—	4
Summa	224	89	211^t 55^m	25 333	99	44	101
År 1933.							
Boden	149	65	147 ^t 25 ^m	19 598	70	44	81
Östersund	52	19	43 ^t 25 ^m	5 500	19	1	20
Hägernäs	14	6	6 ^t — ^m	777	6	—	6
Summa	215	90	196^t 50^m	25 875	95	45	107
År 1934.							
Boden	188	77	203 ^t 30 ^m	25 805	84	41	102
Östersund	60	24	75 ^t 10 ^m	10 610	18	7	30
Hägernäs	38	13	10 ^t 35 ^m	1 228	13	1	14
Summa	286	114	289^t 15^m	37 643	115	49	146
År 1935.							
Boden	177	71	160 ^t 50 ^m	20 175	80	44	81
Östersund	63	25	64 ^t 50 ^m	9 843	23	18	32
Hägernäs	78	31	24 ^t 35 ^m	3 369	32	25	47
Summa	318	127	250^t 15^m	33 387	135	87	160
År 1936.							
Boden	228	86	257 ^t 20 ^m	36 110	102	52	113
Östersund	62	27	65 ^t 45 ^m	9 776	27	20	30
Hägersnäs	116	43	50 ^t 35 ^m	7 553	42	30	62
Summa	406	156	373^t 40^m	53 439	171	102	205
År 1937.							
Boden	265	96	244 ^t 20 ^m	34 510	112	46	90
Östersund	111	44	123 ^t 55 ^m	17 537	39	25	37
Hägernäs	139	54	39 ^t 15 ^m	5 188	54	24	55
Summa	515	194	407^t 30^m	57 235	205	95	182
År 1938.							
Boden	346	125	360 ^t 25 ^m	52 990	148	78	131
Östersund	57	22	70 ^t 10 ^m	11 340	21	16	23
Hägernäs	124	45	39 ^t 35 ^m	5 039	44	6	49
Summa	527	192	470^t 10^m	69 369	213	100	203

Tab. 1. Resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1934—1938.

Personal	1934				1935				1936				1937				1938			
	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända
Flygvapnet.																				
Underbefäl	9	6	3	67	10	6	4	60	14	11	3	79	14	9	5	64	15	15	—	100
Aspiranter	40	29	11	73	39	32	7	82	91	69	22	76	135	92	43	68	122	96	26	79
Armén och marinen.																				
Flygförare (officerare)	6	5	1	80	43	34	9	80	18	13	5	72	20	17	3	85	12	11	1	92
Arméspaningsofficerare	6	6	—	100	—	—	—	—	6	6	—	100	7	6	1	86	5	4	1	80
Marinspaningsofficerare	—	—	—	—	9	9	—	100	—	—	—	—	5	5	—	100	7	7	—	100
Summa	61	46	15	75	101	81	20	80	129	99	30	77	181	129	52	71	161	133	28	83

Tab. 2. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1934—1938.

Personal	1934				1935				1936				1937				1938			
	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa
Flygvapnet.																				
Underbefäl	2	—	—	3	4	—	—	4	2	1	—	3	5	—	—	5	—	—	—	—
Aspiranter	4	2	1	11	7	—	—	7	10	1	1	10	20	5	6	43	16	4	2	26
Armén och marinen.																				
Flygförare (officerare)	—	—	—	1	3	4	1	9	3	—	—	5	2	1	—	3	—	1	—	1
Arméspaningsofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Marinspaningsofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	6	2	1	15	14	4	1	20	15	2	1	20	27	6	7	52	16	5	3	28

Tab. 3. Resultatet av läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1929—1938.

Å r	Antal undersökta	Godkända	Icke godkända	Procent godkända
1929	131	130	1	99
1930	115	114	1	99
1931	133	132	1	99
1932	139	139	—	100
1933	147	145	2	99
1934	167	167	—	100
1935	195	194	1	99.5
1936	232	231	1	99.5
1937	269	267	2	99
1938	292	290	2	99.5

Tab. 4. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1929—1938.

Å r	Ögon-sjukdom	Öron-sjukdom	Övriga sjukdomar eller lyten	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper	Summa
1929	—	—	1	—	1
1930	—	—	—	1	1
1931	—	—	1	—	1
1932	—	—	—	—	—
1933	—	—	2	—	2
1934	—	—	—	—	—
1935	—	—	1	—	1
1936	—	—	1	—	1
1937	—	—	2	—	2
1938	—	—	2	—	2

Tab. 5. Olycksfall i samband med flygning åren 1929—1938.

Å r	Flygtid i timmar	Antal flygningar	Antal flyghaverier med dödlig utgång	Personal	G r u p p		
					A	B	C
1929 . . .	11 965	34 023	4	Officerare	4	2	1
				Underofficerare	1	1	2
				Manskap	2	1	2
1930 . . .	17 440	53 680	2	Officerare	1	—	4
				Underofficerare	1	—	1
				Manskap	—	—	2
1931 ³ . . .	17 820	50 902	5	Officerare	3	—	3
				Underofficerare	1	—	—
				Manskap	3	—	2
1932 . . .	17 762	51 868	—	Officerare	—	—	—
				Underofficerare	—	—	—
				Manskap	—	—	1
1933 ⁴ . . .	19 458	57 549	3	Officerare	3	1	1
				Underofficerare	—	—	—
				Manskap	—	—	1
1934 . . .	17 279	50 389	1	Officerare	—	2	3
				Underofficerare	—	—	—
				Manskap	1	—	2
1935 . . .	20 986	61 578	1	Officerare	1	2	2
				Underofficerare	—	—	1
				Manskap	—	1	—
1936 . . .	24 172	70 899	1	Officerare	—	1	1
				Underofficerare	—	—	—
				Manskap	1	2	3
1937 . . .	31 533	93 980	3	Officerare	1	—	3
				Underofficerare	—	—	—
				Manskap	4	—	—
1938 ⁵ . . .	38 462	101 601	7	Officerare	2	1	1
				Underofficerare	1	—	—
				Manskap	8	—	3

Grupp A: Dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet; gr. B: Svår skada; gr. C: Lätt skada.

¹ Dödad vid uthopp ur flygplan (fallskärmen ej utlöst). — ² Därav en dödad genom fall ur flygplan under flygning. — ³ Här icke medtagen en civil person (tillhörande frivilliga automobilkåren), som förolyckats vid flygning såsom passagerare med militärt flygplan. — ⁴ Här icke medtagen en officer (icke tjänstgörande vid flygvapnet), som förolyckats vid flygning som passagerare med militärt flygplan. — ⁵ Här icke medtagna tre civila personer (läkare, sjuksköterska och patient), vilka samtidigt förolyckats vid flygning såsom passagerare i sjuktransportplan.

Tab. 6. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1938.

Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 8	S:a	Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 8	S:a
I. Bildn.fel, medfödda sjukd.	—	—	—	—	—	—	—	g. Hjärn- o. hjärnhinnetub. T. cerebri. Meningit. tub.	—	—	—	—	—	—	—
II. Akuta infektionssjukd.	—	—	—	—	—	—	—	h. Allmän tbc. T. universa- lis. T. miliaris ac. . . .	—	—	—	—	—	—	—
Smittkoppor. Variola . . .	—	—	—	—	—	—	—	i. Andra former av tbc. . .	—	—	—	—	—	—	—
Vattenkoppor. Varicellæ . .	1	—	1	1	—	—	3	Trakom. Conjunctiv. trach.	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber. Scarletina	2	—	—	—	—	—	2	Syfilis. Syphilis.	—	—	—	—	—	—	—
Mässling. Morbilli	—	—	—	—	—	—	—	a. Nyförvärad. Recens .	—	—	—	—	—	—	—
Rash. Rubeola	—	—	—	—	—	—	—	b. Recid. Recid.	—	—	—	—	—	—	—
Fläcktyfus. Typhus exanthem.	—	—	—	—	—	—	—	Andra kron. infektionssjukd.	—	—	—	—	—	—	—
Tarmtyfus. Febris typhoides	—	—	—	—	—	—	—	V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—
Paratyfus. Paratyphus . .	—	—	—	—	—	—	—	Bleksot. Blodbrist. Anæmia.	—	—	—	—	—	—	—
Asiatisk kolera. Chol. asiat.	—	—	—	—	—	—	—	Blodfläcksjuka. Morbus ma- cul. Werlhofii. Purpura . .	—	—	—	—	—	—	—
Inhemsk kolera. Chol. nostras	—	—	—	—	—	—	—	Skörbjugg. Scorbutus . . .	—	—	—	—	—	—	—
Rödsot. Dysenteria	—	—	—	—	—	—	—	Blödaresjuka. Hæmophilia .	—	—	—	—	—	—	—
Stelkramp. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	Gikt. Arthritis vera s. urica	—	—	—	1	—	—	1
Ros. Erysipelas	—	—	—	—	—	—	—	Sockersjuka. Diabetes mell.	—	—	—	—	—	—	—
Sept. lymfåder- o. lymfkör- telinflamm. Lymphangitis	1	—	3	—	—	3	7	Basedows sjukdom. Morbus Basedowi	—	—	—	—	—	—	—
et lymphad. sept.	—	—	—	—	—	—	—	Andra ämnesomsättnings- o. blodsjukdomar	—	—	—	—	—	—	—
Blodförgiftning. Varfeber.	—	—	—	—	—	—	—	VI. Kroniska förgiftnings- sjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—
Septichæmia. Pyæmia . . .	—	—	—	—	—	—	—	Kronisk alkoholförgiftning.	—	—	—	—	—	—	—
Ak. ledg.reum. Rheum. art. ac.	—	—	—	—	—	—	—	Alcohol. chr. Delir. trem.	—	—	—	—	—	—	—
Halsfluss. Angina tonsillaris	20	21	47	38	128	5	259	Andra kroniska förgiftnings- sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—
Difteri. Diphtheria.	15	—	—	5	1	—	21	VII. Sinnessjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—
Påssjuka. Parotitis epidem.	—	—	—	—	—	—	—	Sinnessjukdom	—	1	—	—	—	—	1
Kikhosta. Pertussis	—	—	2	—	12	28	42	VIII. Nervsystemets sjukd.	—	—	—	—	—	—	—
Influenta. Influenta epidem.	—	—	—	—	—	—	—	Nervinflammation. Neuritis.	—	—	—	—	—	—	—
Akut barnförlamning. Polio- myelitis ant. ac.	—	6	—	—	—	—	6	Polyneuritis	—	—	—	—	—	—	—
Sömnssjuka. Encephal. leth.	—	—	—	—	2	—	2	Nervsmärta. Neuralgia . .	—	—	—	—	2	—	2
Epid. hjärnhinneinflamm.	—	—	—	—	—	—	—	Perif. förlamn. Paresis. Paral.	—	—	—	—	—	—	—
Mening. cerebrosp. epid. .	—	—	1	—	—	—	1	Fallandesot. Epilepsia . .	—	—	—	—	—	—	—
Dröppel. Gonorrhoea	5	6	5	—	6	1	23	Nervsvaghet. Neurasthenia .	1	—	—	—	—	—	1
Enkelt vener. sår (med följ- sjukdomar). Ulcus molle .	—	—	—	—	—	—	—	Ryggmärgsinflamm. Myelitis	—	—	—	—	—	—	—
Vaccinationsbesvär	5	1	10	8	18	4	46	Hjärnhinneinfl. Mening. cer.	1	—	—	—	—	—	1
Feber av obestämd art. Fe- bricula. Febris ephemera .	2	—	—	—	—	—	2	Hjärnblödn. Hæmorrh. cer.	—	—	—	—	—	—	—
Andra akuta infektionssjukd.	—	3	—	—	—	—	3	Andra sjukd. i nervsystemet	1	—	2	—	—	—	3
III. Zooparasitära sjukd.	—	—	—	—	—	—	—	IX. Ögonsjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—
Trikinsjukdom. Trichinosis .	—	—	—	—	—	—	—	Conjunktivitis catarrhalis . .	3	—	2	—	11	—	16
Masksjukdom. Helminthiasis	—	—	—	—	—	—	—	phlyctænulosa	—	—	—	—	—	—	—
Skabb. Scabies	—	—	—	2	1	—	3	Keratitis	—	—	—	—	—	—	—
Andra zooparasitära sjukd .	—	—	1	—	—	—	1	Iritis	—	—	—	—	—	—	—
IV. Kroniska infektions- sjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—	Panophthalmitis	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkelsjukdom. Tuberculos.	—	—	—	—	—	—	—	Refraktionsanomalier	—	1	—	—	—	—	1
a. Lungtub. T. pulmonum	—	1	—	—	—	2	3	Andra ögonsjukdomar	—	—	—	1	—	—	1
b. Körteltub. T. lymphogl.	—	—	—	—	5	—	5								
c. Ben- och ledgångstub.	—	—	—	—	—	—	—								
T. ossium et articularum	—	—	—	—	—	—	—								
d. Hudtub. T. cutis	—	—	—	—	—	—	—								
e. Lupus vulgaris	—	—	—	—	—	—	—								
f. Urogenitaltub. T. urogen.	—	—	—	—	—	—	—								

TAB. 6 (forts.). SJUKD. BLAND MANSKAPET VID FLYGVAPNETS TRUPPFÖRB. ÅR 1938. 17

Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	S:a	Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	S:a
X. Öronsjukdomar.								XIII. Matsmältningsorganens sjukd.							
Inflamm. el. böld i hörselgången. Otitis ext. diffusa.								Inflamm. i mun o. tunga. Stomatitis. Glossitis	—	1	—	—	—	—	1
Furunc. meatus auditorii .	—	3	3	—	11	—	17	Inflamm. i svalg, matstrupe. Pharyngitis. Oesophagitis	80	47	5	34	2	—	168
Katarr i mellanörat. Catarrhus cavi tympani.								Magkatarr. Gastritis.							
a. Varig inflamm. Otitis media purulenta	4	3	—	3	—	—	10	a. Akut. G. ac.	1	7	—	1	—	—	9
b. Varig inflamm. m. komplik. åt omg. delar. Mastoiditis etc.	—	—	—	—	—	—	—	b. Kronisk. G. chr.	—	—	—	—	—	—	—
Andra öronsjukdomar	—	—	—	—	1	—	1	Funktionell magsäckssjukdom. Neurosis ventriculi .	—	—	—	—	—	—	—
								Magsår. Ulcus ventriculi. U. duodeni	—	—	—	—	—	—	—
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar.								Utvidgning av magsäcken. Sänkn. av magsäcken. Dilatat. ventriculi. Gastropotosis	—	—	—	—	—	—	—
Inflamm. i hjärtsäcken. Pericarditis	—	—	—	—	—	—	—	Mag-tarmkatarr. Gastro-enter.	1	—	2	1	23	—	27
Inflamm. i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis	—	—	—	—	—	—	—	Tarmkatarr. Enterit. Colit.	—	—	—	—	—	—	—
Organiskt hjärtfel. Vitium organ. cordis	—	—	—	—	1	—	1	a. Akut. E. etc. ac.	8	5	1	8	2	3	27
Hjärtförstoring. Hypertrophia cordis	—	—	—	—	—	—	—	b. Kronisk. E. etc. chr. . . .	—	1	—	—	—	—	1
Nervös hjärtsjukdom. Neurosis cordis	—	—	—	—	—	—	—	Blindtarmsinflamm. Append.	6	1	1	1	6	1	16
Ak. svaghetstillst. hos hjärtat. Insufficiencia cordis ac. . .	—	—	—	—	—	—	—	Tarmhinder. Tarmvred. Ileus.	—	—	—	—	—	—	—
Blödåderbräck. Varix	1	2	—	1	1	—	5	Volvulus. Invaginatio	—	—	—	—	—	—	—
Blödåderinflamm. Phlebitis. Periphleb.	—	—	—	—	—	—	—	Bräck. Hernia.	—	—	—	—	—	—	—
Blodpropp. Thrombosis. Embolia	—	—	—	—	—	—	—	a. Rörligt. Hernia mobilis .	—	2	—	—	2	—	4
Andra sjukd. i cirkul.-org. . .	—	—	—	—	—	—	—	b. Inklämt. Hernia incarc. .	—	—	—	1	—	—	1
								Förstoppoing. Obstipatio . .	—	—	—	—	—	—	—
XII. Andningsorg:s sjukd.								Inflammat. kring ändtarm. Ändtarmsfistel. Periproct.	—	—	—	—	—	—	—
Sjukd. i näsan o. dess bihålor	—	2	1	—	3	—	6	Fistula ani	—	1	—	—	—	—	1
Strupkatarr. Laryngitis. Tracheitis	5	1	1	—	—	2	9	Ändtarmsspricka, -kontraktur.	—	—	—	—	—	—	—
Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, Oedema glottidis	—	—	—	—	—	—	—	Fissura, contractura ani . . .	—	2	—	—	—	—	2
Lufttröskatarr. Bronchitis.	—	—	—	—	—	—	—	Bukhinneinflamm. Peritonit.	—	—	—	—	—	—	—
a. Akut. Bronchitis acuta . .	6	4	19	20	84	4	137	Gulsot. Icterus catarrhalis . .	—	—	—	—	—	—	—
b. Kronisk. Bronchitis chr. .	—	1	—	—	—	—	1	Gallsten. Cholelithiasis . . .	—	—	—	—	—	—	—
Astma. Astma bronchiale . .	—	—	—	—	—	1	1	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	—	3	2	—	1	—	6
Lungemfysem. Emph. pulm.	—	—	—	—	—	—	—								
Lungblödn. Hæorrh. pulm.	—	—	—	—	—	—	—	XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar.							
Katarral lunginflamm. Bronchopneum. Pneum. lob. . .	3	—	—	—	1	—	4	Njurinflammation. Nephritis.	—	—	—	—	—	—	—
Krupp lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob. . .	2	—	—	1	—	—	3	a. Akut. Nephritis acuta . . .	—	—	—	—	—	—	—
Lungsäcksinflamm. Pleuritis.	—	—	—	—	—	—	—	b. Kronisk. Nephritis chr. . .	—	—	—	—	—	—	—
a. Torr. P. sicca s. fibr. . . .	1	1	—	1	1	—	4	Njursten. Lithiasis renalis . .	—	—	—	—	1	—	1
b. Serös. P. serosa	—	—	—	—	—	—	—	Äggviteurin. Albuminuria . . .	—	2	—	1	—	—	3
c. Varig. Empyema pleuræ . .	—	—	—	—	—	—	—	Katarral inflamm. i urinblåsan.	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukd. i andningsorg.	—	1	—	—	1	—	2	Cystitis	—	—	—	—	—	—	—
								Funkt. blåssjukd. Neurosis vesicæ urin. Enuresis noct.	1	—	—	—	—	—	1
								Blåskörtelinflamm. Prostatitis.	—	—	—	—	—	—	—
								Abse. prostata	—	—	—	—	—	—	—
								Urinrörsförträngning. Strict. urethræ	—	—	—	—	—	—	—
								Förträngn. av förhud. Phimosis. Paraphimosis	—	1	—	—	—	—	1
								Testikelinflammation. Epididymitis. Orchitis	1	—	—	—	—	—	1
								Vattenbräck. Pungsvullnad.	—	—	—	—	—	—	—
								Hydrocele. Hæmatocele. . .	—	1	1	—	—	—	2
								Pungåderbräck. Varicocele . .	—	—	—	—	—	—	—
								Andra sjukdomar i urin- o. könsorganen	—	—	—	—	1	—	1

Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	S:a	Sjukdomar	F 1	F 2	F 3	F 4	F 5	F 6	S:a
XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar.								XVII. Svulster.							
Muskelinflamm. Muskelreum.								Svulst. Tumor	—	—	—	—	—	—	—
a. Akut. Myitis ac. Rheumatismus musc. ac.	3	2	—	—	22	—	27	XVIII. Genom våld o. olyckshändelse uppkomna skador samt ak. förgiftningar.							
b. Kronisk. Myitis chr. Rheumatismus musc. chr.	—	—	—	—	—	—	—	Muskel-, senbristning, Sensträckning	21	8	8	6	11	4	58
Inflammation i senskida. Tendovaginitis	1	2	1	—	—	—	4	Ledvrickning	26	11	9	7	46	4	103
Senknuta. Ganglion	—	—	—	—	—	—	—	Luxation. a. Enkel	2	—	3	1	—	—	6
Inflammation i slemsäck. Bursitis. Hygroma	—	—	—	—	—	—	—	b. Komplic.	—	—	—	—	—	—	—
Falsk ledställn. Scoliosis. Genu valgum. Pes varus. Hallux valgus	—	—	—	—	—	—	—	Benbrott. a. Enkelt	—	1	2	4	9	—	16
Ledstyvh. Anchylosis	—	—	—	—	—	—	—	b. Komplic.	1	—	—	—	1	—	2
Inflamm. i ledg. Synovitis. Arthritis	—	2	—	—	—	—	2	Stöt o. krossning. Krossår. Sår av skarpt l. spets. vapen Skottsår.	11	2	1	3	68	3	88
Kr. ledgångsreum. Rheum. art. chr.	—	—	—	—	—	—	—	a. Enkelt. Skottsår i mjukd. b. Komplic. Skottfraktur	7	6	2	—	15	1	31
Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	—	—	—	—	—	—	—	c. Inträngande	—	—	2	—	—	—	2
Ben- o. benmärgsinflammation. Osteitis. Osteomyelitis	—	—	—	1	—	—	1	Skoskav. Skavsår (skidbinding e. d.)	2	1	13	—	24	1	41
Benhinneinflamm. Periostritis. Fotödem. Oedema pedis	—	—	—	—	—	—	—	Ridsår	—	—	—	—	—	—	—
Marschsvulst. Syndesm. met.	—	1	—	—	2	—	3	Skada av förbränning eller explosion.	—	—	—	—	4	—	4
Ansträngningsperiostit. Periostritis tibiae ab exercitio	—	1	—	—	—	—	1	1. gradens förbränning	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukd. i rörelseorganen o. bensystemet	—	—	—	1	4	1	6	2. gradens förbränning	—	—	—	—	—	—	—
XVI. Hudsjukdomar och sjukd. i bindväven.								3. gradens förbränning	—	—	—	—	—	—	—
Erythema multiforme et nod.	—	1	—	—	—	—	1	Kylskada	—	—	—	—	—	—	—
Urticaria	1	1	—	—	1	—	3	1. gradens förfrysning	2	—	1	—	6	—	9
Herpes zoster	1	—	—	—	—	—	1	2. gradens förfrysning	—	—	—	—	—	—	—
Psoriasis	—	—	—	—	1	—	1	3. gradens förfrysning	—	—	—	—	—	—	—
Eczema	2	5	1	—	3	—	11	Solstyg. Värmeslag	—	—	—	—	—	—	—
Impetigo. Ecthyma	1	—	2	—	5	—	8	Akut förgiftning	—	—	—	—	—	—	—
Favus	—	—	—	—	—	—	—	a. Av alkohol	—	—	—	—	—	—	—
Herpes tonsurans, Sycosis	—	—	—	—	—	—	—	b. Av narkotiska ämnen	—	—	—	—	—	—	—
Nagelträng. Unguis incarn.	—	1	1	—	2	—	4	c. Av kolos eller lysgas	—	—	—	—	—	—	—
Bindvävsinflamm. Bulnad. Phlegmone. Abscessus	4	—	—	—	5	4	13	d. Av metallsalter	—	—	—	—	—	—	—
Böld. Furunculus. Carbunc.	12	3	2	1	47	—	65	e. Av syror eller alkalier	—	—	—	—	—	—	—
Rötsår. Ulcus	—	—	—	—	—	—	—	f. Av födoämnen	—	—	—	—	—	—	—
Brand. Gangræna	—	—	—	—	—	—	—	g. Av andra gifter	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukdomar i hud o. bindväv	—	2	1	—	3	—	6	Frakturer	—	—	—	—	—	—	—
								Kontusioner	—	—	1	—	—	—	1
								Andra skador	—	1	—	—	3	—	4
								Själv-mord. Själv-mordsförsök	—	—	—	—	—	—	—
								Sjukdom av obestämd art							
								Observationspatienter	25	6	10	6	6	3	56
								Summa	299	189	168	161	618	73	1508

Ann. Tabellen upptager endast de under året insjuknade. — Rörande flottiljernas namn se Tab. 8.

Tab. 7. Dödligheten bland flygvapnets manskap inom olika truppförband och efter ålder åren 1936—1938.

	Dödsorsaker													S u m m a d ö d a.
	Inflyuensa. <i>Influenza epid.</i>	Pyoseptikæmia.	Varfeber. <i>Septicæmia.</i>	Potiomgel. <i>anterior ac.</i>	Akut barnförslämning.	Lungrot. <i>Tbc. pulm.</i>	Hjärnhinneinf.	Mening. <i>purul.</i>	Mellanöfreinf. <i>Otitis</i>	Andra nervsyst:s o. sinnesors:sjukd.	Cirkul.org:s sjukd.	Övr. andningsorg:s sjukd.	Övr. andningsorg:s sjukd.	
År 1936.														
Västmanl. flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Roslagens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östgöta ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flygkrigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ålder.														
Under 20 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
20—25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Över 25 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
År 1937.														
Västmanl. flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Roslagens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östgöta ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Flygkrigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Ålder.														
Under 20 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—25 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Över 25 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
År 1938.														
Västmanl. flygfj.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Roslagens ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Östgöta ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Flygkrigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Svea flygfj. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålder.														
Under 20 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
20—25 år . . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Över 25 år . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Summa	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11

Anm. Tabellen upptager samtliga dödsfall bland flygvapnets manskap samt befäl av manskaps grad, även de som ingå i Tab. 5. — Här angivas samtliga dödsfall, under det att Tab. 8 endast medtager de som avlidit bland de sjukskrivna.

¹ Genom störtning. — ² Därav genom störtning 2, genom slag av propeller 1. — ³ D:o resp. 1 och 1. — ⁴ Genom störtning, den ene i civilt flygplan (såsom passagerare). — ⁵ Drunkning vid haveri. — ⁶ Förbränning vid haveri.

Tab. 8. Sjukligheten bland manskapet vid

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Flygflottiljer	Sammanlagda an- talet tjänstgörings- dagar	Kvart. från föreg. år	Under året								
			Ålder			Mån.					
			Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
F 1. Västmanlands flygflottilj .	136 240	5	77	208	14	34	21	31	18	32	8
F 2. Roslagens „ .	84 331	—	25	158	6	14	22	23	8	7	3
F 3. Östgöta „ .	75 406	2	29	134	5	21	3	7	13	17	6
F 4. Jämtlands „ .	82 829	1	37	120	4	8	27	37	17	6	4
F 5. Flygkrigsskolan	143 930	2	129	481	8	48	50	69	44	31	21
F 8. Svea flygflottilj	17 110	—	21	50	2	—	—	—	—	—	—
Summa	539 846	10	318	1 151	39	125	123	167	100	93	42

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar (kol. 2) för de olika kårerna avviker från de i Tab. 12 an-

¹ Bland samtliga vårdade ingå även de från föreg. år kvarliggande; kol. 22 sålunda = kol. 3

Tab. 9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1938.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
<i>Scharlakansfeber.</i>													
Västmanlands flygfj.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Mässling</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Nervfeber</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Rödsot</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Difteri</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Pässjuka.</i>													
Västmanlands flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	4	15
Jämtlands „	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	5
Flygkrigsskolan .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
<i>Kikhosta</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Influensa.</i>													
Östgöta flygfj. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Flygkrigsskolan .	—	—	10	—	—	—	—	—	—	1	1	—	12
Svea flygfj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21	6	28
<i>Akut barnförlamning</i>													
Roslagens flygfj. .	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	6
<i>Sömnssjuka.</i>													
Flygkrigsskolan .	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Epid. hjärnhinneinf.</i>													
Östgöta flygfj. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1

Tab. 10. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom flygvapnet år 1938.

[illegible]

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda			Kvarligg. till följ. år	Sjukdagens antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
nad						vid truppen	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Odugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Jul	Augusti	September	Oktober	November	December										
9	21	17	36	40	32	65	228	11	304	295	5	1	3	2 309	1·69
15	23	22	14	26	12	27	160	2	189	181	6	1	1	1 400	1·66
9	13	28	14	20	17	48	118	4	170	169	—	—	1	1 843	2·44
9	9	13	11	11	9	23	135	4	162	158	3	1	—	1 009	1·22
40	51	58	54	71	81	391	205	24	620	613	4	—	3	4 384	3·05
3	1	—	10	28	31	21	50	2	73	37	36	—	—	315	1·84
85	118	138	139	196	182	575	896	47	1 518	1 453	54	3	8	11 260	2·09

förda, då ju olika perioder avses. — Rörande döda se texten samt Tab. 7.

t. o. m. 6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26.

Tab. 11 a. Skyddskoppypning av manskap vid flygvapnet år 1938.

	Antal ympade	Antal besik- tigade	Antal ej besik- tigade	Reagerande efter		Ej reagerande		Reage- rande i % av besik- tigade
				första	andra	om- ympade	ej om- ympade	
				ympningen				
<i>Primovaccination.</i>								
2 snitt	37	37	—	34	1	2	—	94·6
1 snitt	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Revaccination.</i>								
2 snitt	1 640	1 640	—	1 463	82	95	—	94·2
1 snitt	1	—	1	—	—	—	—	—

Tab. 11 b. Sjuklighet på grund av skyddskoppypning vid flygvapnet år 1938.

	Antal besiktigade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten									
		Antal män	% sjuk-skriv-na av besiktigade	befrielse från vissa övningar		sjukskrivna vid trupp		vårdade å sjukhus		i allt	
				antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
Primovaccination . .	37	7	18·9	—	—	6	0·9	23	4·0	34	4·9
Revaccination . . .	1 640	57	3·5	29	0·5	38	0·7	89	1·6	156	2·9

Tab. 12. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1937—30 juni 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter kronor	Kostnad per man och dag i öre								
			Nyan-skaftning av materiel	Under-håll av materiel	För-bruknings-materiel	Me-dika-men-ter	Sjuk-hus-kost-nader	Trans-port-kost-nader	Utgif-ter för epide-mier	Di-verse	Sum-ma kost-nader
Västmanl. flygfj.	125 645	3 405·95	1·14	0·17	0·58	0·44	0·33	0·03	—	0·02	2·71
Roslagens ,	74 890	4 362·78	0·69	0·80	0·54	1·68	1·31	0·76	—	0·04	5·82
Östgöta ,	71 758	2 117·18	0·46	0·23	0·70	0·58	0·71	0·27	—	—	2·95
Jämtlands ,	66 417	1 540·47	0·44	0·03	0·37	0·41	0·98	0·02	—	0·07	2·32
Flygkrigsskolan	125 221	3 475·37	1·13	0·08	0·70	0·55	0·24	0·06	—	0·01	2·77

Anm. Tandvård, liksom specialvård och utgifter enligt OAR. § 23, bestrides vid flygvapnet av till flygförvaltningens disposition stående medel.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VETERINÄRVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1938

AV

ÖVERFÄLTVETERINÄREN

STOCKHOLM 1939

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

391794

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SERVICE VÉTÉRINAIRE
À L'ARMÉE EN 1938

PUBLIÉ PAR

L'INSPECTION VÉTÉRINAIRE
DE L'ARMÉE

TILL KONUNGEN.

Härmed får jag i underdånighet avgiva berättelse över veterinärvården m. m.
vid armén under år 1938.

Stockholm i augusti 1939.

Underdånigst

Axel Morén

Överfältveterinär.

H. Waxberg.

Nr 341.

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
A. Fältveterinärarkären	1
B. Utgifter för truppveterinärvården	1
C. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser	2
D. Sjukligheten och sjukvården bland arméns hästar	10
Tab. A. Fall av vissa sjukdomar bland hästarna vid arméns truppförband pr 100 hästar	11
› B. Till direkta olyckshändelser hänförliga sjukdomsfall bland arméns hästar	12
› C. Översikt av olycksfall bland arméns hästar med hänsyn till dels skadans art, dels skadans påföljd	13

TABELLAVDELNING.

Tab. 1. Utgifter för truppveterinärvården	14
› 2. Översikt av sjukligheten bland arméns hästar	16
› 3. Sammandrag av hästsjukbesked	17
› 4. Själv döda hästar	21
› 5. Avlivade hästar	22
› 6. Kasserade hästar	23

TABLE DES MATIÈRES.

	Pag
A. Corps des vétérinaires militaires	1
B. Dépenses pour le service vétérinaire des troupes	1
C. Extraits des rapports annuels des vétérinaires militaires	2
D. Morbidité chez les chevaux	10

Tableaux.

Tab. 1. Dépenses pour le service vétérinaire des troupes	14
<i>Col. 1: Régiments etc. Col. 2: Jours de service des chevaux. Col. 3: Dépenses (cour.). Col. 4—12: Dépenses par cheval et par jour en ore. Col. 4, 5: Matériaux. Col. 6: Entretien des matériaux. Col. 7: Fournitures. Col. 8: Médicaments. Col. 9: Transports. Col. 10: Epizooties. Col. 11: Dépenses diverses. Col. 12: Totaux.</i>	
› 2. Aperçu de la morbidité chez les chevaux	16
<i>Col. 1: Régiments etc. Col. 2: Malades entrés pendant l'année. Col. 3: Sortis capables de continuer leur service. Col. 4: Sortis incapables de reprendre leur service. Col. 5: Décédés. Col. 6: Tués. Col. 7: Nombre des journées de traitement. Col. 8: Nombre des jours de service des chevaux. Col. 9: Journées de traitement par 100 jours de service.</i>	
› 3. Résumé des rapports sur les maladies des chevaux de l'armée	17
› 4. Chevaux décédés	21
› 5. › tués	22
› 6. › réformés	23

A. Fältveterinärkåren.

Vid 1938 års ingång voro 27 beställningar på aktiv stat, nämligen 1 överfältveterinär, 4 fältveterinärer, 6 regementsveterinärer och 15 bataljonsveterinärer, besatta med ordinarie innehavare. I överensstämmelse med 1936 års härordningsbeslut har under året, sedan innehavaren av bataljonsveterinärbeställningen vid Göta artilleriregemente utnämnts till regementsveterinärbeställning, förstnämnda tjänst indragits. De enligt samma härordningsbeslut övertaliga bataljonsveterinärtjänsterna vid Svea artilleriregemente och Svea ingenjörkår äro alltså besatta med kvarstående innehavare.

Under året har på grund av dödsfall regementsveterinärbeställningen vid staben för Övre Norrlands trupper blivit ledig. Den har under året återbesatts. Genom innehavarens avgång vid uppnådd pensionsålder har regementsveterinärbeställningen vid Wendes artilleriregemente indragits. I avvaktan på beslut om förläggningssort för I. arméfördelningsstabens veterinärtjänsten vid regementet sedermera uppehållits enligt särskilda av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser. I övrigt har beträffande beställningar på aktiv stat ingen förändring inträffat.

Personalen på övergångsstat har genom avgång med döden under året minskats med en fältveterinär och en bataljonsveterinär. Övergångsstaten omfattade vid årets slut tre bataljonsveterinärer.

Personalen i reserven har under året utökats med 1 fältveterinär och 1 bataljonsveterinär men minskats med 1 bataljonsveterinär, som avlidit. Vid årets slut bestod den av 1 överfältveterinär, 2 fältveterinärer, 5 regementsveterinärer och 55 bataljonsveterinärer.

För bestridande av veterinärvården vid truppförband m. m., där militärveterinär saknas, nämligen 10 infanteriregementen, Gotlands trupper, Smålands arméartilleriregemente, Karlsborgs luftvärnsregemente, arméns underofficersskola och infanteriskjutskolan hava vederbörande chefer ägt att träffa avtal med veterinärer mot ersättning åt dessa enligt i kbr den 11. juni 1937 och 3. juni 1938 givna bestämmelser.

B. Utgifter för truppveterinärvården.

Tablån över kostnader för truppveterinärvården (Tab. 1) företer stora variationer med avseende på kostnaderna pr häst och dag. Gränserna äro med bortseende från vissa skolor etc. 15.45 och 1.14 öre. Högsta siffran visar Södra skånska infanteriregementet (15.45), därefter Göta livgarde (8.49), Västerbottens regemente (8.21), Svea artilleriregemente (7.69) och Värmlands regemente (7.50); de flesta av dessa hade stora utgifter för skoning. Lägsta siffran hade Kronobergs regementes detachement i Karlskrona.

Att av tabellens siffror draga bestämda slutsatser angående truppveterinär-vårdsanslagets handhavande låter sig ej göra, då alltför många faktorer därvid inverka.

Kostnaderna avse räkenskapsåret $1/7$ 1937— $30/6$ 1938.

C. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser.

I. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Hälsotillståndet och konditionen bland fördelningens hästar har under året varit utmärkt gott.

Av smittsamma sjukdomar har kvarka förekommit å I 12 och Ing 2. Smittämnet överfördes från under fälttjänstövningarna inledda hästar. Ringorm medfördes från Ridskolan till A 3 genom dressyr-(ackord)hästar, vilka ytterligare smittade en del av regementets egna hästar.

Regementsveterinären vid A 3 framhåller i sin berättelse, att pipande kvickdrag förekommit i ett flertal fall vid truppförbandet. Anmärkningsvärt är, att ej mindre än 3 hästar behäftade med pipande kvickdrag äro fallna efter Florett. Då en del författare vilja påstå, att ärftligheten därvid skulle spela roll, gjorde jag en undersökning och fann, att å K 2 ytterligare 2 hästar fallna efter Florett ledo av pipande kvickdrag. Dessutom tillkom 2 efter Time Honoured, Floretts fader. Alla övriga kända »roarer» under de senaste 10 åren hade olika fäder.

Det ser sålunda rätt egendomligt ut, att Florett tillsammans med sin fader på kort tid levererat 7 »lungpipare». Florett själv lär ej hava »ton», vilket däremot Time Honoured lär hava haft.

Under årets arméfälttjänstgöring inträffade vid Liatorps station en beklaglig olyckshändelse, i det att ett parti rökgasbomber av någon anledning exploderade, varvid 7 hästar, som voro uppstallade i samma lokal, där bomberna förvarades, blevo så svårt förgiftade, att två omedelbart dödades och de övriga måste avlivas.

(Breide.)

Skånska kavalleriregementet.

Regementet har under året varit i stort sett fritt från smittsamma sjukdomar. Ungefär en månad efter ankomsten konstaterades ett första fall av ringorm å remonterna. Åkomsten har icke förekommit vid depån. Ej heller har den kunnat iakttagas vid inbesiktningen. Flera år å rad har sålunda ringorm kunnat konstateras först en rätt lång tid efter ankomsten till regementet. Det torde röra sig om latent form av sjukdomen, som av hittills ej klarlagda skäl först efter en viss tid låter densamma komma till synes. En c:a 6 veckors karantän torde därför behövas för nyanlända remonter.

Som förberedelse till fördelningsfälttjänstövningarna och de stora höstfälttjänstövningarna, ha hästarna sedan försommaren undergått en ganska intensiv marschträning. Denna har som vanligt ställt stora krav på hovbeslaget, som ganska snabbt förlites på de numera i Skåne så allmänna, permanentade vägarna. En marschprestation av ganska aktningvärd storlek gjorde regementet, då det under tvenne på varandra följande nätter uppmarscherade till manöverområdet i Småland. Marschförlusterna voro mycket små, trots att så gott som överallt helpermanentade vägar måste följas. Den opåräknade hemmarschen kom att bli ytterst påfrestande för hovslagarpersonalen på grund av behovet av nyskoning. Hovslagarna genomförde

dock sin uppgift på ett synnerligen förtjänstfullt sätt. Statistiskt kunde fastslås att skornas livslängd i genomsnitt var 40 marschmil.

Dessa fälttjänstövningar kommo på annat sätt att bli förlustbringande för hästbeståndet vid K 2. En särskilt utvald kontingent rapporttryttarehästar råkade ut för en säregen olyckshändelse. Sju hästar hade uppställts i ett vagnsskjul. I ett hörn bakom dem hade även ett förråd rökgasbomber inlagts till förvaring. Dessa råkade antändas. Den uppkomna, oerhört koncentrerade rökgasen tålde hästarna icke. Trots att endast omkr. 5 à 6 min. förflöto tills de hade hunnit föras ut ur skjulet, dogo tvenne och de övriga 5 måste i hopplöst tillstånd nedslaktas. Sjukdomsbilden överensstämde med den för fosfengasförgiftning beskrivna. Särskilt påfallande var det våldsamma lungödemet, som dock först utvecklades efter en timma.

Från föregående år kvarstod en stelkrampshäst. Trots upprepade seruminsprutningar kunde den ej räddas. Sedan den störtat omkull, fanns ej annat att göra än att avliva den. Inga yttre sår kunde upptäckas. Några ärtstora sårnader i läpp- och kindslemhinnan kunna möjligen tänkas utgöra inkörsporten för bakterierna.

Den 18. sept. 1937 nervsnittades en häst med hovledsaritrit och strålbenshätta. Den 6. juli 1938 lossade hela hovkapseln, varför den måste avlivas. Nervsnittning utföres ganska sällan vid regementet. Erfarenheten har här icke varit uppmuntande. Prognosen rörande för ridbruk avsedda hästar är icke gynnsam. Endast i speciellt lämpliga fall bör den utföras.

Den från hästsporttävlingarna bekante »Monsun» råkade under sommaren få en krubbpåle i ljumsken. Under flera veckor svävade den mellan liv och död på grund av ett våldsamt flegmon i låret. Så småningom kryade den dock på sig och kunde i oktober medfölja till Ridskolan. Här försämrades den dock efter en tid och måste slutligen avlivas. Det visade sig då, att ena korsbensvingen var avbruten och att härifrån utgått en varig process, som sträckte sig fram emot njurpartiet.

Under galopp på fältet råkade en häst trampa genom med ena frambenet, varvid ytliga böjsenan gick helt av, ena gaffelbandsgrenen till hälften av och senskidan öppnades. Såret var fullt av jord och grus. Efter omsorgsfull spolning med rivanol syddes sena, senskida och hud. Det hela läktes per primam. Hästen går nu ohalt och trampar korrekt. En ganska kraftig uppdrivning av senan kvarstår dock.

(Glück.)

Wendes artilleriregemente.

Hälsotillståndet har under året varit gott. Av smittsamma sjukdomar har förekommit kvarka endast i ett fall (nyinköpt ackordhäst) samt ringorm i icke mindre än 71 fall. Till regementet anlände den 2. augusti 10 ackordshästar från ridskolan, Strömsholm. Fem av dessa voro vid ankomsten angripna av ringorm med akut, elakartad karaktär. Efter några dagar visade sig ytterligare 4 nedsmittade. Under aug. månad förmärktes ej några nya fall. Under september konstaterades fall av ringorm bland årsremonterna. Den 1. okt. voro inalles 53 hästar smittade av ringorm. Hos samtliga hästar utom ovannämnda »strömsholmshästar» voro ringormsfallen av mycket lindrig och godartad natur med enstaka härdar. Sammanlagda antalet angripna hästar var som förut nämnts 71. Den $\frac{3}{12}$ friskskrevos de sista fallen och några nya fall ha sedan dess ej förmärkts. Smittan fördes till regementet dels av Ridskolans hästar, dels av årets remonter.

En strålbensfraktur å ackordhäst, vilken ett år tidigare nervsnittats för strålbenshätta, har förekommit.

Hovsprickornas antal har i jämförelse med föregående år ökat från 8 till 19.

Under året har en tvåårsremont e. Florett-Traktor opererats för pipande kvickdrag den $\frac{5}{10}$ med till dags dato positivt resultat. Anmärkningsvärt är det, att bland

årsremonterna finnas fyra med biljud, därav ytterligare två e. Florett.

Den utökade rationen har givit gott resultat i form av bättre hull och kondition hos hästarna. (Bertilsson.)

Smålands arméartilleriregemente.

De hovsprickehästar, som nu finnas, äro några patienter med recidiverande sprickor, vilka hava visat sig trotsa så väl skilda beslag och salvbehandlingar som också radikaloperationer.

Under senare halvåret hava hästarna tagits mera i arbete än förr, så att en hel del hästar fått gå ända till tre arbetspass på dagen, vilket dock ej synes på något sätt hava varit olägligt utan satt dem i en briljant kondition, och torde nog häri ock kunna antagas ligga grunden till den minskade hovsprickefrekvensen. (Hederstedt.)

Göta ingenjörkår.

Två smittsamma sjukdomar hava under senhösten härjat bland kårens hästar.

K v a r k a. Infektion kom till kåren genom under $15/8$ — $27/8$ inkallade ackordhästar. Första sjukdomsfallet upptäcktes hos en ackordhäst omedelbart efter utmönstringen. Epizootien avslutades med en hästs död den $17/11$ (komplikation med anasarka).

Sammanlagt hava 15 hästar insjuknat, varutöver 4 varit sjukskrivna för luft-rörskatarr, som sannolikt varit hänförlig till kvarkinfektion. Sjukdomen har så tillvida haft en obehaglig karaktär som praktiskt taget samtliga insjuknade haft abscesser med mycken varflytning. Alla hästar ha icke insjuknat på en gång. Någon tid har förflutit mellan de olika utbrotten, vilket givit anledning förmoda, att det funnits någon smittbärare, som måhända ej själv varit sjuk. Anmärkningsvärt är också att två hästar, som tidigare antecknats hava genomgått kvarka, ånyo insjuknat, ehuru sjukdomsförloppet i dessa fall varit mycket lindrigt och retraherat.

R i n g o r m. Av sjukdomen hava 25 fall förekommit med 15 sjukdagar pr häst. Av de tre först upptäckta fallen hade en häst direkt hemkommit från R.S.-tävlingar, en direkt från bete, en hade varken tävlat eller gått på bete. Smittämnets virulens har varit ringa. (Johansson.)

Jönköpings-Kalmar regemente.

Kvarka har förekommit bland till arméfälttjänstövningarna lejda hästar. 82 hästar inlejdes den 14. september. Under fälttjänstövningarna kunde icke iakttagas något utbrott av kvarka. Denna synes hava brutit ut under hemtransporten 22.—23. september. Då hästarna skulle utmönstras den 23. september förelåg hinder för utmönstring för 10 hästar, vilka måste kvarhållas vid regementet under sammanlagt 106 sjukdagar. Ytterligare 2 hästar, vilka utmönstrats, insjuknade sedermera; skadeersättning utbetalades för dem. Inga stambästar eller ackordhästar insjuknade. (Johansson.)

Skånska trängkåren.

Bland de allvarligare sjukdomarna kunna nämnas ett par mera ovanliga, nämligen ett fall av långsamt progredierande förlamning av bakdelen (slinger) hos en 11-årig stambäst, som efter fyra veckors sjukdom föranledde nedslaktning. (Wahlberg.)

II. arméfördelningen.

Norrlands artilleriregemente.

Kvarka, som sedan ett par år tillbaka gått i länet, har ej angripit i regementet uppstallade hästar, men de på landet utackorderade nyinköpta ackordhästarna hava ej undgått sjukdomen.

I år har äntligen den lusinvasion upphört, som under höst och vår i årtal gått på vissa grupper av regementets hästar. Detta på grund av att en värnpliktig vintergrupp ryckt in, så att alla hästar kunnat erhålla ordentlig rykt och vård.

(Norrgren.)

Norrlands trängkår.

Sjukdomsfrekvensen bland kårens hästar har under året varit hög. Till icke ringa del har detta sin orsak i de vakanser, som alltjämt förefinnas bland stamhästarna. Sedan i oktober månad företagits upphandling av några för ridbruk lämpliga varmblodshästar, som vid kåren göra huvudsaklig tjänst såsom ridhästar, har i detta avseende en tydlig förbättring inträtt.

(Wilhelmson.)

III. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Hälsotillståndet hos hästarna inom arméfördelningens truppförband har under året genomgående varit mycket gott.

Av smittsamma sjukdomar har vid I 17 några fall av tämligen lindrig kvarka uppträtt bland ackordhästar i regementets stall. Under vinterfälttjänstövningarna i Östersundstrakten ådrogo sig ett mindre antal ackordhästar tillhörande I 22 smittsam luftrörskatarr. Vid K 3 ha förekommit ett tjugotal lindriga fall av ringorm, och vid A 2 ha en del luftvägsinfektioner säkerligen haft en viss smittsam karaktär, men någon större spridning har icke ägt rum. De smittsamma sjukdomarna hava sålunda icke haft något menligare inflytande på det allmänna hälsotillståndet.

(Hellgren.)

Livregementets husarer.

Av smittsamma sjukdomar uppträdde ringorm med 25 fall av lindrig natur. Det första fallet visade sig i början av juli månad hos en äldre häst vid livskvadronen, varför smittan synes hava funnits kvar inom regementet sedan föregående epizooti, och sporadiska fall torde väl även vara att vänta i fortsättningen. Å reg. anbefallda, noggranna veckovisitationer medförde en god kontroll över eventuellt uppträdande fall.

Två hästar hava avlivats till följd av benbrott, den ena till följd av brott å skenbenet, den andra på grund av bäckenbrott. Båda brotten uppstodo genom fall å stallgolv.

(Hellgren.)

Göta artilleriregemente.

Inga egentliga smittsamma sjukdomar hava förekommit. Säkerligen ha en del luftvägsinfektioner haft en viss smittsam karaktär, men någon större spridning har ej ägt rum.

De förr så vanliga bäckenbrotten, förorsakade av halkning på stallgången, förekomma ej numera, ej heller andra skador av denna orsak. Skälet är, att stallgång-

arnas mittparti, där halkningen mest förekom, numera är belagt med en tjock c:a 1 m bred sträng av sand.

Hovsprickorna visa tydlig tendens till mera godartat förlopp. Orsaken härtill torde vara dels tillkomsten av vintergrupp av vpl med därav följande ökat arbete för hästarna, dels att uteridning förekommer i betydligt större utsträckning än förr. Av de 28 fallen hava 27 inträffat bland de 290 stambästarna, varav kan dragas vissa slutsatser beträffande arbetets och därmed härdningens betydelse för ernående av god hovhorns kvalitet.

Hästarnas hull är tack vare den nya rationsstaten genomgående mycket gott, men konditionen står ej på lika hög ståndpunkt. En tillfredsställande hästvård kan tydligen icke komma till stånd med nuvarande utbildningsbestämmelser för underbefälsskolorna. (Widtskiöld.)

IV. arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Enstaka fall av anämi, sannolikt foderanämi, ha under hösten förekommit bland hästarna vid K 1.

Antalet fall av hovsprickor och därav föranledda sjukdagar ha vid några truppförband varit stort.

K 1 med en medelhäststyrka pr dag dag av 529.12 omnämner sålunda 43 fall av hovsprickor med 1 717 sjukdagar; A 1 med medelhäststyrka av 398.87 pr dag icke mindre än 57 fall och 1 440 sjukdagar samt lng 1, medelhäststyrka 67.97 pr dag, 3 fall och 135 sjukdagar.

Av allt att döma är det flera samverkande orsaker och omständigheter, som bidra till hovsprickornas uppkomst. Även andra faktorer än hovvård, väglag och klimatiska förhållanden spela säkerligen in. (Bengtson.)

Signalregementet.

Av smittsamma sjukdomar hava förekommit 9 fall av smittsam katarr i de övre luftvägarna hos ackordhästar.

Antalet fall av kvickdrag (kroniskt lungesysem) har varit jämförelsevis stort. Fyra fall hava förekommit, av vilka 2 gått till kassation, 1 blivit förbättrat och 1 kvarstod vid årets slut. (Liljefors.)

Svea trängkår.

Ett fall av kvarka har under året förekommit. Bland infektionssjukdomarna hava också upptagits tre fall av katarr i övre luftvägarna med smittsam karaktär. Mycket talar för övrigt för, att denna katarr i själva verket varit en lindrig form av kvarka, ehuru de för denna sjukdom mest karakteristiska symtomen saknades. Samtliga smittsamma sjukdomsfall inträffade under eftervintern och våren. (Törnqvist.)

Ridskolan.

Ett fall, som möjligen kan rubriceras som B-avitaminos, inträffade under hösten. Hos en 6-årig häst uppträdde i medio av november en varsmältning i maxillen. Någon orsak kunde icke utrönas. Hästen var i övrigt fullkomligt symtomfri. Bölden avläkte snabbt efter incision. Någon vecka efter tillfrisknandet skulle hästen övervinna ett mindre hinder. Hästen, som förut hoppat bra, reagerade här-

vid nästan chockartat, raglade, då den återfördes till stallen, samt visade stark hjärtarytmi. Följande dag kvarstod ett ataktiskt rörelsestörande. Den erhöll 60 gram torrjäst under några dagar, varunder rörelsestörandet såväl som symtomen från hjärtat försvunno. Något recidiv har icke inträffat.

Det fall av senskada, vilket i hästsjukbeskedet avförts såsom ej tjänstedugligt, berör en K 2 tillhörig remont, vilken för dressyr tilldelats ridskolan. Den visade i februari året efter ankomsten en övertänjning av ytliga böjsenan å ena frambenet med stor bukt men föga ömhet och obetydlig hålt. Man torde kunna beteckna det arbete hästen före skadans inträffande underkastats såsom mycket lindrigt. Hästen blistrades, stod därpå i 8 veckor. Efter 1½ månads fortsatt lindrigt arbete inträffade recidiv. Hästen fick nu en viloperiod på 4 månader. Endast några veckor efter det den ånyo börjat gå, bröt skadan upp på nytt med nu höggradig hålt. Nu företogs bränning, varefter hästen ånyo fick en viloperiod på 3 månader. Efter 1 månads lindrigt arbete ånyo recidiv. Sedermera har ingen ryttare suttit på hästen, den släpptes efter lång tids vila i paddock och därefter på gräs, men efter en månads betesgång befanns hästen halt med förnyad kontur på böjsenan. Hästen var välskapad med »korrekt» benställ och goda skenbensmått samt goda välställda hovar. Här torde med sannolikhet förelegat en av uppfödningen betingad osedvanlig svaghet i senvävnadens konstitution. (Waxberg.)

Övre Norrlands trupper.

Stabsveterinären.

Hälsotillståndet bland hästarna vid truppförbanden har beträffande Umeå-förbanden, I 20 och K 4, varit mycket gott. Vid i Boden förlagda truppförband har däremot sjukprocenten i allmänhet varit anmärkningsvärt hög. Bland dessa ha dels förekommit både ringorm och kvarka i ganska stor utsträckning, dels har sjukligheten i övrigt varit jämförelsevis stor; särskilt gäller detta för A 5 och K 4 B.

Ringorm började på senvintern vid K 4 B och utbredde sig sedan hastigt vid detta truppförband samt vid I 19 och A 5, vilka förband ligga tätt tillsammans och bl. a. haft gemensamt skostall och ridhus. Vid det mera avsides belägna Ing 3 uppträdde endast 1 fall, under det att det längst bort belägna A 8 gick helt fritt. I mitten av juli var epizootien över. Smittan misstänktes hava medföljt under närmast föregående höst anlända remonter. Att hålla ringormens smittämne utestängt från truppförbanden förefaller vara en hopplös uppgift. Dels synes detta under långa tider kunna leva kvar å enstaka hästar utan att orsaka synbara karakteristiska symtom, och kan ju på grund härav ett överförande av detsamma genom nykomna hästar ej förhindras. Dels har smittämnet uppenbarligen förmåga att mycket länge hålla sig kvar i latent form i stallarna, tack vare sporbildningen, och kan, när betingelserna för dess existens bli gynnsamma, undergå en virulensstegring och därefter ge upphov till utbrott av en häftig epizooti.

Kvarkan har hemsökt A 5, I 19 och Ing 3 jämte det gemensamt med det senare förlagda S 1 B. Även från A 8 har kvarkfall anmälts, men med hänsyn till sjukdomens förlopp synes det troligast, att det därstädes endast rörde sig om en smittsam näs- och svalgkatarr och ej verklig kvarka. Kvarksmittan inkom uppenbarligen med nyinköpta ackordhästar. Ackordhästarna, såväl de från hästhandlarna inköpta som från fodervärdarna ankommande, utgöra städse en stor fara för truppförbanden ur smittsynpunkt, en fara som beträffande kvarken praktiskt taget är omöjlig att undvika, när denna sjukdom är gängse i trakten.

Vid kvarkeepizootien i Bodens garnison angrepos endast ackordhästar och företrädesvis de yngre årgångarna bland dessa. Stamhästarna voro uppenbarligen im-

muna mot sjukdomen, då inga av desamma insjuknade, trots att smittomöjligheterna voro stora. Tack vare detta blevo kvarkans återverkningar på truppövningarna ej heller så stora. Uppenbart vore det till mycket stor fördel, om samtliga remonter vid ankomsten till truppförbanden hade genomgått kvarka. Önskvärt vore att detta åstadkommes genom avsiktlig nedsmittning på depåerna, därest spontaninfektion skulle utebli. Olägenheterna av ett kvarkutbrott bland ett truppförbands hästar äro ju oändligt mycket större, än av ett utbrott bland remonterna å en remontdepå. Eventuella dödsfall böra ju också hellre drabba odresserade remonter än de färdigutbildade, svårersättliga stamhästarna.

Den även under 1938 tillämpade nya normalrationsstaten synes vara väl avvägd. Stamhästarna ha året runt i allmänhet kunnat hållas vid ett tillfredsställande hull.

Ackordhästarnas skötsel under utackorderingstiden har, åtminstone vad Bodenförbanden beträffar, däremot ofta varit mindre tillfredsställande. Detta gäller speciellt skoningen, som på de flesta håll skötes på ett sätt, som allvarligt äventyrar hästarnas användbarhet. Någon rättelse häruti torde ej vara att vänta, förrän landsbygden försetts med utbildade hovslagare, eller lantbefolkningen genom upplysning erhållit åtminstone någon kunskap om och förståelse för hovbeslagets betydelse. Beträffande skötseln i övrigt av ackordhästarna har det visat sig, att denna blir sämre i samma mån, som hästarna inkallas till tjänstgöring vid truppförbanden oftare eller under längre perioder. Vid de truppförband, som måste utnyttja sina ackordhästar i större utsträckning, hava även stora svårigheter förelegat att få alla hästar utackorderade efter regementsmötet. Systemet med ackordhästar måste grunda sig på den förutsättningen, att huvuddelen av fodervärdarna få hästar, som i stort sett skola utgöra ersättning för egna hästar, och med vilkas hjälp deras behov av hästkraft för året kan tillfredsställas.

Den under 1938 långvariga vakansen å regementsveterinärbeställningen vid staben vid Övre Norrlands trupper med därav följande täta ombyten av t. f. tjänstgörande veterinärer har medfört påtagliga olägenheter för tjänstens bedrivande beträffande såväl hästsjukvården och hovslagarnas utbildning som expeditions- och förvaltningstjänsten. Att de ovanligt höga siffrorna för sjukdagarnas antal vid de flesta förbanden i Boden delvis torde kunna förklaras av bristen på kontinuitet och enhetlighet i utövandet av veterinärtjänsten, synes mycket sannolikt. Veterinärtjänsten vid Bodens garnison, omfattande stabsveterinärtjänsten vid Övre Norrlands truppers stabsexp. och all veterinärtjänst vid samtliga truppförbanden, är allt för krävande och omfattande för att på ett fullt tillfredsställande sätt kunna bestridas av en enda ordinarie veterinär.

(Melin.)

Norrlands dragonregemente.

Hästvården har varit mycket god. Endast 4 hästar hava under året varit sjukskrivna för kolik.

Antalet sjukdagar för trycksador var under året 291. Detta antal är i och för sig icke stort. Jag vill emellertid framhålla att i fråga om en stor del av de upptagna fallen eksem var en predisponerande orsak. Särskilt vid 1. skv förekom nämligen under en period ett furunkulöst eksem i sadel- och sadelgjordsstäderna. Huden blev härigenom givetvis mycket känslig. Genom desinfektions- och andra hygieniska åtgärder bekämpades snabbt den infektion, som förelåg, och eksemfallen upphörde snart. Inga som helst allvarliga trycksador hava dock förelegat.

På hösten före ombyte av ströbäddar uppträdde en hel del lindriga lymfangiter. Inga allvarliga komplikationer till dessa fall uppstodo emellertid. Efter omläggning av ströbäddar och stalldesinfektioner avtog benägenheten för uppträdande av sårinfektioner starkt.

(Åstrand.)

Norrlands dragonregementes Bodenskvadron.

Bland andra sjukdomsfall av intresse må framhållas ett fall av sommarsår, som visade sig mycket svårsläkt. Först med kyligare väderleks inträdande i sept. månad gick fallet raskt till läkning.

(Melin.)

Norrbottens artillerikår.

Av lidanden dominera särskilt sen- och ledåkomor. De höga siffrorna för dessa torde delvis ha sin förklaring i det förhållandet, att kären dragits med ett relativt stort antal förslitna hästar. Att söka åstadkomma en ökning av ett truppförbands stamhästbestånd genom minskad kassation, torde ej vara rätta vägen.

(Melin.)

Bodens ingenjörkår.

Ett fall av hovbenbrott har förekommit, där efter läkningen hälta ännu kvarstod efter närmare $\frac{1}{2}$ år. Kotnervsnitt utfördes därför — med till synes gott resultat.

Remontdepåerna.**Herrevadskloster.**

Hälsotillståndet har under året varit gott. Härtill har framför allt bidragit att icke någon epidemi förekommit. Ej heller har någon häst förlorats genom kolik eller olyckshändelse, om man ej som sådan vill räkna ett fall av vargörande lungsäcksinflammation, orsakad av en antagligen nedsväld ståltrådsbit. Denna hade genomträngt matstrupen strax innanför bröstingången och inkommit i lungan.

En remont dog under augusti månad på grund av lungsäcksinflammation, orsakad av brustna kvarkbölder. Hästen hade under föregående år i oktober genomgått lindrig kvarka och därefter varit till synes återställd. Anmärkningsvärt är att en kvarksvit kunnat föranleda djurets död 9 månader efter akuta insjuknandet.

Försök har i år gjorts med vaccination mot kvarka. Samtliga nyinköpta remonter ha simultanympats vid ankomsten till depån och därefter ånyo vaccinerats efter c:a 3 månader. Vaccinet har erhållits från Malmölaboratoriet och är framställt av stallspecifika och från olika håll av Skåne erhållna kvarkstammar.

Vid emottagandet i maj hade en remont obetydlig flytning ur näsan men vaccinerades lika fullt. Under transporten hade den ådragit sig ett fult sår å skanken och måste därför inställas i sjukstallet, varefter den kvarstod en längre tid. Den kunde därför icke släppas direkt på bete som de övriga remonterna. Omkring 4 veckor senare fick den typiska kvarkbölder i käftgropen. Ingen annan har under året visat några symtom på kvarka. Intressant är att den enda remont, som kvarstannade inomhus, fick sjukdomen, om än i lindrig form.

Synnnerligen värdefullt vore om man genom upprepade vaccinationer kunde uppnå immunitet, som motsvarade den efter genomgång av sjukdomen uppnådda och sålunda undgå den till sina följder så oberäkneliga s. k. genomkvarkningen.

Först flera års konsekvent genomförd vaccination, efterföljd av observationer å truppförbanden, torde kunna ge vidgad erfarenhet i denna för arméns hästbestånd så viktiga fråga.

(Glück.)

Gudhem.

Ringorm har under året uppträtt med 16 fall av lindrig natur. Smittan ådrages med säkerhet på betet genom de där befintliga nötkreaturen. I enstaka fall kan naturligtvis hästarna föra med sig smittan från säljarens stallar. Krav på smittfrihetsintyg i detta avseende från säljarna torde ha mycket litet värde. I slutet av december visade sig kvarka. Sjukdomen började detta år mycket smygande utan att från början visa karakteristiska symtom och syntes vara av elakartad karaktär, varför komplikationer voro att vänta. I samband med dessa allvarigare sjukdomsfall, som kräva god omvårdnad i ombonade stallar, framträder behovet av en god sjukstallavdelning mera än eljest.

(Munthe.)

Arméhundgården.

Av uppfödningssjukdomar har å en riesenschnauzer- och en schäfervalp förekommit rachitis. Den förstnämnde visade redan vid födelsen deformiteter av skallens ben, bl. a. ett starkt utpräglad överbett, den sistnämnde skelettförändringar med återkommande epileptiforma anfall. I bägge fallen trotsade sjukdomen all behandling, och valparna måste avlivas.

I anslutning till vinterfälttjänstövningarna i Jämtlands län utbröt bland hundarna en smittsam sjukdom av valpsjukekaraktär, yttrande sig i lindrig temperaturförhöjning, bindehinne- och svalgkatarr. I de flesta fall hade sjukdomen ett mycket godartat förlopp med återvunnen hälsa efter omkring en vecka. Anmärkningsvärt är, att riesenschnauzerhundarna voro påfallande hårdare angripna än schäferhundarna. Å en schäferhund tillstötte emellertid lunginflammation, som ledde till hundens avlivande. Sedan katarrerna voro avläkta uppträdde i sju fall symtom från nervsystemet (ryggmärgen) med ataktiska (»slingrande») rörelser. Det kan icke uteslutas, att det härvid var fråga om en B-avitaminos. Rörelsestörandet försvann hos samtliga hundar utom en efter utfodring med torrjäst.

(Wilhelmsson.)

D. Sjukligheten och sjukvården bland arméns hästar.

Medeltalet av arméns hästar har under året uppgått till 5 855, däri medräknade egna tjänstehästar, stamhästar och vid truppförband tjänstgörande ackordhästar. Antalet nyinsjuknade uppgick till 8 869 och medelsjukprocenten var 7.2, d. v. s. 420 hästar hade varje dag av året varit sjukskrivna. Antalet insjuknade var sålunda 151 % av medelhästbeståndet. Av Tab. 2 i tabellavdelningen framgår sjukprocenten såväl för de enskilda truppförbanden, som för de olika vapenslagen och arméfördelningarna (eller motsvarande).

Av Tab. 3 framgår de olika sjukdomarnas frekvens och sjukdomarnas utgång.

I Tab. A. är en sammanställning gjord av de vanligast förekommande och för truppförbandens tjänsteduglighet betydelsefulla sjukdomarna bland hästarna vid de beridna truppförbanden. Siffrorna angiva antalet fall (under året insjuknade) pr 100 hästar av medelhästbeståndet.

Att av de i tabellen anförda siffrorna draga några bestämda slutsatser med avseende på den allmänna hästvården vid resp. truppförband torde vara allt

för vanskligt. Höga siffror beträffande exempelvis inflammation i senor och senskidor, ledåkommor står dock i ett visst samband med starkare förslitning av hästmaterialet och höga siffror för tryckskador torde visa, att tillräcklig uppmärksamhet icke riktats på selning och sadling.

Å remontdepåerna insjuknade 266 hästar mot 562 föregående år.

För att få en föreställning om frekvensen av olycksfall bland arméns hästar hava Tab. B. och Tab. C. sammanställts. Dessa siffror ingå överallt i statistiken rörande hästarnas sjuklighet (ävensom i förekommande fall kassation, avlivande och dödlighet). Av samtliga 64 olycksfall blevo 22 (34 %) hästar utskrivna såsom tjänstedugliga och 2 (3 %) ej tjänstedugliga, 30 (47 %) avlivades, 10 (16 %) dogo.

Tab. A. Fall av vissa sjukdomar bland hästarna vid arméns beridna truppförband pr 100 hästar under år 1938.

Truppförband	Lymfangit	Kolik (förstopning, gasansamling, tarmvred)	Fotulleinflammation	Benhineinflammation	Inflammation i senor och senskidor	Ledåkommor (utom spatt)	Spatt	Krosskada, sår	Mugg	Tryckskada	Hovspricka	Hovinflammation, hovböld
Livregementet till häst . . .	5.9	2.6	—	1.1	6.8	16.8	1.1	49.5	0.6	9.8	7.6	11.0
Skånska kavalleriregementet	3.7	2.7	0.2	1.4	18.9	14.0	1.4	23.2	1.2	12.5	6.0	20.8
Livregementets husarer . . .	6.4	0.7	0.2	0.9	9.4	18.9	0.6	23.2	—	3.7	6.7	19.3
Norrlands dragonregemente U.	15.1	0.9	1.6	0.2	15.6	23.0	2.0	41.3	1.1	11.3	10.8	22.3
B.	4.6	0.9	0.9	—	18.3	26.6	0.9	32.1	—	27.5	16.5	22.0
Svea artilleriregemente . . .	12.5	7.8	0.8	0.5	15.8	14.3	1.3	38.1	4.8	13.5	13.5	19.3
Göta artilleriregemente . . .	9.7	0.6	3.1	0.6	19.8	21.7	3.6	63.2	1.1	41.2	7.5	14.2
Wendes artilleriregemente . .	6.4	1.2	1.7	0.7	1.5	11.3	0.5	41.5	0.7	2.5	4.7	8.4
Norrlands artilleriregemente .	4.5	0.6	—	0.3	10.7	11.0	1.1	34.6	0.8	4.2	8.1	19.9
Norrbottnens artillerikår . . .	17.1	0.8	3.1	4.7	29.5	24.8	11.6	51.2	0.8	27.1	7.0	44.2
Smålands arméartillerireg. . .	5.8	3.8	—	—	17.3	26.9	—	13.5	—	3.8	1.9	—
Gotlands artillerikår	13.6	—	—	—	36.4	9.1	—	31.8	—	9.1	4.5	22.7
Bodens artilleriregemente . .	3.2	1.6	1.6	1.6	24.2	21.0	—	43.5	—	9.7	8.1	16.1
Karlsborgs luftvärnsreg. . . .	—	3.4	—	—	17.2	13.8	—	13.8	3.4	3.4	3.4	3.4
Svea ingenjörkår	4.4	8.8	—	1.5	13.2	95.6	1.5	60.3	—	11.8	14.7	7.4
Göta ingenjörkår	—	6.3	—	2.1	6.3	4.2	2.1	22.9	—	8.3	—	6.3
Bodens ingenjörkår	6.5	—	6.5	4.8	26.2	27.9	4.9	41.0	1.6	26.2	6.6	24.6
Signalregementet	4.4	4.4	2.2	6.7	22.2	33.3	4.4	33.3	2.2	6.6	4.4	17.8
Svea trängkår	2.4	—	—	1.2	10.7	3.6	—	20.2	—	6.0	4.8	21.4
Göta trängkår	4.8	1.6	—	—	4.8	21.0	4.8	46.8	—	11.3	16.1	19.4
Norrlands trängkår	4.4	3.0	1.5	4.4	5.9	29.6	4.4	53.0	—	17.6	7.4	23.5
Skånska trängkåren	4.9	1.6	3.3	1.6	21.3	29.5	—	68.9	4.9	16.5	4.9	13.1
Sammandrag.												
Kavalleriet	7.3	1.8	0.5	0.9	11.7	16.0	1.2	34.4	0.7	10.4	8.2	18.3
Artilleriet	8.6	3.5	1.4	0.8	16.9	15.7	2.3	43.1	1.7	15.0	8.0	16.9
Ingenjörtrupperna	4.0	4.5	2.3	2.8	15.8	41.8	2.8	43.5	0.6	15.8	7.9	13.0
Trängen	4.0	1.5	1.1	1.8	10.5	19.6	2.2	45.1	1.1	12.4	8.0	19.6

Tab. B. Till direkta olyckshändelser hänförliga sjukdomsfall bland arméns hästar år 1938.

Truppförband	Antal fall	Skadans art	Skadans tillkomstsätt	Skadans påföljd
<i>I. arméförd.</i>				
I 11 V	1	Ledsår	Ej angivet	Avlivad
I 12	1	Benbrott	Vid uppstigning i spiltan	,
I 16	1	,	Ej angivet	,
K 2	1	Exungulation	Nervsnitt	,
	7	Gasförgiftning	Genom antända rökgasbomber	2 självdöda, 5 avlivade
	1	Hjärtförlamning	Gick ner sig i en mosse	Självdöd
	1	Sensår	Galopp på fältet	Tjänsteduglig
A 3	1	Inre förblödning	Störtade under övningskörning	Självdöd
	1	Benspricka	Under jaktritt	Ej tjänsteduglig
	1	, armbågsben.	Omkullkörning	,
	1	Brott av strålben	Nervsnittad	Avlivad
T 4	1	Brott på pran. zygomat.	Ej angivet	Tjänsteduglig
<i>II. arméförd.</i>				
I 21	1	Inre förblödning	Stakning	Självdöd
A 4	1	Perforerande buksår	Sparkad i bivack	Avlivad
	1	Brott av lårben	Halkade och föll på stallgång	,
	1	, överarmsben	Sparkad i bivack	,
	1	Bäckenbrott	Gick omkull under ridning	,
	1	Mjältbristning	Spark i bivack	Självdöd
<i>III. arméförd.</i>				
I 22	1	Inre förblödning	Ej angivet	Självdöd
K 3	1	Brott på halskotor	Snubbling på skogsväg	,
	1	Bäckenbrott	Fall på stallgolv	Avlivad
	1	Brott på skenben	, , ,	,
A 2	1	Bäckenbrott	Påkörd av bil	,
T 2	3	Sår	Grimskaftakador	Tjänstedugliga
<i>IV. arméförd.</i>				
I 1	1	Brott på pannbenet	Ej angivet	Avlivad
K 1	1	Sår	Stör i buken	,
	1	,	Påkörd av bil	,
	1	,	Fastnat i krok i stallet	,
	1	Benbrott	Spark av häst	,
A 1	1	Bäckenbrott	Ej angivet	,
	9	Sår	Grimskaftskador	Tjänstedugliga
S 1	1	Benspricka	Skenat	Tjänsteduglig
	1	Bristning av muskler	Under hoppning	,
	1	Inflammation av senor	Spark av häst	,
	1	, , ,	Kullridning på hinder	,
	1	Ledvrickning ofullst.	Under jaktritt	,
R S	1	Sår	Påle i ljumaken	Avlivad
Arméstaben . .	1	Brott å halskota	Föll i spiltan	Självdöd
<i>Övre Norrlands trp</i>				
I 19	1	Benbrott	Föll under körning	Avlivad
K 4 U	1	,	Sparkad av häst	,
	1	,	Påkörd av bil	,
	1	Ryggradsbrott	Under transport	,

Truppförband	Antal fall	Skadans art	Skadans tillkomstsätt	Skadans påföljd
K 4 B	1	Benspricka	Sparkad av häst	Tjänsteduglig
A 8	1	Benbrott	Ej angivet	Avlivad
Ing 3	1	Hovbensbrott	, ,	Tjänsteduglig
	1	Lungblödning	Under terrängritt	Självdöd
<i>Remontdepåer</i>				
Gudhem	1	Förblödning	Ej angivet	Avlivad
Dressyranst. Herrevadskloster .	1	Bäckenbrott	, ,	Tjänsteduglig

Tab. C. Översikt av olycksfall bland arméns hästar år 1938 med hänsyn till dels skadans art, dels skadans påföljd.

Skadans art.	Skadans tillkomstsätt											
	Grimskatskada	Spark eller bett av häst	Skada i stallet (omkullfall o. d.)	Omkullridning	Ridning i terräng, jakt	Hopp över hinder, fall	I divack	Stakning	Påkörd av bil	Ej angivet	Övriga	Summa
Brott å extremiteter	—	2	3	—	—	1	1	—	1	3	1	12
Brott i övrigt i bensystemet	—	—	2	1	1	—	—	—	1	4	1	10
Benspricka	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1	4
Bristning av sena	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Seninflammation	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Ledinflammation	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Inre förblödning	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	4
Sår (och kontusion)	12	—	—	—	—	1	2	2	1	1	1	20
Övriga skador	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	10
Summa	12	4	5	1	5	5	3	3	3	10	13	64
Skadans påföljd.												
Tjänstedugliga	12	2	—	—	2	2	—	—	—	3	1	22
Ej tjänstedugliga	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Självdöda	—	—	1	—	2	1	1	1	—	1	3	10
Avlivade	—	2	4	1	—	1	2	2	3	6	9	30
Summa	12	4	5	1	5	5	3	3	3	10	13	64

¹ Vid skenolycka. — ² Gasförgiftade 7, varav 2 självdöda och 5 avlivade.

Tab. 1. Utgifter för truppveterinärvården 1 juli 1937—30 juni 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Häst- tjänst- görings- dagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr häst och dag i öre								
			Nyskaffning av materiel	Materiel för skoning	Underhåll av materiel	Förbruknings- materiel	Medikamenter	Transport- kostnader	Utgifter för epizootier	Diverse	Summa kostnad
I arméfördelningen.											
Norra skånska infanteriregementet	9 708	481·43	0·17	2·84	—	1·56	0·39	—	—	—	4·96
Södra skånska infanteriregementet	8 469	1 308·62	9·48	3·31	0·04	1·93	0·69	—	—	—	15·45
Kronobergs regemente	8 628	329·06	0·14	3·13	0·07	0·15	0·33	—	—	—	3·81
Kronobergs reg:tes det. i Karlskrona	6 143	70·18	—	0·66	—	—	0·48	—	—	—	1·14
Jönköpings-Kalmar regemente	10 684	767·40	2·50	1·57	0·25	1·72	1·14	0·003	—	—	7·18
Hallands regemente	10 483	651·29	1·42	2·89	0·18	0·80	0·90	0·02	—	—	6·21
Skånska kavalleriregementet	174 013	8 511·52	0·18	2·26	0·36	1·29	0·53	0·11	0·03	0·13	4·89
Vendes artilleriregemente	139 075	4 372·72	0·32	1·18	0·10	0·92	0·61	0·02	—	—	3·14
Smålands arméartilleriregemente	19 185	1 237·99	1·09	0·94	1·70	0·10	0·80	1·56	—	0·26	6·45
Göta ingenjörkår	17 457	891·90	0·13	1·35	0·91	1·80	0·90	0·02	—	0·01	5·11
Skånska trängkåren	22 152	827·39	0·65	1·32	0·33	0·44	0·99	—	—	0·003	3·74
II arméfördelningen.											
Jämtlands fältjägarregemente	14 133	708·84	0·03	3·64	0·13	0·42	0·62	0·18	—	—	5·02
Dalregementet	9 780	456·95	0·06	3·42	0·14	0·24	0·71	0·01	—	0·09	4·67
Hälsinge regemente	9 326	619·28	—	4·43	—	1·18	0·97	—	—	0·06	6·64
Västernorrlands regemente	10 199	399·33	0·03	3·00	—	0·54	0·34	—	—	—	3·92
Norrlands artilleriregemente	133 105	5 379·74	1·02	0·74	0·38	1·41	0·43	0·01	—	0·04	4·04
Norrlands trängkår	22 741	854·11	0·51	1·72	0·26	0·63	0·61	0·02	—	—	3·76
III arméfördelningen.											
Skaraborgs regemente	12 102	352·36	—	1·85	0·06	0·14	0·85	0·01	—	0·002	2·91
Älvsborgs regemente	10 118	521·82	—	0·08	1·81	2·71	0·08	0·97	—	0·05	5·16
Bohusläns regemente	10 315	617·00	0·01	4·74	—	0·63	0·59	0·01	—	—	5·98
Värmlands regemente	9 303	697·81	1·10	3·60	—	1·91	0·72	0·18	—	—	7·50
Livregementets husarer	168 896	6 176·90	0·71	1·17	0·12	0·56	1·02	0·07	—	0·002	3·66
Göta artilleriregemente	120 285	4 378·68	0·34	1·26	0·66	0·54	0·81	0·02	—	0·01	3·64
Karlsborgs luftvärnsregemente	9 841	387·43	0·05	2·09	0·25	0·02	1·53	—	—	—	3·94
Göta trängkår	23 738	1 083·68	0·12	2·64	0·14	0·61	1·04	0·01	—	—	4·57
IV arméfördelningen.											
Svea livgarde	10 184	342·74	—	1·82	0·01	0·89	0·64	—	—	0·01	3·37
Göta livgarde	6 915	587·32	0·49	4·92	—	1·88	0·81	0·01	—	0·39	8·49
Livregementets grenadjärer	9 521	577·93	0·08	4·56	0·38	0·84	0·19	0·01	—	0·01	6·07
Livgrenadjärregementet	12 595	462·04	—	2·32	0·02	0·59	0·72	0·01	—	—	3·67

TAB. 1 (forts.). UTGIFTER FÖR TRUPPVETERINÄRVÅRDEN 1 JULI 1937—30 JUNI 1938. 15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Häst- tjänst- görings- dagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr häst och dag i öre								
			Nyanskaffning av materiel	Materiel för skoning	Underhåll av materiel	Förbruknings- materiel	Medikamenter	Transport- kostnader	Utgifter för epizootior	Diverse	Summa kostnad
Upplands regemente	14 305	767.73	0.30	3.29	—	1.17	0.61	—	—	—	5.37
Södermanlands regemente	10 553	652.21	—	1.08	—	3.00	1.51	0.27	—	0.33	6.18
Livregementet till häst	181 904	11 558.69	0.77	2.57	0.49	1.21	0.99	0.02	0.11	0.19	6.35
Svea artilleriregemente	145 426	11 178.28	0.61	4.20	0.09	1.54	1.11	0.02	0.04	0.07	7.69
Svea ingenjörkår	25 390	1 522.73	1.01	1.68	0.24	0.62	1.57	0.75	—	0.13	6.00
Signalregementet	16 968	691.59	0.52	1.44	0.11	0.71	0.96	—	—	0.32	4.07
Svea trängkår	28 694	1 429.84	0.17	2.53	0.06	1.54	0.64	—	—	0.05	4.98
Arméstaben	27 616	2 382.06	0.40	5.67	0.01	1.59	0.74	0.05	0.17	—	8.63
Kavalleriinspektionen	203 959	3 238.52	0.24	0.30	0.05	0.26	0.39	0.01	0.23	0.09	1.59
Krigsskolan	9 147	1 009.19	0.27	7.40	0.01	2.33	0.90	0.13	—	—	11.03
Ridskolan	48 811	4 863.32	0.11	8.49	0.02	0.43	0.70	0.11	—	0.10	9.96
Skjutskolan	5 276	277.75	—	3.69	—	0.04	1.42	0.12	—	—	5.26
Arméns underofficersskola	11 895	830.79	0.71	3.57	0.10	1.92	0.48	0.01	—	0.21	6.98
Övre Norrlands trupper.											
Norrbottens regemente	15 327	600.82	—	—	—	—	—	—	—	3.92	3.92
Västerbottens regemente	7 747	635.68	0.24	2.76	—	1.14	2.16	1.90	—	—	8.21
Norrlands dragonregemente	165 467	8 926.98	0.16	2.55	0.46	0.86	0.89	0.02	—	0.45	5.40
Norrbottens artillerikår	79 328	4 373.13	0.36	2.39	0.42	1.46	0.82	0.02	—	0.03	5.51
Bodens artilleriregemente	22 158	1 003.87	0.08	2.27	—	1.71	0.42	0.05	—	—	4.53
Bodens ingenjörkår	19 669	886.70	0.11	2.19	0.49	0.83	0.89	—	—	—	4.51

Tab. 2. Översikt av sjukligheten bland arméns hästar år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Truppförband.	Under året insjuknade	A v f ö r d a				Antal sjukdagar	Antal häst-tjänstgöringsdagar	Sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar
		Tjänst-dugliga	Ej tjänst-dugliga	Självdöda	Av-livade			
Livregementet till häst . . .	1 191	1 124	48	3	9	15 541	193 131	8.0
Skånska kavallerireg. . . .	739	699	17	5	16	12 479	187 527	6.6
Livregementets husarer . . .	488	473	13	1	1	7 921	158 786	5
Norrlands dragonreg. U. . .	797	742	40	—	5	11 336	161 808	7
B. . .	230	217	4	—	—	4 878	29 324	16.6
Svea artillerireg.	748	731	22	2	4	14 128	145 587	9.7
Göta artillerireg.	866	848	10	—	2	10 898	130 986	8.3
Vendes artillerireg.	525	494	22	1	—	10 127	148 684	6.8
Norrlands artillerireg. . . .	406	388	10	2	5	9 091	129 035	7.1
Norrbottens artillerikår . . .	412	396	12	1	1	7 363	47 099	15.6
Småls arméartillerireg. . . .	40	36	—	—	2	1 850	19 003	9.8
Gotlands artillerikår	38	35	3	—	—	802	8 079	9.9
Bodens artillerireg.	119	112	3	1	2	1 943	22 790	8.5
Karlsborgs luftvärnsreg. . . .	22	20	1	—	—	489	10 731	4.8
Svea ingenjörkår	173	170	7	2	—	3 543	24 811	14.3
Göta ingenjörkår	89	82	7	1	—	1 649	17 527	9.4
Bodens ingenjörkår	155	152	5	—	—	2 785	22 365	12.4
Signalregementet	88	82	5	—	—	1 917	16 404	11.7
Svea trängkår	77	75	1	—	1	1 082	30 624	3.5
Göta trängkår	94	90	2	—	—	1 866	22 717	8.2
Norrlands trängkår	162	158	5	1	—	2 751	24 671	11.1
Skånska trängkåren	128	122	6	1	1	1 439	22 239	6.5
Inf. I. arméförd.	82	68	5	2	5	1 957	57 324	3.4
" II. "	124	111	14	1	2	2 908	46 859	6.2
" III. "	123	119	6	—	—	3 216	45 384	7.1
" IV. "	153	147	7	—	1	4 077	65 876	6.2
" övre Norrlands tr.	168	169	1	—	3	3 351	24 739	13.5
" Gotlands trupper	34	34	4	—	—	803	4 072	19.7
Skolor m. fl. ¹	333	326	1	4	3	6 413	100 957	6.4
Remontdepåer ²	266	219	6	4	1	4 594	218 042	2.1
I allt	8 869	8 439	287	32	64	153 197	2 137 181	7.2
Sammandrag.								
<i>a. Vapenslag.</i>								
Kavalleri	3 445	3 255	122	9	31	51 336	730 576	7.0
Artilleri	3 176	3 060	83	7	16	56 691	661 994	8.3
Ingenjörtrupper	417	404	19	3	—	7 977	64 703	12.3
Signaltrupper	88	82	5	—	—	1 917	16 404	11.7
Träng	461	445	14	2	2	7 138	100 251	7.1
Infanteri	681	646	37	3	16	16 213	244 254	6.6
Skolor	333	326	1	4	3	6 413	100 957	6.4
Remontdepåer	265	218	6	4	1	4 543	218 042	2.1
<i>b. Arméfördelningar.</i>								
I. arméfördelningen	1 603	1 501	57	10	24	29 601	452 304	6.6
II. "	692	657	29	4	12	14 750	200 565	7.3
III. "	1 592	1 550	32	1	3	24 290	368 604	6.6
IV. "	2 428	2 327	90	7	15	39 369	476 433	8.3
Övre Norrlands trupper	1 881	1 788	65	2	11	31 656	308 125	10.8
Gotlands trupper	72	69	7	—	—	1 605	12 151	13.2
Skolor m. fl.	333	326	1	4	3	6 413	100 957	6.4
Remontdepåer	265	218	6	4	1	4 543	218 042	2.1

Anm. Här avses egna tjänste-, stam- och ackordhästar. — Summan avförda (kol. 3—6) stämmer i allmänhet ej med antalet insjuknade, beroende på skillnaden mellan de vid årets början och slut kvarvarande (jfr följ. tabell).

¹ Ridskolan, krigsskolan, arméns underofficersskola, arméstaben och 1. intendenturkompaniet.
² Jämte dressyranstalten.

Tab. 3. Sammandrag av hästsjukbesked för år 1938.

a) Arméns truppförband.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stamhästar, ackordhästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda				Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal ¹	Summa insjuknade	
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgörande	Ej tjänstgörande	Självlöda	Avlivade					Summa
I. Infektionssjukdomar.												
Blodförgiftning	—	1	1	1	—	—	—	1	—	6	6	—
Kvarka	4	116	120	119	—	1	—	120	—	2217	19·1	126
Stelkramp	1	2	3	—	—	—	2	2	1	34	17	—
Andra infektionssjukdomar	—	30	30	30	—	—	—	30	—	316	10·5	—
II. Invasionssjukdomar.												
Masksjuka	—	31	31	31	—	—	—	31	—	34	1·1	—
III. Konstitutionella sjukdomar	—	3	3	3	—	—	—	3	—	37	12·3	—
IV. Förgiftningar	—	12	12	2	—	3	5	10	2	134	11·2	—
V. Nervsystemets sjukdomar.												
Förlamning, perifer . . .	—	3	3	1	1	—	1	3	—	93	31	—
Hjärnskakning	—	2	2	2	—	—	—	2	—	21	10·5	—
Hjärn-, hjärnhinneinflammation	—	2	2	2	—	—	—	2	—	58	29	—
Koller	—	1	1	—	1	—	—	1	—	1	1	—
Kramp	—	1	1	1	—	—	—	1	—	43	43	—
Lamhet, ensidig o. dubbel-sid, fullständig o. ofullständig	—	2	2	—	1	—	1	2	—	13	6·5	—
Andra sjukdomar i nervsystemet	—	8	8	4	3	—	1	8	—	68	8·5	—
VI. Ögats sjukdomar.												
Allmän ögoninflammation	—	1	1	—	—	—	1	1	—	25	25	—
Inflamm. i bindehinnan .	1	35	36	35	—	—	—	35	1	342	9·8	—
„ „ hornhinnan	—	44	44	44	—	—	—	44	—	418	9·5	—
Starr	—	1	1	—	1	—	—	1	—	19	19	—
Andra sjukdomar i ögat .	—	6	6	6	—	—	—	6	—	151	25·2	12
VIII. Andningsorganens sjukdomar.												
Luftvägskatarr	1	25	26	26	—	—	—	26	—	371	14·8	—
Luftstrupshuvudinflammation	—	32	32	32	—	—	—	32	—	418	13·1	—
Lungbrand	—	1	1	—	—	1	—	1	—	21	21	—
Lungemfysem, kvickdrag	1	27	28	7	19	—	—	26	2	806	29·9	—
Lunginflammation	—	2	2	1	—	1	—	2	—	28	14	—
Lungsäcksinflammation . .	—	1	1	—	—	—	1	1	—	6	6	—
Näsblödning	—	3	3	2	1	—	—	3	—	25	8·3	—
Näskatarr	—	68	68	68	—	—	—	68	—	252	3·7	7
Pipande kvickdrag	—	8	8	4	—	—	—	4	4	396	49·5	—
Sjukd. i näsans bihålor . .	1	4	5	5	—	—	—	5	—	147	36·8	—
Andra sjukdomar i andningsorganen	—	3	3	2	—	—	1	3	—	19	6·3	—

¹ Räknet på de under året insjuknade (kol. 3).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stamhästar, ackordhästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda				Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal	Summa insjuknade	
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgörande	Ej tjänstgör.	Självdöda	Avlivade	Summa				
IX. Cirkulationsorganens sjukdomar.												
Blodpropp	—	2	2	1	1	—	—	2	—	94	47	—
Hjärtförlamning	—	3	3	—	—	3	3	3	—	3	1	—
Inf. i hjärtsäck o. hjärtat	—	3	3	1	1	—	—	2	1	43	14.3	—
Lymfkärl- o. körtelinflamm.	9	354	363	341	7	1	—	349	14	4 388	12.4	—
Organiskt hjärtfel	1	6	7	6	1	—	—	7	—	148	24.7	—
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	—	3	3	—	—	1	2	3	—	55	18.3	6
X. Digestionsorganens sjukdomar.												
Benröta i tandhålorna	—	2	2	—	1	—	1	2	—	17	8.5	—
Bräck	—	1	1	1	—	—	—	1	—	27	27	—
Bukhinneinflammation	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	1	—
Förstoppning	—	38	38	38	—	—	—	38	—	105	2.8	—
Gasansamling i tarmarna	—	8	8	7	—	1	—	8	—	13	1.6	—
Inflammation i svalget	—	14	14	14	—	—	—	14	—	281	20.1	—
Kolik av obestämd art	—	79	79	74	—	4	1	79	—	176	2.8	—
Krabbbitning	—	2	2	2	—	—	—	2	—	52	26	—
Mag-, tarmbristning	—	2	2	—	—	1	1	2	—	1	0.5	—
Mag-, tarmkatarr; mag-, tarminflammation	—	18	18	17	1	—	—	18	—	234	13	—
Magutvidgning, akut	—	5	5	5	—	—	—	5	—	6	1.2	—
Sår i munnen	—	1	1	1	—	—	—	1	—	6	6	—
Tandfel	—	574	574	569	2	2	—	573	1	111	0.2	—
Tarmvred, tarminstjälpning	—	4	4	—	—	4	—	4	—	4	1	—
Andra sjukdomar i digestionsorganen	—	7	7	5	—	—	2	7	—	105	15	—
XI. Urin- o. könsorganens sjukdomar.												
Sjuklig könsdrift	—	3	3	3	—	—	—	3	—	65	21.7	—
XII. Rörelseorganens sjukdomar.												
Allmän stelhet, svaghet	—	46	46	14	32	—	—	46	—	205	4.5	—
Benbrott	1	21	22	5	—	2	15	22	—	268	12.8	—
Benspricka	2	7	9	5	3	—	—	8	1	233	33.3	—
Bristning av muskler	1	5	6	6	—	—	—	6	—	265	53	—
Fotrulleinflammation	3	48	51	25	21	—	—	46	5	2 042	42.5	—
Inflamm. i ben o. -hinnor	4	66	70	65	—	—	—	65	5	2 162	32.8	11
Inflammation i muskler	1	8	9	8	—	—	—	8	1	363	45.4	4
Inflamm. i, bristn. av senor	39	655	694	586	41	—	3	630	64	25 364	38.7	—
Inflammation i senskidor	2	101	103	91	8	—	—	99	4	2 688	26.6	—
Inflammation i slemäckar	1	11	12	9	1	—	—	10	2	285	25.9	—
Korsetförlamning	—	14	14	13	—	1	—	14	—	309	22.1	—
Ledgalla	3	36	39	33	4	—	—	37	2	1 068	29.7	—
Ledinflammation	45	431	476	376	65	—	7	443	28	13 855	32.1	1
Ledstyvhed	—	8	8	3	5	—	—	8	—	138	17.8	—
Ledvrickning, fullständig	4	45	49	46	—	—	—	46	3	1 817	40.4	—
Ledvrickning, ofullständig	16	371	387	379	1	—	—	380	7	5 608	15	99
Piphas	—	6	6	6	—	—	—	6	—	59	9.8	—
Reumatism	—	27	27	25	1	—	—	26	1	277	10.8	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stamhästar, ackordshästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd i medeltal i dagar	Summa insjuknade
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstutgå.	Ej tjänstutgå.	Självdöda	Avlivade	Summa				
Ringkota	3	45	48	33	12	—	2	47	1	1 858	41.3	—
Spatt	5	86	91	72	9	—	—	81	10	3 097	36	—
Stollsvamp	—	1	1	1	—	—	—	1	—	15	15	—
Tappsteg	—	1	1	1	—	—	—	1	—	23	23	—
Upphakning av knäskålen	—	2	2	2	—	—	—	2	—	53	26.5	—
Överben	6	28	34	31	1	—	—	32	2	716	25.6	—
Andra sjukd. i rörelseorg.	5	74	79	56	22	—	—	78	1	1 792	24.2	1
<i>XIII. Hudens och bindvävens sjukdomar.</i>												
Blodutgjutning i bindväv	—	16	16	16	—	—	—	16	—	214	13.4	—
Böld	3	68	71	67	—	—	3	70	1	1 223	18	8
Eksem	—	47	47	46	—	—	—	46	1	653	13.9	—
Fistel	—	7	7	6	—	—	1	7	—	82	11.7	—
Hudinflammation	—	2	2	2	—	—	—	2	—	30	15	—
Krosskada	10	418	428	421	—	—	—	421	7	4 644	11.1	12
Lymfutigjutn. i bindväven	1	14	15	14	—	—	—	14	1	216	15.4	—
Mankfistel, nackfistel . .	3	5	8	7	1	—	—	8	—	553	16.6	63
Mugg	—	54	54	53	—	—	—	53	1	570	10.6	—
Nässelutslag	—	10	10	10	—	—	—	10	—	33	3.3	5
Ringorm	3	205	208	207	—	—	—	207	1	5 939	29.2	—
Skabb (Dermatophagus) . .	—	44	44	43	—	—	—	43	1	121	2.8	—
Sår	27	1 449	1 476	1 438	—	—	7	1 445	31	19 903	13.0	63
Tryckskada	6	589	595	590	—	—	—	590	5	5 427	9.2	57
Ödem	—	8	8	8	—	—	—	8	—	93	11.6	—
Andra sjukdomar i huden och bindväven	2	55	57	55	—	—	—	55	2	994	18.1	—
<i>XIV. Sjukdomar i hovar.</i>												
Böld i hovar	—	90	90	90	—	—	—	90	—	1 979	22	8
Felaktig hovform	—	11	11	7	3	—	1	11	—	268	24.4	—
Fång	1	17	18	16	2	—	—	18	—	306	18	—
Förbening av hovbrosk . .	—	19	19	18	—	—	—	18	1	382	20.1	—
Hornpelare	—	4	4	2	1	—	—	3	1	157	39.3	—
Hovbroskfistel	—	1	1	—	—	—	—	—	1	21	27	—
Hovkräfta	—	3	3	2	1	—	—	3	—	42	14	—
Hovspricka, dubbelhovvägg	13	403	416	396	5	—	—	401	15	11 730	29.1	—
Inflammation i hovarnas läderhud	4	782	786	772	—	—	—	772	14	9 833	12.6	19
Krontramp	12	315	327	320	—	—	—	320	7	3 313	10.5	—
Spiktramp	—	54	54	52	—	—	1	53	1	622	11.5	1
Stengalla	—	35	35	35	—	—	—	35	—	355	10.1	—
Strålröta	—	20	20	20	—	—	—	20	—	184	9.2	—
Sömstick och sömtryck . .	—	5	5	5	—	—	—	5	—	36	7.2	2
Andra sjukdomar i hovar	1	59	60	51	2	—	2	55	5	818	14.1	—
<i>XV. Svalster.</i>												
Bensvulst	—	2	2	2	—	—	—	2	—	28	14	—
Bindvävssvulst	3	24	27	25	—	—	1	26	1	687	28.6	—
Inkar (vårtor)	—	16	16	16	—	—	—	16	—	129	8.1	—
Andra svalster	—	4	4	4	—	—	—	4	—	54	13.5	—
Summa	249	8 603	8 852	8 220	281	28	63	8 592	260	148 603	17.3	525

b) Remontdepåerna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukdomar	Vårdade			A v f ö r d a					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgöringsdagliga	Ej tjänstgöringsdagliga	Självdöda	Avlivade	Summa		
<i>I. Infektionssjukdomar.</i>										
Fläckfeber	—	2	2	1	—	—	—	1	1	4
Kvarka	—	83	83	53	—	—	—	53	30	314
<i>III. Konstitutionella sjukdomar</i>	—	1	1	1	—	—	—	1	—	70
<i>VI. Ögats sjukdomar.</i>										
Allmän ögoninflammation	—	1	1	—	1	—	—	1	—	1
Inflammation i hornhinnan	—	3	3	3	—	—	—	3	—	63
<i>VIII. Andningsorganens sjukd.</i>										
Lunginflammation	—	1	1	—	—	1	—	1	—	5
Lungsäcksinflammation	—	1	1	—	—	1	—	1	—	11
<i>IX. Cirkulationsorganens sjukd.</i>										
Inflammation i hjärtsäck o. hjärtat	—	1	1	—	—	1	—	1	—	4
Organiskt hjärtfel	—	1	1	1	—	—	—	1	—	25
<i>X. Digestionsorganens sjukd.</i>										
Förstoppning	—	4	4	4	—	—	—	4	—	10
Inflammation i svalget	—	1	1	1	—	—	—	1	—	3
Kolik av obestämd art	—	1	1	—	—	—	—	—	1	14
Mag-, tarmbristning	—	1	1	—	—	1	—	1	—	3
Mag-, tarmkatarr; mag-, tarminflammation	—	1	1	1	—	—	—	1	—	44
Tandfel	—	3	3	3	—	—	—	3	—	1
<i>XII. Rörelseorganens sjukd.</i>										
Benbrott	1	1	2	2	—	—	—	2	—	174
Inflammation i ben och benhinna	1	7	8	8	—	—	—	8	—	451
Inflammation i, bristning av senor	1	3	4	4	—	—	—	4	—	199
Inflammation i senskidor	1	3	4	3	1	—	—	4	—	77
Ledgalla	—	5	5	5	—	—	—	5	—	84
Ledinflammation	2	17	19	14	2	—	—	16	3	911
Piphas	—	5	5	4	—	—	—	4	1	22
Ringkota	—	1	1	—	1	—	—	1	—	45
Spatt	—	2	2	2	—	—	—	2	—	148
Överben	—	2	2	2	—	—	—	2	—	60
Andra sjukdomar i rörelseorganen	1	3	4	1	1	—	1	3	1	402
<i>XIII. Hudens o. bindvävens sjukd.</i>										
Böld	1	4	5	4	—	—	—	4	1	56
Eksem	—	1	1	1	—	—	—	1	—	14
Fistel	—	1	1	1	—	—	—	1	—	11
Krosskada	1	41	42	40	—	—	—	40	2	621
Lymfötgjutning i bindväven	—	1	1	1	—	—	—	1	—	22
Ringorm	—	16	16	18	—	—	—	18	3	105
Sår	—	40	40	38	—	—	—	38	2	588
<i>XIV. Sjukdomar i hovar.</i>										
Böld i hovar	—	7	7	7	—	—	—	7	—	24
Hovkräfta	—	1	1	1	—	—	—	1	—	14
Summa ¹	9	266	275	219	6	4	1	230	45	4 594
Därav å Herrevadskloster ²	—	59	59	54	2	2	—	58	1	586
Dressyranst. v.d:o ³	1	14	15	13	—	—	1	14	1	852
Gudhem ⁴	8	193	201	152	4	2	—	158	43	3 156

¹ Antal hästtjänstgöringsdagar 218 042. — ² D:o 98 617. — ³ D:o 15 285. — ⁴ D:o 104 140.

Tab. 4. Själv döda hästar år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Truppförband	Dödsorsaker											Själv döda hästar i % av medelhästbeståndet	Medeltal
	Infektionssjukd.	Sjukd. i andningsorganen	Sjukdom i cirkulationsorg.	Sjukdom i digestionsorganen	Sjukdom i urinorganen	Sjukdom i nervsystemet	Allmän svaghet, kakexi	Benavstomets sjukl.	Olycksfall	Övriga orsaker	Summa		
Livregementet till häst	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3	0.6	9.7
Skånska kavalleriregementet	—	—	2	1	2	—	—	—	—	—	5	1.0	9.4
Livregementets husarer	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	4	0.9	10.8
Norrlands dragonregemente i U.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ „ B.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea artilleriregemente	—	—	1	1	4	—	—	—	—	1	7	1.8	13
Göta artilleriregemente	—	—	—	1	2	—	—	—	—	4	7	1.9	9
Vendes artilleriregemente	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	0.3	16
Norrlands artilleriregemente	2	—	1	2	—	—	—	—	—	—	5	1.4	10.5
Norrbottnens artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smålands arméartilleriregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens artilleriregemente	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	3.2	18
Karlsborgs luftvärnsregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea ingenjörkår	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	4	6.0	15.5
Göta ingenjörkår	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2.1	6
Bodens ingenjörkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1.6	8
Signalregementet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea trängkår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1.2	12
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrlands trängkår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1.5	10
Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1.6	10
I. arméförd:s infanteri	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	4	2.5	15
II. „ „	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	1.6	7.5
III. „ „	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	0.8	12
IV. „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övre Norrlands tr.inf.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1.5	15
Gotlands infanteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skolor m. fl. (se Tab. 2, not 1)	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	4	1.5	10
Summa eller medeltal	8	1	7	13	22	—	—	2	—	7	55	1.1	7.3
I varje grupp själv döda hästar på 100 av samtl. själv döda hästar på 1 000 av hela medelhästbeståndet	1.9	1.9	13.5	23	42.3	—	—	3.8	—	13.6	100.0	—	—
	0.2	0.2	1.3	2.3	4.1	—	—	0.4	—	1.3	9.8	—	—

Anm. Häri inbegripas även de hästar, som dött utom förläggningssorten, varför här angivna siffror ej överensstämmer med de i Tab. 2 anförda. — Remontdepåernas hästar äro här icke medräknade (se härom textavdelningen).

Tab. 5. Avlivade hästar år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Truppförband	Orsak till avlivandet													Avlivade hästar i % av medelhästbeståndet	Medeltal
	Infektions sjukd.	Sjukd. i nervsyst. o. slimesorg.	Sjukdom i andningssorg.	Sjukd. i cirkulationsorganen	Sjukdom i digestionsorganen	Allmän stelhet, Alder	Benbrott	Senäkomma	Ledäkomma	Hoväkomma	Olycksfall	Övriga orsaker	Summa		
Livregementet till häst	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	4	9	1·7	11·8
Skånska kavallerireg. .	1	—	—	—	—	—	2	2	4	3	—	6	16	3·1	12·2
Livregementets husarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0·5	6
Norrlands dragonreg. U	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	5	1·1	12·2
B	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea artilleriregemente	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	2	6	1·5	10
Göta artilleriregemente	—	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	5	1·4	14·2
Vendes artillerireg. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrlands artillerireg. .	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	4	1·1	13·5
Norrbottnens artillerikår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0·8	5
Smålands arméart.-reg.	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	6	11·5	14·5
Gotlands artillerikår .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens artillerireg. .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1·6	20
Karlsborgs luftvärnsreg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea ingenjörkår . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta ingenjörkår . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens ingenjörkår . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Signalregementet . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea trängkår	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	3	3·6	14·7
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrlands trängkår . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skånska trängkåren . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1·6	11
I. arméförd:s infanteri	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	4	2·4	13
II.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1·6	11·5
III.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	0·9	6
IV.	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1·1	13
Övre Norrlands tr inf. .	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	3	4·4	10·3
Gotlands infanteri . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skolorm.fl.(se T. 2, not 1)	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	0·7	18
Summa eller medeltal	2	4	1	2	6	3	17	5	10	4	3	16	73	1·4	7·5
<i>I varje grupp avlivade hästar</i>															
på 100 av samtliga avlivade hästar .	2·7	5·5	1·4	2·7	8·2	4·1	23·3	6·8	13·7	5·5	4·1	22	100·0		
på 1000 av hela medelhästbeståndet	0·4	0·7	0·2	0·4	1·1	0·6	3·2	0·9	1·9	0·7	0·6	2·8	13·5		

Anm. Häri inbegripas även de hästar, som avlivats utom förläggningssorten, varför här angivna siffror ej överensstämmer med de i Tab. 2 anförda. Remontdepåernas hästar äro här icke medräknade (se härom textavdelningen).

Tab. 6. Kasserade hästar år 1938.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Truppförband	Kassationsorsaker																Kasserade hästar i % av medelbeståndet	Medeltal
	Sjukdom i nervsyst. o. sinnesorg.	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i cirkulationsorganen	Sjukdom i digestionsorganen	Allmän stelhet, slapphet, ålder	Ledåkomma			Sen- o. sensk.-inf.	Senåkomma	Hovåkomma	Annan åkomma i rörelseorganen	Annan åkomma i hud och bindväv	Sjukdom i Olycksfall	Oämplighet eller andra orsaker	Summa		
						Spett	Ringkota	Annan ledåkomma										
Livregt till häst . .	—	—	3	—	15	3	1	17	—	6	1	—	—	—	2	48	9.1	14.4
Skånska kavallerireg.	1	—	—	—	15	—	1	7	—	3	2	—	—	—	1	30	5.8	17.6
Livregts husarer . .	—	—	—	—	11	1	2	10	5	3	—	—	—	—	2	34	7.8	16
Norrlands dragonreg. U	—	—	1	—	11	—	—	14	10	2	1	—	—	—	1	40	9.0	16.6
„ „ B	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	4	3.7	16.8
Svea artillerireg. . .	—	3	7	—	16	4	2	14	6	6	8	—	—	—	5	71	17.8	16.1
Göta artillerireg. . .	—	7	2	1	40	3	—	3	1	5	1	4	—	—	2	69	19.2	16.5
Vendes artillerireg. .	1	5	—	—	17	4	1	—	4	3	3	5	—	—	—	43	10.6	12.3
Norrlands art.-reg. . .	—	—	1	—	12	—	—	10	—	2	5	—	—	—	—	30	8.4	14
Norrbottns art.-kår .	—	—	—	2	7	1	—	3	3	2	—	—	—	—	—	18	14	14.8
Smålands arméart.-reg.	—	1	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11.5	19.7
Gotlands artillerikår .	—	—	—	—	3	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	6	27.1	16.5
Bodens art.-reg. . . .	—	—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	5	8.0	18.8
Karlsborgs luftv.reg.	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6.9	16
Svea ingenjörkår . . .	—	2	—	—	5	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	11	16.2	17.5
Göta ingenjörkår . . .	—	2	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	7	14.6	14.8
Bodens ingenjörkår . .	—	1	1	—	2	—	1	4	1	1	—	—	—	—	—	11	17.9	14.3
Signalregementet . . .	—	3	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	7	15.6	12.9
Svea trängkår	—	—	—	—	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	7	8.3	18.6
Göta trängkår	—	—	—	—	1	1	—	3	—	1	—	—	—	—	—	6	9.7	17.7
Norrlands trängkår . .	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	5	7.4	16.6
Skånska trängkåren . .	—	—	—	—	2	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	6	9.8	16.5
I. arméförd:s inf. . . .	—	1	1	—	17	1	1	2	2	1	3	—	—	—	—	29	18.5	18.3
II. „ „	—	1	1	—	9	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	13	10.2	16.8
III. „ „	1	2	1	—	11	1	—	1	2	—	1	1	—	—	1	22	17.9	16.9
IV. „ „	1	2	—	—	16	—	—	3	1	1	2	—	1	—	—	27	15.0	18.3
Övre Norrlands tr inf.	—	—	—	—	5	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	7	10.3	17
Gotlands infanteri . . .	—	—	—	—	2	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	6	52.2	16
Skolor m. fl. ¹	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3	1.1	12
Summa eller medeltal	4	31	18	3	232	19	15	103	49	42	29	11	1	—	16	573	12.9	16.2
I varje grupp kasserade hästar																		
på 100 av samtliga kasserade hästar	0.7	5.4	3.1	0.5	40.5	3.3	2.6	18.0	8.6	7.4	5.0	1.9	0.2	—	2.8	100		
på 1 000 av medelbeståndet . . .	0.8	0.7	3.4	0.6	42.9	3.6	2.9	19.1	9.3	8	5.5	2	0.2	—	3	107		

Anm. Den stora skillnaden mellan här angivet antal kasserade hästar och det i Tab. 2 (kol. 4) angivna beror därpå, att här medtagits även sådana hästar, som på grund av allmän stelhet, ålder o. d. kasserats utan att hava varit sjukskrivna. — Remontdepåernas hästar äro här icke medräknade (se härom textavdelningen).

¹ Se Tab. 2, not 1.